

Møte mandag den 16. juni kl. 10

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 97):

1. Innstilling fra næringskomiteen om strukturtiltak i kystfiskeflåten (Innst. S. nr. 271 (2002-2003), jf. St.meld. nr. 20 (2002-2003))
2. Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Marit Arnstad om at det innføres rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen (Innst. S. nr. 262 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:88 (2002-2003))
3. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om oppvekst- og levekår for barn og ungdom i Norge (Innst. S. nr. 282 (2002-2003), jf. St.meld. nr. 39 (2001-2002))
4. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene May Hansen og Sigbjørn Molvik om tiltak som stimulerer norske kommuner til å etablere egen kontaktperson/talsperson for barn og unge (Innst. S. nr. 247 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:39 (2002-2003))
5. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 9/2003 av 31. januar 2003 om endring av vedlegg II til EØS-avtala ved innlemming av europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/95/EF om alminneleg produkttryggleik (Innst. S. nr. 281 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 68 (2002-2003))
6. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om tilsagn om statstilskudd til Stavanger og Sandnes kommuner og Rogaland fylkeskommune til delfinansiering av driftsutgifter ved gjennomføring av det europeiske kulturhovedstadsåret (Innst. S. nr. 248 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 69 (2002-2003))
7. Forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):
«Stortinget ber Regjeringen sørge for at det avsettes en årlig andel på inntil 1,0 pst. av spilleoverskuddet til forskning, informasjon, forebygging og opplysningsvirksomhet i forhold til spillavhengighet.»
8. Forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti* oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):
«Stortinget ber Regjeringen utforme reglene for lotteri på en slik måte at de humanitære og samfunnsnyttige formål gis likeverdige muligheter til å drive.»
9. Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):
«Stortinget ber Regjeringen foreta en utredning av konsekvenser og de etiske sidene av markedsføringen av spill i Norge.»
10. Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):
«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheter for å forby spill på Internett.»
11. Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):
«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheter for å forby spill pr. mobiltelefon.»
12. Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):
«Stortinget ber Regjeringen innføre øvre gevinstgrense på spilleautomater på kr 300.»
13. Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):
«Stortinget ber Regjeringen om at spilleautomater kun skal utstyres med myntinnkast, slik at spill med sedler, ev. kredittkort ikke er mulig.»
14. Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):
«Stortinget ber Regjeringen sørge for at det maksimalt utplasseres 5 000 pengespillautomater i Norge.»
15. Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):
«Stortinget ber Regjeringen utrede behovet for generell regel om aldersgrense for enkelte, eventuelt alle typer pengespill.»
16. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):
«Stortinget ber Regjeringen utarbeide forskrifter som sikrer lokale lag og foreninger tildelinger av tippeoverskuddet som kompenserer for bortfall av inntekter fra dagens spilleautomater.»
17. Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 37/2003 av 14. mars 2003 om innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 om anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder (Innst. S. nr. 237 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 64 (2002-2003))
18. Forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 100):

* Forslaget er på vegne av Fremskrittspartiet, jf. presidentens opplysning side 3261

- «Stortinget ber Regjeringen utrede om den som er pålagt å rapportere om mulig hvitvasking bør kunne ha rett til å nekte å vitne i en eventuell retts sak.»
19. Forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 100):
«Stortinget ber Regjeringen på egnet måte fremme forslag om mulighet til deling av utbytte av inndratt gevinst av kriminell virksomhet, med andre land.»
 20. Forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 100):
«Stortinget ber Regjeringen utrede tiltak som kan motivere politiet til å prioritere hvitvaskingssaker høyere enn i dag, der en av løsningene kan være at utgiftene i forbindelse med rettsforfølging av hvitvaskingssaker kompenseres i det beløpet som inndras i forbindelse med slike saker, og at resten eventuelt dekkes fra en sentral enhet.»
 21. Forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 100):
«Stortinget ber Regjeringen på egnet måte fremme forslag om registreringsplikt ved pengespill.»
 22. Forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 100):
«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten for å innføre et maksimalbeløp for tillatt kontant betaling.»
 23. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 100):
«Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av 2003 på egnet måte fremme nødvendige forslag for å sidestille skriftlig og elektronisk legitimasjon.»
 24. Forslag fra stortingsrepresentant Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 101):
«Stortinget ber Regjeringen fremme sak om endringer i sentralbankloven § 2, slik at foreleggelsesplikten oppheves.»
 25. Forslag fra stortingsrepresentant Heikki Holmås på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen sørge for at det blir gitt barnetillegg i tillegg til introduksjonsstønden, som ved dagpenger ved arbeidsløshet.»
 26. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen etter dansk modell utarbeide en håndbok for nyankomne flyktninger og innvandrere med introduksjon om det norske samfunnets grunnleggende normer, verdier og institusjoner.»
 27. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at permanent oppholdstillatelse først gis etter 7 års lovlig opphold i landet. Personer som har lagt ned en vesentlig innsats for å integrere seg, kan etter søknad få permanent opphold etter 5-års lovlig opphold.»
 28. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om å innføre krav før det gis permanent oppholdstillatelse, slik som at man: har vært i arbeid i minst tre av de siste fem år, viser en sterk tilknytning til det norske samfunnet, ikke har mottatt offentlig forsørgelse de siste tre år, har bestått norsktest, ikke har begått alvorlige kriminelle handlinger eller har utestående gjeld til det offentlige.»
 29. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om krav om opphold i minst ti år, fra den dagen oppholdstillatelse er gitt for å få innvilget norsk statsborgerskap.»
 30. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som har blitt idømt ubetinget fengselsstraff i ett år eller mer, kan ikke få norsk statsborgerskap.»
 31. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som er idømt ubetinget fengselstraff under ett år, etter endt soning må begynne på nye 10 år for å oppnå norsk statsborgerskap.»
 32. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som søker om norsk statsborgerskap, må kunne vise til dokumenterte norskkunnskaper og kunnskap om norsk kultur, samfunnsforhold og kjenne til norsk arbeidsmoral.»
 33. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som har visse typer gjeld til det offentlige, kan ikke få statsborgerskap før slik gjeld er betalt.»

34. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som søker norsk statsborgerskap, må avlegge løfte om troskap og lojalitet mot Norge og norsk lovgivning.»
35. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om 24-års grense for familiegjening med ektefelle.»
36. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om krav om egen bolig som forutsetning for familiegjening.»
37. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om innføring av forsørgelsesevne og depositum ved familiegjening.»
38. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring som forbyr ekteskap mellom fetter og kusine.»
39. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at familiegjening bare gis til ektefelle og barn under 18 år.»
40. Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at familiegjening skal skje i det land man samlet sett har størst tilknytning til.»
41. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen fastsette retningslinjer om at kommunen kun har plikt til å tilby introduksjonsprogram etter introduksjonsloven til personer som er bosatt etter avtale mellom Utlendingsdirektoratet og kommunen.»
42. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen utrede introduksjonsprogram for familiegjening.»
43. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen gjeninnføre norskopplæring i asylmottakene for asylsøkere som ikke er i kategorien antatt grunnløse.»
44. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen sikre alle deltakere i introduksjonsprogrammet rett til å bli vurdert for Husbankens bostøtte fra 1. september 2003.»
45. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen sørge for en fullfinansiering av introduksjonslovsreformen. Kostnadene innarbeides i statsbudsjettet for 2004 og påfølgende år.»
46. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):
«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2004 foreta en vurdering av hvordan bostøtten slår ut for barnefamilier med begge foreldre på introduksjonsprogram.»
47. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 102):
«Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang og evaluering av ordningen med velgerpåvirkning på personvalget ved fylkestingsvalget 2003 og forutsetter at resultatet av gjennomgangen fremmes for Stortinget på egnet måte.»
48. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 102):
«Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering av alternative løsninger når det gjelder hvilken instans som skal gis myndighet til å ta stilling til klagesaker før valget og før det nye Stortinget avgjør klagen med endelig virkning, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»
49. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 102):
«Stortinget ber Regjeringen utrede problemstillinger knyttet til lokale folkeavstemninger. Utredningen skal både omfatte prinsipielle konsekvenser av bindende folkeavstemninger, og belyse hvilke virkninger en modell der et bestemt antall innbyggere i en kommune kan kreve en sak opp til folkeavstemning, kan ha for lokaldemokratiet.
Stortinget ber Regjeringen på egnet måte legge fram resultatet av utredningen.»
50. Forslag fra stortingsrepresentant Knut Storberget på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 92):
«Stortinget ber Regjeringa gjennomgå lovverket på nytt på områder FN's komité for barnets rettigheter anbefaler Norge å se nærmere på, med sikte på å synliggjøre Barnekonvensjonen flere steder.»
51. Forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 92):
«Stortinget ber Regjeringa fremme forslag for Stortinget om krav til formell barnefaglig kunnskap for yrkesgrupper som arbeider med barn, eller som trenger barnefaglig kompetanse i sin yrkesutøvelse.»

52. Forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 92):

«Stortinget ber Regjeringa utrede om kompetansen til å utvise og bortvise utlendinger etter utlendingslovens kapittel 5, bør overføres til domstolene.»

53. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 92):

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide et eget straffebud om barnepornografi som klart definerer at barnepornografi ikke er alminnelig pornografi, men en skildring av overgrep mot barn. Forslaget fremmes for Stortinget så raskt som mulig, uavhengig av fremleggelse av ny straffelov.»

54. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 92):

«Stortinget ber Regjeringen utrede behovet for endringer i strafferammen, basert på nødvendigheten av å skape rettsenhet med EU i bekjempelsen av organisert kriminalitet knyttet til barnepornografi.»

55. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 92):

«Stortinget ber Regjeringa foreta en gjennomgang av lovverk og praksis som angår barn med funksjonsnedsettelse, med sikte på å synliggjøre Norges forpliktelser etter FNs Barnekonvensjon.»

56. Forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 106):

«Stortinget ber Regjeringen opprette en internasjonal avdeling i barnevernet.»

57. Forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 106):

«Stortinget ber Regjeringen legge til grunn at vigsel kun skal utføres av notarius publicus (dommer i tingretten) med utgangspunkt i dagens borgerlige vigsel.»

58. Forslag fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 117):

«Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovforslag slik at tap av retten til å føre motorvogn anses som straff.»

59. Innstilling fra Stortingets presidentskap om forslag fra utvalg nedsatt for å foreta en gjennomdrøfting av ulike forhold og godtgjørelser knyttet til vervet som stortingsrepresentant (Innst. S. nr. 255 (2002-2003), jf. Dokument nr. 17 (2002-2003))

60. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om barnehagetilbud til alle – økonomi, mangfold og valgfrihet (Innst. S. nr. 250 (2002-2003), jf. St.meld. nr. 24 (2002-2003))

61. Referat

Presidenten: Det foreligger to permisjonssøknader:

- fra representanten Finn Kristian *Marthinsen* om permisjon i dagene 16. og 17. juni for å delta i møte i Den vesteuropeiske unions parlamentariske forsamling i St. Petersburg
- fra representanten Einar *Holstad* om velferdspermisjon fra og med 16. juni og inntil videre

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:

For Akershus fylke: Eldbjørg I. *Lundby*

For Buskerud fylke: Unni Hennem *Lie*

Presidenten: Eldbjørg I. Lundby og Unni Hennem Lie er til stede og vil ta sete.

Valg av settepresidenter

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges to settepresidenter for Stortingets møter i inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresidenter.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Jeg foreslår Kjell Engebretsen og Oddbjørg Ausdal Starrfelt.

Presidenten: Kjell Engebretsen og Oddbjørg Ausdal Starrfelt er foreslått som settepresidenter. – Andre forslag foreligger ikke, og Kjell Engebretsen og Oddbjørg Ausdal Starrfelt anses enstemmig valgt som settepresidenter for Stortingets møter i inneværende uke.

St a t s r å d S v e i n L u d v i g s e n overbrakte 1 kgl. proposisjon (se under Referat).

Presidenten: Representanten Trond Helleland vil framsette to private forslag.

Trond Helleland (H): Jeg fremmer forslag fra stortingsrepresentantene Trond Helleland, Inga Marte Thorkildsen, Jon Lilletun og Trine Skei Grande om å oppheve vedtak fattet ved behandlingen av Innst. S. nr. 245 fra justiskomiteen om flere effektive tiltak for å forhindre barne bortføring og gjøre det lettere å bringe barn tilbake til rette omsorgsperson – vedtak nr. 482 den 10. juni – og forslag fra stortingsrepresentantene Trond Helleland, Inga Marte Thorkildsen, Jon Lilletun og Trine Skei Grande om å forby ulvehybrider, amerikansk staffordshire terrier og blandinger der disse rasene inngår.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte. Stortingets president vil gjøre oppmerksom på at disse to sakene vil bli oppført under Referat på dagens kart og foreslått behandlet straks. – Men det kommer vi tilbake til ved slutten av dagens møte.

Carl I. Hagen (FrP): Jeg forstår det slik at presidenten var oppmerksom på disse to forslagene.

Jeg vil bare spørre presidenten om hvordan dette forholder seg til forretningsordenens bestemmelse om at forslag som er endelig avgjort i én sesjon, ikke kan bringes opp igjen i samme sesjon.

Presidenten: Presidenten foreslår at vi kommer tilbake til prosedyren for dette under Referat senere i kveld. Det er en åpning i forretningsordenen for å gjøre unntak fra forretningsordenens hovedbestemmelse og ta sakene opp til votering. Men det kommer vi tilbake til i kveld eller i natt. – Ingen innvendinger er kommet til det.

Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1 og 2 behandles under ett. – Det anses vedtatt.

S a k n r . 1

Innstilling fra næringskomiteen om strukturtiltak i kystfiskeflåten (Innst. S. nr. 271 (2002-2003), jf. St.meld. nr. 20 (2002-2003))

S a k n r . 2

Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Marit Arnstad om at det innføres rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen (Innst. S. nr. 262 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:88 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 15 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet og Høyre 15 minutter, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet, Venstre og Kystpartiet 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver partigruppe og etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Rigmor Andersen Eide (KrF) (ordfører for saken): St.meld. nr. 20 for 2002-2003 er en oppfølging av tidligere arbeid i næringskomiteen, som har pekt på behovet for en samlet drøfting av strukturtiltak i kystfiskeflåten. Strukturering av fiskeflåten har vært behandlet en rekke ganger gjennom de siste 20 årene. Det er også helt klart at det har vært bred tverrpolitisk enighet blant skiftende regjeringer og storting om at fangstkapasiteten må tilpasses tilgjengelig ressursgrunnlag for å oppnå en bærekraftig utvikling i næringen.

Det er nødvendig med strukturtiltak for å sikre kystflåtens framtid og av hensyn til kystsamfunnene. Ikke

minst er dette viktig for å sikre rekruttering til flåten. Regjeringens mål er å få rammebetingelser som gjør arbeidsplassene om bord attraktive for ungdom som vil inn i yrket. Det skal være en næring som ungdommer søker til, og som folk langs kysten tør satse på fordi den bidrar både til bosetting og sysselsetting i levedyktige lokalsamfunn langs kysten. En sterk kystflåte er ett av flere virkemidler for å nå distriktspolitiske mål, og siden kystfiskeflåten er en bærebjelke i fiskerinæringen, har den også stor betydning for kystsamfunnenes framtid.

Lønnsomhet og evne til fornyelse av flåten er avgjørende i denne sammenheng. Tiltakene vil legge til rette for bedre lønnsomhet og større muligheter for fornying av flåten og bidra til å skape attraktive arbeidsplasser som gjør at ungdom ønsker å satse sin framtid i dette yrket.

I dag er situasjonen i fiskeflåten preget av overkapasitet. Også internasjonalt er overkapasitet i fiskeflåten satt inn i en større global sammenheng og vurderes som den mest alvorlige trussel mot bærekraftig fiskeriforvaltning.

Dette er vi nødt til å ta innover oss, og vi må samtidig se i øynene det vi har visst lenge, nemlig at fangstevnen i kystflåten i dag er altfor høy i forhold til tilgjengelige fiskeressurser. Dette henger sammen med at fangsteffektiviteten både i havfiskeflåten og kystfiskeflåten har økt voldsom gjennom flere tiår. Til forskjell fra andre næringer vil økt effektivitet i fiskerinæringen ikke gi økt totalproduksjon fordi det i ressursgrunnlaget og totalkvotene er begrensninger. Dette betyr også, dersom noen skulle være i tvil, at fordelingen av kvotene mellom havfiskeflåten og kystfiskeflåten ligger fast og ikke er endret gjennom de strukturtiltakene for kystfiskeflåten som nå foreligger.

Det vil i framtiden bli større fokus på å sikre kvaliteten på de delene av fisken som i dag utnyttes, men også på å ta vare på de delene av fisken som ennå ikke utnyttes. I større og større grad vil kvalitetsarbeidet starte om bord i båten, og det er helt klart at i denne sammenheng har kystflåten en unik forutsetning for å levere råstoff av høy kvalitet. Samtidig gir slikt råstoff foredlingsindustrien et nødvendig utgangspunkt for å forsyne markedet med produkter av høy kvalitet. Dette kan derfor utvikle seg til å bli blant de viktigste konkurransefortrinnene for fiskerinæringen etter hvert.

Slik situasjonen er i dag, har vi enda et stykke å gå før fiskeflåten imøtekommer disse framtidige krav. Bedre utnyttelse av råstoffet er derfor en viktig etisk og økonomisk utfordring som vi står overfor. Dette er altså enda en grunn til å bedre lønnsomheten og fornye flåten. At aktørene har et tilstrekkelig driftsgrunnlag, er helt avgjørende for deres tro på framtiden. Presset på å handle nå for at kystflåten i framtiden kan opprettholde sin posisjon, er uvurderlig. Det vil likevel være en balanse her mellom næringsutøverens interesser og det som tjener lokal- eller distriktspolitiske interesser.

Disse kryssende interesser og hensyn er det viktig å ivareta, og derfor må tiltakene inneholde nødvendige sperrer for å ivareta bl.a. distriktspolitiske hensyn. Vi må også være ærlige nok til å innrømme at konsekvensene av dette vil være at noen båter vil komme til å forsvinne – slik er det.

2) Forslag fra repr. Arnstad om at det innføres rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen

Hvis vi skal ta utfordringene med overkapasitet og teknologiutviklingen med økt fangsteffektivitet som konsekvens på alvor, betyr dette at vi må erkjenne at det vi har pratet om og visst lenge, må vi sette ut i handling. Det gjør vi gjennom St.meld. nr. 20.

Først som sist, la meg gripe fatt i det som har vært hausset mest opp: Kristelig Folkeparti har ikke åpnet for full kvoteomsettelighet, og det har heller ikke innføringen av strukturtiltakene for kystfiskeflåten. Det blir i media fokusert uforholdsmessig sterkt på at strukturtiltakene medfører full liberalisering og fjerning av alle hindre som måtte ligge i veien for at kvotene skulle kunne omsettes fritt. La meg være helt klar og tydelig på at dette ikke er tilfellet.

De foreslåtte strukturtiltakene har blitt ytterligere begrenset etter at saken har vært behandlet i Stortinget. For å utdype dette noe kan jeg si at dette har vært helt avgjørende for Kristelig Folkepartis mulighet til å finne gode løsninger for kystfiskerne i forhold til utfordringene med overkapasitet. Det skal derfor mye til før det skal være mulig å oppheve disse begrensningene i neste omgang, som det blir hevdet.

Noe av det viktigste som har skjedd, er at vi har startet en prosess. Da det i sin tid ble foreslått strukturering for ringnot og trål, var det kontroversielt nok at noen måtte bort. I dag ser vi at disse gruppene har greid å oppnå lønnsomhet.

Så til de konkrete tiltakene som ligger i meldingen:

- et kvotetak på tre
- lengdegrupper og fylkesmessige grenser som begrenser omsetteligheten
- avkorting på 20 pst. framfor valget av tidsavgrensing; avkortingen går direkte tilbake til samfunnet, som også har en dempende effekt på omsetteligheten
- evaluering av ordningen etter tre driftsår
- en frivillig ordning
- ingen mulighet til å overføre kvoter mellom fartøyer av ulik størrelse – dermed dempes kappfiske, og omsetteligheten reduseres.

Jeg har lyst til å ta for meg noen av de påstandene som vi er blitt møtt med, fordi jeg sitter igjen med en følelse av at det er mye fordommer og feilinformasjon ute og går.

Det har blitt påstått at distriktene kommer til å avfolkes og jobbene forsvinne. Dette er ikke tilfellet. Tiltakene legger til rette for levende kystsamfunn med en bærekraftig flåte gjennom større lønnsomhet og fleksible ordninger. Samtidig legger vi til rette for mangfold i flåten ved å styrke de ulike lengdestørrelsene.

Det hevdes at vi setter 1 000 arbeidsplasser i kystfiskeflåten i fare. Her vil jeg gjerne utfordre når det gjelder følgende: Trenden har de senere årene vært en kraftig nedgang i antall fiskere. Dette ville fortsette om vi ikke satte inn tiltak. Det betyr at konsekvensen av ikke å foreta seg noe som helst, er det mest dramatiske.

Påstanden har vært at vi skyver de få ungdommene som er igjen i næringen, ut i kulden. Dette vil jeg også tilbakevise, fordi det er nettopp ved å legge til rette for

lønnsomhet, at ungdommen ser verdien av å satse på fiskeriyrket.

Vi har i næringskomiteen parallelt med denne saken behandlet et Dokument nr. 8-forslag om strukturtiltak for ungdom. Dette har omhandlet rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen. Det som er helt klart, er at fokuseringen på dette er av stor betydning for dagens ungdom – den er framtidens arbeidskraft. Vi kan ikke friste ungdommen ved å tilby knappe kvoter og utilstrekkelig inntjening grunnet overkapasitet, men vi vurderer problematikken dit hen at det må ses på i en større fiskerisammenheng. Det er derfor en samlet komite som ber Regjeringen utrede ulike konsekvenser av en eventuell rekrutteringsordning for ungdom. Dette blir det interessant å følge utfallet av.

Jeg har til slutt lyst til å komme dem litt i forkjøpet, som tviler på Kristelig Folkeparti i denne sammenheng. Kristelig Folkeparti har tidligere vært imot en tankegang hvor fiskerettighetene blir gjenstand for kjøp og salg. Vi har tidligere hevdet at konsekvensene i forhold til vedtatte mål for fiskeripolitikk og bosetting må legges fram for Stortinget før en eventuell utvidelse av ordningen med enhetskvoter for båter under 28 meter. Dette legger vi ikke skjul på, men samtidig har vi vurdert situasjonen som endret, fordi forverring i ressurs situasjonen har skjedd raskere enn forventet. Situasjonen i forhold til en ansvarlig ressursforvaltning og bærekraftig utvikling har gått raskere enn vi hadde antatt. Dessuten synes vi at mangel på handling når det gjelder temaet som har vært gjenstand for debatt i over 20 år, tilsier at nå må vi handle. Vi føler ansvar for å føre en pragmatisk politikk og ta tak i utfordringene.

Når vi åpner strukturkvoteordningen for båter under 28 meter, ligger det som tidligere nevnt sterke begrensninger i det. Vi mener derfor at tiltakene er til det beste for en rasjonell utnyttning av ressursene, og til miljøets beste.

Vår holdning har vi målt opp mot og vurdert i forhold til hva Kristelig Folkeparti tidligere har tatt til orde for. Vi frykter ikke at de løsningene med påfølgende begrensninger vil føre til økt kapitalisering og redusert lokal tilknytning. Dette betyr ikke at fokus i større grad blir på kapitalavkastningen og mindre på vektlegging av en forsvarlig forvaltning av ressursene, lokal tilhørighet og arbeidsplasser i distriktene. Tvert imot!

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg hører hva representanten Andersen Eide sier, og at hun er veldig skråsikker på resultatet av det som skal skje her i dag.

Arbeiderpartiet fremmer i innstillingen, sammen med SV og Senterpartiet, et forslag om at de samfunnsmessige konsekvensene ved å gjennomføre strukturtiltak i kystflåten må utredes før man iverksetter denne store reformen. Dette har Kristelig Folkeparti avvist, som representanten Andersen Eide selv var inne på – til tross for tidligere utsagn.

Fra mange hold er det kommet krav om en slik utredning. Blant annet i Kristelig Folkepartis største kommune i Norge, Skjervøy kommune i Troms, er det fattet vedtak om et slikt krav, og det er vektige argumenter som er lagt i bunn. De er virkelig bekymret – de med mange andre – for hva som kan komme til å skje.

Jeg hørte hva representanten Andersen Eide sa, men jeg ønsker å vite: Hva er det som gjør at man nå har et slikt hastverk at man ikke kan være med på en slik debatt?

Rigmor Andersen Eide (KrF): Ja, skråsikker – vi skal aldri være skråsikre. Vi har sagt at vi vil evaluere denne strukturvoteordningen etter tre år. Det synes vi det er viktig at kommer fram.

Men det ikke å gjøre noe, det vil heller si at da vil handlingslammelsen komme over oss. Jeg tror det er viktig i denne situasjonen at vi gjør noe, og at vi gjør det nå. Det er ikke noe vi har bråhast med, for vi har jo holdt på med dette i 20 år og utredet og utredet. Og en må da en gang komme til et punkt der en setter foten ned og sier at nå er nok nok! Jeg tror vi kunne utredet oss i hjel i 20 år framover også.

Lodve Solholm (FrP): St. meld. nr. 20 vart lagd fram av Regjeringa, der saksordføraren sitt parti er medlem. Det som undrar meg litt, er at saksordføraren et alt, om ein kan bruke eit slikt uttrykk – eg veit ikkje om det er parlamentarisk, men det får så vere.

På eitt punkt bryt saksordføraren med Regjeringa, og det gjeld kvotetak. Eg undrar meg litt over kvifor Kristeleg Folkeparti, sannsynlegvis, har pressa igjennom i Stortinget ei innstilling om at ein vil ha kvotetak, og at det skal avgrensast til tre. For å seie det slik, eg er for så vidt glad for at det vart tre og ikkje to, slik det låg an til å bli ei stund. Dette forundrar meg litt, og det kunne vore interessant å få vete grunngevinga, kvifor saksordføraren går i rette med statsråden.

Rigmor Andersen Eide (KrF): For oss i Kristelig Folkeparti var det viktig med de begrensningene som ligger til grunn for det vi sier. Blant annet var en av de viktigste tingene vi tok med oss, kvotetak på tre. Vi tror det vil være lurt i forhold til å dempe den omsetteligheten som det er fare for at det kan bli dersom vi slipper alt løs, slik Fremskrittspartiet ønsker. Derfor ønsker vi på det punktet å stramme inn det som Regjeringa la fram i St. meld. nr. 20 – og det er ingen annen grunn enn det!

Åsa Elvik (SV): Saksordføraren heldt eit godt og oftest innlegg for Regjeringas politikk.

For to år sidan stod stortingsrepresentant Jon Lilletun på denne same talarstolen og fremma forslag om å evaluere gjeldande einingskvoteordning før ein eventuelt skulle utvide ordninga. Og Kristeleg Folkeparti stemte mot lovheimelen då denne evalueringa ikkje vart gjennomført.

I den innstillinga vi har på bordet i dag, erkjenner fleirtalet behovet for å evaluere ordninga etter ei stund. Då er mitt enkle spørsmål til saksordføraren: Korfor eva-

luerer ein ikkje dei ordningane som ein allereie kjenner konsekvensane av, men som vi ikkje har fått dokumentert konsekvensane av, før ein set i verk nye tiltak?

Rigmor Andersen Eide (KrF): Vi har en praksis med enhetskvoteordning i forbindelse med havfiskeflåten. Vi har jo sett det som har skjedd der. Det er det og de vurderingene som er gjort i forhold til havfiskeflåten, som også ligger til grunn for at vi ønsker dette i kystfiskeflåten.

Det er grenser for hvor lang tid man skal holde på med å evaluere en ordning. Man vil legge fram en evaluering av denne strukturvoteordningen, og effektene av den, etter tre driftsår. Da håper vi at vi har fått svar på det som Åsa Elvik etterlyste.

Odd Roger Enoksen (Sp): Hvis det går slik som iallfall fiskeriministeren håper, vil en stor del av strukturendringene være foretatt i løpet av tre år. Kristelig Folkeparti har nå akseptert et system der de som kjøper kvoterettigheter, får kjøpt for all framtid. Det er greit nok å evaluere denne ordningen etter tre år og se om den har fungert slik man hadde tenkt, eller ikke.

Jeg kunne tenke meg å spørre representanten Andersen Eide: Hva slags tiltak har man til hensikt å iverksette om tre år, når de som kjøper kvote, sitter med den for all framtid, og det ikke vil være mulig å gjøre noe annet enn å gå videre med strukturendringene, slik man gjorde på Island, da man der åpnet for fri omsettelighet av kvoter, da de hadde sin første evaluering?

Rigmor Andersen Eide (KrF): Når det gjelder tildeeling av kvoter til såkalt evig tid, vil jeg minne representanten Enoksen om at kvoter tildeles årlig. Om en båt har fått konsesjon på tre kvoter, må man årlig motta den tillatelsen. Det er det første. For det andre: Hvorfor skal man evaluere etter tre år? Har vi ikke tro på denne ordningen? Jo, vi har tro på ordningen, men vi tror også at ingen ordning er så god at det ikke kan oppstå skjevheter. Hvis vi ser at det utvikler seg, må det justeringer til. Det ønsker vi å opprettholde. Dersom vi får skjevheter i utviklingen, ønsker vi å gjøre noe med dem.

Til slutt har jeg lyst til å gi honnør til Ludvigsen – det skulle jeg gjort tidligere – for at han har gjort denne meldingen mulig. Det skal mot til å sette foten ned og si: Nå handler vi, nå gjør vi det vi har tro på.

Eva M. Nielsen (A): Kristelig Folkeparti har i møter med lokalbefolkningen langs kysten vært positive til å utrede regionale forvaltningsmodeller. Mange er opptatt av å få utredet en slik regional modell, fordi de mener at dette kan være med på å sikre samfunnets verdier langs kysten, forhindre privatisering av rettigheter og utsalg fra lokalsamfunnet. Jeg har forstått det slik at dette har vært noe Kristelig Folkeparti også har vært opptatt av. Fra Kristelig Folkeparti-kommunen Skjervøy har dette vært sterkt framhevet.

Hvorfor vil ikke Kristelig Folkeparti engang utrede dette spørsmålet før man setter i verk en drastisk strukturering, slik som det vi nå ser?

2) Forslag fra repr. Arnstad om at det innføres rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen

Rigmor Andersen Eide (KrF): Det blir hele tiden spurt etter videre utredninger, et bedre grunnlag for det vi gjør. Det forundrer meg litt at man ikke nå er i stand til å se at vi må handle, ikke bare tenke, vurdere og komme med enda flere stortingsmeldinger.

Arbeiderpartiets tidligere statsråd, Otto Gregussen, hadde nok tenkt en god del av disse tankene selv da han gikk av høsten 2001. Vi kan se av hans siste tale til Fiskerilagens landsmøte at en strukturendring, som vi foreslår i dag, nok er tanker som også Arbeiderpartiet har tenkt tidligere.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Bendiks H. Arnesen (A): Fiskerinæringen er Norges nest største eksportnæring, og den er avgjørende for bosetting, sysselsetting og næringsliv langs kysten. Her spiller kystfiskeflåten er meget viktig rolle. Komiteen er enig i at fiskeriressursene er fellesskapets eiendom og skal forvaltes og utnyttes av fellesskapet til beste for næringsutvikling og bosetting.

Fra Arbeiderpartiets side ønsker vi å legge dette til grunn når vi vedtar nye rammebetingelser for næringslivet og for lokalbefolkningen langs kysten. Derfor mener vi at det er så nødvendig å ta seg tid til å se på de samfunnsmessige konsekvensene av de omfattende grep som Stortinget i dag inviteres til å gjøre.

I høringer som komiteen har hatt, og i uttalelser som er kommet om strukturmeldingen, har også nødvendigheten av et bedre grunnlag for Stortingets behandling av denne stortingsmeldingen vært betydelig fokusert på.

En fiskeriavhengig kommune som Skjervøy i Troms har i en uttalelse sagt at viktige endringer i fiskeripolitikken må konsekvensutredes før de iverksettes, og de har påpekt flere uavklarte forhold. Flere andre kommuner, fylkeskommuner, Sametinget, regionråd, fiskeriorganisasjoner, miljøorganisasjoner og politiske partier er opptatt av det samme. Forsker Jahn Petter Johnsen ved Bygdeforskning i Trondheim sier i et avisinnlegg at han ser det som åpenbart at meldingen vil føre til at fiskets betydning for bosetting og sysselsetting på kysten, blir enda mer marginal. Førsteamanuensis Torbjørn Trondsen ved Norges fiskerihøgskole i Tromsø sier i et avisinnlegg at resultatet av stortingsmeldingen kan bli en mer gjelds-tyngt flåte med sterkt redusert sysselsetting, men at mange av dagens båteiere kan pensjonere seg med millioner i banken fra salg av sine fangstrettigheter.

Jeg er forundret over at Kristelig Folkeparti, Høyre og Fremskrittspartiet ikke har merket seg slike viktige argumenter, og ikke ser behovet for en mer omfattende analyse av dagens situasjon og av konsekvensene av tiltakene i meldingen. Vi snakker tross alt her om framtiden for mange livskraftige og viktige lokalsamfunn, som har store naturressurser rett utenfor stuedøra.

I lys av at fisken er en nasjonal fellesressurs, har Arbeiderpartiet ønsket å forhindre at det innføres omsettelige fiskekvoter i Norge. Derfor foreslo vi at retten til å utnytte de sammenslåtte kvotene måtte tidsavgrensnes til ti år, men dette får ikke flertall. Jeg er imidlertid glad for at

Arbeiderpartiet fikk regjeringspartiene med på et forslag om å fastsette et kvotetak.

Mange har tatt til orde for å se på regionale modeller for forvaltning av fiskeriressursene, herunder regionale kvotefond og kvotebanker. Argumentene for dette har vært at en regionalisering av rettigheter kan sikre samfunnets verdier langs kysten, og slik unngå at store verdier fra fisket privatiseres og selges ut av lokalsamfunnene. I en tid hvor mange kystsamfunn sliter, burde vi også se på slike konstruktive innspill, men jeg konstaterer at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ikke ønsker en slik vurdering. Mest overraskende er det som sagt at Kristelig Folkeparti også avviser dette.

Jeg frykter for at Stortinget i dag kan gi startskuddet for en situasjon som kan føre til en mer negativ utvikling for våre kystsamfunn. Jeg er også svært bekymret for at vi utestenger mange unge dyktige fiskere fra drømmen om å drive sin egen virksomhet på egen fiskebåt. Hvordan kan det være mulig å rekruttere unge folk til et slikt yrke når retten til å fiske koster langt mer enn det en ung fisker kan framskaffe av kapital?

Jeg tar opp forslagene fra Arbeiderpartiet som ligger i innstillingen.

Presidenten: Representanten Bendiks H. Arnesen har tatt opp de forslag han har referert.

Det blir replikkordskifte.

Lodve Solholm (FrP): Det er litt underleg at Arbeiderpartiet, Det norske Arbeidarparti, som har snakka om nasjonale ressursar og nasjonale verdiar, no plutselig skal regionalisere heilt ned på kommunenivå når det gjeld fiskeressursane. Nesten kvar enkelt kommune, iallfall kvart fylke, skal sitje med sin eigen verdi, sine egne kvotar.

Er ikkje fisken ein nasjonal rett og ein nasjonal ressurs? Eg lurar på korleis Arbeidarpartiet, og ikkje minst folk med ein nordleg dialekt, ville ha reagert dersom vi på same måten skulle regionalisere oljeressursane våre og sagt at avgjerdene og råderetten når det galdt desse verdiane, skulle regionaliserast slik at det vart Rogaland, Hordaland, Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane som skulle bestemme over dei? Eg skjønar ikkje kvar Arbeidarpartiet vil, og det hadde vore interessant å få ei nærare utgreiing av det.

Bendiks H. Arnesen (A): Nå snakker representanten Solholm som om vi skulle ha konkludert.

I vårt forslag ber vi kun om en utredning. Det er kommet veldig sterke argumenter knyttet til regionalisering, og vi må bare erkjenne at argumentet om at nærhet gir rett, også burde telle – men vi har ikke konkludert. Vi er villige til å utrede dette, men jeg konstaterer at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ikke er det, til tross for at det er kommet veldig sterke argument fra dem som sitter med ressursen rett utenfor stuevinduet og ikke har mulighet til å utnytte den, slik at de kan opprettholde sine lokalsamfunn.

Michael Momyr (H): I sitt innlegg ramser Arnesen opp en hel del høringsinstanser som han viser til. Imidlertid er det slik at de fleste av disse høringsinstansene ikke har det ansvaret for helheten, for ressursene i sin helhet, som vi har når vi skal gjøre et vedtak.

Vi vet at det er en overkapasitet innenfor denne fartøygruppen, og vi opplever at det er en trussel mot fiskebestanden. Innser ikke representanten Arnesen at det er behov for å foreta strukturgrep i denne fartøygruppen, som faktisk har altfor stor overkapasitet?

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg har ramset opp både fylkeskommuner, sameting, kommuner, miljøorganisasjoner og fiskeriorganisasjoner i mitt innlegg. Det er instanser som har et betydelig ansvar for denne næringen og for andre næringer. Fylkeskommunene som regionale utviklingsaktører burde særlig være meningsberettiget, og de har også fått anledning til å uttale seg i meldingen.

Igjen må jeg si at vi ikke har sagt at vi er helt imot strukturering. Men vi har sagt at vi må få se på de samfunnsmessige konsekvensene. Det kan ikke være slik at vi skal gå så fort fram at vi ikke får sett på om dette legger kystsamfunn øde – om det er slik at der den minste flåten utgjør bærebjelken i samfunnet, vil man altså legge distriktet øde.

Åsa Elvik (SV): Eg synest at Arbeidarpartiet har teke ein del veldig gode standpunkt i den innstillinga som vi har til behandling i dag. Blant anna ber ein om ei konsekvensutgreiing før ein set i verk tiltaka. Ein ber om utgreiing av regional kvoteforvaltning – ikkje kvoteeigarskap, slik som eg forstår forslaget, men regional kvoteforvaltning.

For to år sidan, då denne lovheimelen blei gitt, var det etter forslaget frå Arbeidarpartiet i regjering. Då stemte ein mot forslaget om å evaluere gjeldande ordningar før ein gav heimel for nye. Eg forstår for så vidt at ein forandrar litt synspunkt på det, etter som tida går og verda modnar, men eg synest det er litt uklart, slik som innstillinga ligg føre no, korleis Arbeidarpartiet subsidiært stiller seg til Regjeringa sine forslag. Støttar ein strukturkvotane slik som dei ligg føre, når Arbeidarpartiet ikkje får tilslutning til forslag om regional forvaltning av dei?

Bendiks H. Arnesen (A): Ja det er nok riktig at ting modnes. Og når man ser en negativ utvikling ute i kystsamfunnene, må man ha tid til å sette seg ned og vurdere om det man har gjort, er riktig. Jeg synes ikke det kan stå klarere i innstillingen enn det som står der. Vi har sagt at tiltak ikke kan iverksettes før de ting som vi har skissert, er vurdert og konsekvensutredet. Stort klarere kan det ikke stå.

Rigmor Andersen Eide (KrF): Jeg vil bare minne Bendiks Arnesen om at ut fra lovforslaget som ble behandlet i juni 2001, tror jeg det var, har departementet allerede en lovhjemmel som gjør at en kan innføre en del strukturtiltak i kystfiskeflåten. Vi bad om en stortings-

melding, og vi fikk en stortingsmelding, og de analysene som ble gjort i den forbindelse, finner vi der.

Så spør jeg da: Vil det noen gang komme til et tidspunkt da vi ikke trenger å vente på noe før vi kan gå fra ord til handling? Tror Arbeiderpartiet vi noen gang vil komme til et tidspunkt da alt på alle områder og nivåer er vurdert og konsekvensutredet, eller handler dette om at Arbeiderpartiet ikke er ferdig med å gjennomarbeide fiskeripolitikken i eget parti? Eller er det en del av markeringspolitikken som vi har sett mye i den senere tid?

Bendiks H. Arnesen (A): Ja det er korrekt som representanten sier, at vi har vært med på å få på plass en lov om dette. Men det vi kan si å ha sett i ettertid, er at den meldingen vi bad om, ikke inneholdt de avklaringene og de analysene som vi mente måtte være på plass for å kunne ta et standpunkt i denne saken. Jeg tror at saken godt kan bli utredet på et tidspunkt hvis alle gode krefter settes inn. Men da må man trekke med alle de lokalsamfunn som nå sitter og skjelder over hva som er i ferd med å skje. Hvis man skal analysere disse fiskerikystsamfunnenes forhold i framtiden, må man ha dem med på råd. I dag er det utrolig mange. Jeg vil vise til en artikkel i Dagbladet i går, som beskriver at bekymringen i deler av kystsamfunnene våre er veldig stor.

Ivar Kristiansen (H): Jeg vil få sitere fra en komiteerapport:

«Dette har medført at vi i dag står i en vanskelig situasjon, og komiteen erkjenner at vi i dag har overkapasitet i fiskeriene.»

Hvorfor griper ikke Arbeiderpartiet fatt i denne utfordringen med et eneste forslag til tiltak i forbindelse med denne behandlingen?

Så sier Bendiks Arnesen under henvisning til at Arbeiderpartiet vil ha utredet spørsmålet, at nærhet til ressursene gir rett. Et interessant spørsmål for mange. Vil det bety at man fra Arbeiderpartiets side også kan tenke seg å få utredet om det samme prinsippet skal gjøres gjeldende under henvisning til de norske olje- og gassressursene f.eks.? Jeg er ganske overbevist om at folk i Rogalandsområdet vil ha stor interesse av en slik utredning.

Bendiks H. Arnesen (A): Ja, jeg erkjenner at vi har overkapasitet – overkapasitet i forhold til den ressursen vi kan ta ut. Men jeg er ikke så sikker på at det vi nå gjør, å ta ut den flåten som er den som beskatter minst pr. arbeidsplass, er det som kan redusere overkapasiteten. Jeg er ikke sikker på at den medisinen vil virke, derfor er jeg veldig opptatt av hva som skal skje i neste runde.

Så trekker representanten Kristiansen fram oljeressursene. Jeg synes ikke at dette er sammenlignbart. Fisken er en fornybar ressurs, en ressurs vi må ta vare på og beskatte ut fra helt spesielle prinsipper. Så det er ikke sammenlignbart i det hele tatt. Jeg synes det er rart at man trekker inn oljen i debatten om fiskeri på dette nivået.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

2) Forslag fra repr. Arnstad om at det innføres rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen

Ivar Kristiansen (H): Linjen for dagens debatt er lagt, og la meg bare innledningsvis få slå fast at jeg synes saksordføreren på en glimrende måte har gjort rede for behandlingen i komiteen og for de hovedkonklusjonene som flertallet har kommet frem til i komiteinnstillingen. Det er også grunn til å gi honnør til Fremskrittspartiet og representanten Solholm, som subsidiært gir Regjeringen og regjeringspartiene støtte for hovedlinjene i denne stortingsmeldingen.

Det er ingen tvil om at norsk fiskerinæring har store problemer og sliter, sånn som tiden har utviklet seg. Det er en del av det bildet vi ser rundt i hele verden, særlig i de markedene som skal ta imot norsk fisk, som i det alt vesentlige er på det utenlandske kontinent. Mer enn 150 nasjoner mottar fisk fra Norge. Det nasjonale konsumet er for nesten ingenting å regne, og vi er dessverre i en situasjon hvor konsumet nasjonalt er for nedadgående. Det er svært beklagelig.

Norge er en stormakt på havet. Norske havområder utgjør seks ganger landområdet, og vi har hånd om og suverenitet over mer enn 30 pst. av Vest-Europas land- og sjøareal. Når vi i mange slags sammenhenger, ikke minst internasjonalt, har påtatt oss rollen som foregangsland, er det svært viktig når det gjelder forvaltning under miljøvignetten «ressursbevaring» og andre forhold som ligger til hvordan vi skal kunne være foregangsland, at vi lever opp til våre egne krav. Det kan vi med hånden på hjertet i dag slå fast at vi ikke har klart å oppnå. På noen områder har vi vært bedre enn andre, men på andre områder er vi ikke noe særlig bedre enn andre nasjoner som vi ønsker å rette pekefingeren mot med krav om at vi må gjøre noe for å bevare villfiskstammene overalt på denne kloden, som er så til de grader overbeskattet. Vi ser den ene rapporten etter den andre si svært mye om hvordan tingenes tilstand er fatt når det gjelder den globale forvaltning.

Når noen i dag ber om ytterligere konsekvensutredninger, er ikke dette for annet å regne enn at man kanskje ikke vet hvor man har lagt alle de andre konsekvensutredningene, som gir oss en overveldende mengde med dokumentasjon på hvordan vi har vært i stand til å forvalte våre egne ressurser, som vi har et overnasjonalt ansvar for. For det står ikke noe særlig bra til. Vår største utfordring innenfor fiskeripolitikken i dag er å gjenoppbygge de bestandene som er nede på et minimum, samtidig som vi selvfølgelig er nødt til å gjøre noe med de utfordringene vi har innenfor markedsadgang.

Dessverre har opp gjennom altfor mange år mørkemenn, etter hvert i høyere og høyere alder, fått lov å sette sitt preg på den norske fiskeridebatten, og jeg ser at de har ikke sjenert seg for å legge premissene for dagens debatt heller. Det er sterkt å beklage. Det er så sterkt å beklage fordi vi har sett at vi med åpne øyne har beveget oss i en retning hvor vi mer eller mindre har klart å avfolke kystkommuner. Sånn kan det ikke fortsette lenger. De samme rådgiverne som legger premissene – under henvisning til det oppslaget i Dagbladet i går som Arnesen viste til, hvor disse mørkemenn, ofte i et miljø rundt Universitetet i Tromsø, på to nye helsider ble viet oppmerk-

somhet – får lov å fortelle hvor galt det går hvis denne frivillige ordningen, altså en *frivillig* ordning, blir gjennomført. Dette skjer ikke i noen annen takt enn all annen domemnering som har vært foretatt under applaudering fra Arbeiderpartiet og andre partier i denne sal de siste år. Bare fra 1998 og til 2002 ble det over fiskeriatvaten bevilget rundt 200 mill. kr til domemnering av kystfiskefartøy. Jeg hørte ikke én representant fra Arbeiderpartiet da snakke om den katastrofe som ville vederfares Kyst-Norge hvis man fortsatte denne politikken. Det var en politikk man ivret for. Dette er en frivillig ordning som ikke går ut over noen i fangstgruppen, og som også har geografiske grenser. Jeg gjentar på nytt, siden den ene etter den andre er ute og forteller om hva slags svartedød som vil vederfares Kyst-Norge, at vi kan på en forsiktig måte tilnærme oss situasjonen ved å ta fatt i det begrepet som er nødvendig å ta fatt i, nemlig å få bukt med en del av overkapasiteten innenfor fartøynæringen.

Vi har all verdens dokumentasjon på bordet foran oss, som viser hvordan tingenes tilstand er. Vi ser at det er kappfiske, overregulering, man er i drift få uker i løpet av året. Og den største trusselen mot bestanden – jeg gjentar det – er overkapasitet. Det er en trussel mot lønnsomhet, hvor det selvfølgelig også er en hard prøvelse i disse dager.

Da ville det vært totalt uansvarlig av fiskeriministeren hvis han ikke tok fatt i denne utfordringen, hvis han unnlot å gjøre noe med situasjonen, på lik linje med det vi gjorde for den havgående flåten, hvor vi ser formidabelt positive resultater etter innføringen av enhetskvoteordningen: Kapasiteten er redusert langt mer enn de mange, mange pessimister som var ute og gav råd på forhånd, sa.

Dette er en forsiktig tilnærming. Når vi ser de økonomiske midlene som kommer til å bli stilt til disposisjon rundt dette spørsmålet, er jeg redd for at utfordringen er at vi antakelig tar for lite fatt i det å få bort overkapasitet. Sannsynligvis blir ikke tempoet noe særlig høyere enn det har vært de siste år.

Og det må da tennes en varselampe hos noen i denne sal når vi ser et av hovedoppslagene på CNN for et par uker siden, om at i løpet av de siste 50 år er 90 pst. av villtorskstammen utryddet. Vi er i ferd med å navigere i den retning at torsken vil stå på en liste over utrydnings-truede arter, noe som kan føre til vansker med hensyn til å klare seg i markedet.

Men hvis vi lytter på mørkemennenes råd, skal vi altså bevege oss videre i en retning hvor gjennomsnittsalderen for fiskerne kryper oppover og oppover, fartøyene blir eldre og eldre, og det tegnes et mørkt bilde av norsk fiskerinæring, et bilde som blir så elendig at begrepet «rekruttering» nå virkelig vil få plass, antakelig, i en ny utredning, som vi mer enn gjerne skal være med på, for å sørge for at noen er nødt til å se optimistisk på fremtiden, også for norsk fiskerinæring. Vi kan ikke lenger godta at det er 7 000 dansker som skal få lov til å sitte og stikke kniven i norsk fisk fordi disse mørkemennene har sørget for å advare mot at norsk fiskerinæring skal ha betingelser i markedet som ikke er så mye verre enn dem alle andre fiskerinasjoner har.

Så til forslaget fra Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet. Jeg vet ikke om Arbeiderpartiet selv har tro på at det er gjennomførbart, selv om man lar noen av disse nevnte menn fra Tromsø gi seg i kast med å utrede spørsmålet. Men vi snakker altså om en viltbestand som passerer landegrensener og fylkesgrenser, og som på disse vandringene på jakt etter føde, på jakt etter gyteområder, går så langt som fra Lofoten, der torsken er født, til Barentshavet, der den er vokst opp, ofte på russisk side, for så å bevege seg nedover langs norskekysten helt ned til Mørekyten. En del andre fiskestammer er innom islandsk sone før de går ut i Smutthullet, Smuthavet osv. Så skal man altså gjennom dette forslaget legge til side det vi har i dag av ordninger – jeg går ut fra at Reguleringsutvalget til Norges Fiskarlag havner i historiebøkene når man skal ha denne såkalte regionale forvaltningen. Blir det mer fisk i havet av regional forvaltning? Blir overkapasiteten større eller mindre? Og som enkelte foreslår, skal man altså åpne for at disse regionale leddene skal få lov til å kjøpe kapasitet i tiden fremover. Nei, jeg tror man må se med nye, friske øyne på norsk fiskeripolitikk. Man må nå bidra til å gjenreise den styrke norsk fiskerinæring egentlig har. Fiskerinæringen produserer faktisk 13 ganger mer – i kilo fisk – enn en gjør innenfor landbrukets kjøttproduksjon, men vi utstyret altså denne næringen med en slags «lua i handa»-mentalitet, hvor vi lar de mørkeste av mørkemennene få lov å prege bildet av hvordan denne næringen skal få lov til å utvikle seg i fremtiden. Og blir det ikke lønnsomhet, balanse mellom kapasitet og ressurs, seiler vi denne næringen ytterligere inn i en mørk situasjon. Heldigvis ønsker stortingsflertallet sammen med fiskeriministeren å sette en stopper for en videreutvikling av denne mørke tankegangen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Bendiks H. Arnesen (A): Det framstilles som om det skulle være uenighet her i Stortinget om det å beholde en bærekraftig fiskeriresurs. Der er det altså ingen uenighet – det tror ikke jeg. Jeg tror alle ønsker å ta vare på fiskeressursene. Så sier representanten Kristiansen at det foreligger en mengde konsekvensutredninger. Da spør jeg: Hva slags konsekvensutredninger er det man her tenker på når det gjelder denne formen for struktureringstiltak?

Det andre jeg har lyst til å vise til, er at i Dagbladet på søndag er det altså en fiskerijurist som sier at Stortinget er i ferd med å begå noe ulovlig når det innfører denne formen for omsettelige kvoter. Er ikke dette verdt å se på? Er det bare tøv fra denne juristen?

Ivar Kristiansen (H): Når denne juristen sier at Stortinget er i ferd med å gjøre noe som bærer i retning av noe fullstendig ulovlig, er mitt klare svar: Ja, hvis han er sitert korrekt, er det det reneste tøv denne juristen også denne gangen forfekter når han uttaler seg om Regjeringens fiskeripolitikk. Jeg tror også at vi, når vi tar for oss alle de rapportene som Havforskningsinstituttet i Bergen har levert, sammen med de internasjonale havforskningsrapportene, galant har valgt altfor mange ganger å legge

til side konklusjonene i disse rapportene. Det er den type tilsidelegging vi i dag dessverre blir straffet for, og som gjør at vi på overtid er nødt til å handle relativt radikalt.

Lodve Solholm (FrP): Eg må først få takke representanten for rosen. Det er greitt å ta med seg inn i sommarferien.

Det som undrar meg lite grann, er at ein er så avgrensa på Finnmarksmodellen – ein ser ikkje skogen for berre tre, som vi seier på våre kantar av landet. Ein opplever at fleire reiarlag har båtar både over og under 21 meter, men på grunn av at ein er så firkanta, blir det ikkje mogleg for eit reiarlag å slå saman ein 18-metersbåt og ein 22-metersbåt for å strukturere. Då har ein oppnådd lite, synest eg. Eg håpar at Høgre seinare ein gong kan vere med på å vere litt meir fleksibel i praktiseringa av denne 21-metersgrensa.

Ivar Kristiansen (H): Representanten Solholm er inne på et tema som blir tatt opp av flere. Det viser jo kanskje også litt av spennvidden i synspunktene og i debatten vi har i dag, hvordan den springer ganske bredt.

Men til Solholms spørsmål vil jeg bare henvise til at dette er en forsøksordning. Den skal i utgangspunktet vedvare i fem år, og den kommer til å bli evaluert i løpet av en treårsperiode. Så jeg vil tro at vi i løpet av denne perioden vil ha et tilstrekkelig erfaringsmateriale som kan legges til grunn for å vurdere om vi skal gå videre i retning av den fartøygruppen som representanten Solholm nevner.

Åsa Elvik (SV): Eg synest det var i overkant mange symbol og i underkant med arealpolitikk i innlegget frå Kristiansen. Eg får sannsynlegvis anta at Kristiansen plasserer meg i kategorien med mørke menn sjølv om eg har ein litt meir feminin utsjånad.

Kristiansen snakka overraskande lite om ordninga som Regjeringa foreslår. Han snakka overraskande lite overbevist om at ordningane kjem til å tene det målet som dei faktisk skal tene. Kristiansen har vore ein god alliert i jobben med å fokusere på at ei berekraftig forvaltning av ressursane må vere det overordna målet. Men eg må seie at etter i dag lurer eg på kva som eigentleg er Kristiansen sin strategi for å oppnå dette målet, for å bygge opp ressursane. Kva er den beste strategien for å bygge opp ressursane?

Å redusere talet på båtar har vore norsk offisiell fiskeripolitikk i 80 år. Det har ikkje tent formålet. Ergo må problemet liggje ein annan stad, og løysinga må vere ei anna. Kva er Kristiansen sine løysingar på dette?

Ivar Kristiansen (H): Det er soleklart at begrepet «overkapasitet» er den aller, aller største trusselen for å få en større balanse i tilnærmingen mellom kapasitet og ressursituasjon. Det er jeg overbevist om at representanten Elvik er særdeles enig med meg i. Da er vi dessverre nødt til å ta fatt i det som er den største av alle utfordringer.

2) Forslag fra repr. Arnstad om at det innføres rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen

Når vi i tillegg kan sørge for at redusert overkapasitet, tilnærmet en balanse, også kan åpne for større lønnsomhet innenfor fiskerinæringen – mangel på lønnsomhet har jeg sett at SVs representant Elvik gang på gang har påpekt behovet for å gjøre noe med – vil vi kunne se at en stabilisert/en større balanse kan bli en kime til kanskje mer robust og styrket bosetting, som også er et incitament til å skaffe en bedre og større rekruttering til fiskerinæringen.

Odd Roger Enoksen (Sp): Ivar Kristiansens innlegg var et innlegg som vi har hørt så pass mange av fra den kanten, at jeg må innrømme at jeg faktisk ikke klarer helt å hisse meg opp over hans beskrivelse av de mørkeste av de mørke menn.

Ivar Kristiansens utgangspunkt for innlegget var imidlertid bekymringen for ressurs situasjonen i fiskerinæringen. Det er en bekymring som det er all grunn til å dele. De aller fleste land har fisket ned sine ressurser og sliter nå med overkapasitet, med svak lønnsomhet og med en næring hvor man har fisket ned ressursgrunnet.

Fra 1990 til 2002 har antallet fartøy i kystfiskeflåten blitt redusert med 24 pst., mens kapasiteten i den samme perioden har økt med 30 pst. Man har fått færre fartøy, større kapasitet, og lønnsomheten har i hele denne perioden blitt dårligere og dårligere. Mitt spørsmål til Ivar Kristiansen er: Hva er det som får Høyre til å tro at de ved å fortsette på den samme veien skal snu denne utviklingen?

Ivar Kristiansen (H): Jeg tror det foreligger et relativt enkelt svar på representanten Enoksens spørsmål. Det er å forholde seg slik at det rett og slett blir færre å fordele den tilmålte kvoten til. I dag er det dessverre slik at på grunn av den store overkapasiteten vi har, må en beskjeden kvote fordeles på mange. Nå får vi enheter ut av aktivt fiske, samtidig som det blir mer tilgjengelig for dem som blir igjen. Med mitt utbytte av matematikkundervisningen på skolen tilsier det at det blir mer å dele på færre, som skal gi en mulighet til større lønnsomhet.

En alternativ politikk, som jeg skjønner representanten Enoksen sverger til, er å vente og se. Det tar ikke denne regjeringen og flertallspartiene sjansen på, for da fortsetter vi avfolkingen av Kyst-Norge.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Handling kan være bra, men det er ikke nødvendigvis en bra handling hvis man ikke har full oversikt over konsekvensene av det man gjør. Det er det Arbeiderpartiet har påpekt at man burde ha skaffet seg bedre oversikt over.

Det er over tid gjennomført flere strukturtiltak i fiskerinæringen. Ett av de virkemidlene som har vært benyttet, har vært enhetskvoteordningen. Det har høstet betydelig kritikk, bl.a. fra regjeringspartner Kristelig Folkepartis side, for de virkningene som man hevdet fulgte av den ordningen. Det forslag som i dag formodentlig får flertall, innebærer vesentlige endringer i forhold til enhetskvoteordningen, for det første ved at Regjeringens forslag ikke er begrenset i antall, og at det ikke er begren-

set i tid. Er representanten Kristiansen enig i at det som synes å bli vedtatt i dag, innebærer en permanent sammenslåing, som på den måten går utover konsekvensene av det som har fulgt av det enhetskvotesystemet som har vært innført bl.a. i deler av trålflåten, og at det i så måte innebærer en mer permanent sammenslåing og endring enn det det systemet innebar?

Ivar Kristiansen (H): Jeg tror vi gjør klokt i å forholde oss til det vedtaket som Stortinget kommer til å fatte i dag, som gir oss anledning til å evaluere ordningen.

Jeg har merket meg at Arbeiderpartiet bruker Kristelig Folkeparti som skyteskive i denne debatten. De har et slags stigmatiserende oppløp mot Kristelig Folkeparti, ofte under henvisning til kommunen Skjervøy som et slags utstillingsvindu for hvordan Arbeiderpartiet akter å gjøre tingene. Jeg tror man vil stå seg på å gå inn på realitetene i meldingen slik den foreligger. Der kommer det også tydelig frem av gjennomgangen at ordningen innført for trålflåten har vært en formidabel suksess.

Til slutt: Hva er det eks-fiskeriministre, som støtter og anbefaler denne meldingen, tar feil i, inkludert Arbeiderpartiets tidligere fiskeriministre, som slår fast at for alt i verden, få vedtatt forslaget fra Regjeringen? Det vil være galskap å unnlate å gjøre noe som helst. Hva er det disse, som selv har sittet med ansvar, og som gir Regjeringen det råd vi akter å følge i dag, tar feil i?

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Lodve Solholm (FrP): Vi skal i dag diskutere fiskeri og kystflåten. Han er ein del av den store sammenheng, av den den marine næringa, som vi alle er einige om ein gong i framtida skal bli den næringa som skal gi oss inntekter i same storleik som oljeinntektene. Då trur eg det er viktig at vi har tilhøve og rammevilkår som gjer det mogleg å utvikle denne næringa i framtida, slik at ho kan bli den tunge, økonomiske bærebein i det norske samfunnet. Då må vi ta visse grep, og eg synest at denne meldinga er eit steg i rett retning.

Det som kanskje er det viktigaste av alt vi står framom, som er ei stor utfordring, er å få fiskebestandane og fiskeslaga til å bli så store og berekraftige at vi kan hauste med lønsemd av desse ressursane. Difor går vi òg spanande år i møte når det gjeld korleis vi skal forvalte fiskeressursane våre, få bestandane til å bli store, og når vi har fått dei store, at vi ikkje haustar meir enn dei kan bere med tanke på framtida.

Eg trur òg det er viktig at om vi skal vi få den rekrutteringa som blir omtala i Dokument nr. 8:88 og i innstillinga til det, må vi ha ei næring som er moderne, som har moderne arbeidsvilkår for dei tilsette. Då nyttar det ikkje at ein fiskar ikkje har dei same rammevilkåra for å gå i ein fiskebåt, som han har for å gå om bord i eit anna fartøy. Skal vi klare å få til det, er vi nøydde til å få til lønsemd i kvart enkelt fartøy. Korleis får vi det? Det får vi ikkje utan at vi får større inntekter på kvar båt. Og korleis skal vi få større inntekter på kvar båt? Då har vi to vegar å gå. Det er anten å auke uttaket av ressursen, slik

at båtane får større kvotar, eller å redusere talet på båtar, slik at kvar enkelt båt på den måten kan få ein større del av den totale kvoten. Det er ikkje verre matematikk enn det.

At fiskarane vil byggje båtar som er meir effektive, og som i utgangspunktet kanskje er større, er forståeleg. Det er stor forskjell på ein 35-foting frå 1960-talet og ein 35-foting i dag. Det veit vi jo. Og det er jo ikkje unaturleg at fiskarane òg vil ha gode og sikre arbeidsplassar. Det må òg vere viktig. Då må vi stille oss slik at det er mogleg å få til lønsemd om bord i kvar enkelt båt, slik at det blir interessant for ungdommen å gå om bord og bli fiskarar. Det gjeld den havgåande flåten, og det gjeld kystflåten.

Eg synest at ein i meldinga legg opp til å ta ein del av desse signala på alvor. Eg føler at meldinga går i rett retning i forhold til det å byggje bestandar, skape lønsemd om bord i båtane, skape grunnlag for rekruttering og samtidig gjere det mogleg å lage gode arbeidsplassar, men eg synest ikkje at ho går langt nok. Eg skjønner ikkje kvifor ein er så redd for omsetjelege kvotar, om ein organiserer dette på ein måte som gjer at dei store kapitalistane ikkje et dei små. Eg vil heller ikkje, sjølv om vi får ei ordning med omsetjelege kvotar, ha ei ordning der det er papirflyttarane i Holmenkollåsen som skal sitje og forvalte fiskeressursane våre. Det er ikkje det som er poenget mitt. Eg ser for meg, og eg ser verdien av, at vi har ein stor fiskareigd flåte der eigarforholdet til ressursane står i forhold til dette.

Det er vidare unaturleg å ha dette skiljet ved 21 m når det gjeld strukturkvoteordninga, for fartøy mellom 15 og 28 m. Eg synest det er eit hinder som gjer at ein ikkje får til ei god organisering og effektivisering av flåten. Eg vil overfor ein del kritikkarar igjen peike på at dette er ei frivillig ordning. Det er ingen som blir tvinga til verken å kjøpe eller selje. Ingen blir tvinga til verken å kondemnere eller ikkje å kondemnere. Det er ei frivillig ordning. Så får kvar enkelt vurdere prisen.

Det blir hevda her at banklineflåten/autolineflåten har blitt så håplaus. Men arbeidspartimann Knut Arne Høyvik seier at det er ingenting som viser at dei som har kjøpt kvotar og kjøpt opp ein annan båt, er dårlegare stilt enn dei som ikkje har kjøpt. Han seier at det er snarare tvert om. Så denne skremselspropagandaen, som særleg kjem frå SV og Kystfiskarlaget, som er to sider av same sak, er ikkje riktig. Eg skjønner ikkje kvifor ein skal ha eit kvotetak, for det vil også minske moglegheita for å få ein effektiv flåte, for å få ei effektiv strukturkvoteordning. Eg skjønner ikkje kvifor vi skal ha det, for det vil naturleg bli sett nokre grenser av fiskaren sjølv, for det er trass i alt ei grense for kor mykje ein klarar å fiske.

Det er litt merkeleg at vi skal ha desse konsekvensutgreiingane som Arbeidarpartiet absolutt vil ha. Eg er einig med representanten Kristiansen i at vi har nok utgreiingar. Ein skal vere klar over at historia viser at det er dei tilfella der vi har teke sjansar på noko som vi trur er riktig, som har ført verda framover. Det har aldri ført verda framover å sitje på bakenden og vurdere og tenkje gjennom kvar situasjon og moglegheit av «the worst case». Det er i dei tilfella vi verkeleg trår til og tør å vere

modige, at vi gjer noko nytt. Det er heilt riktig som det er sagt, at det som er gjort tidlegare, er det jo Arbeidarpartiet som har hatt ansvaret for, mesteparten av dei siste 50 åra. Det er dei som har ført ein fiskeripolitikk som har ført til overkapasitet. No må vi vere villige til å ta sjansen på å få han ned.

Derfor synest eg det er heilt utruleg at vi får den regionaliseringsdebatten som Arbeidarpartiet legg opp til. Her skal altså fylke og kommunar forvalte sine egne små ressursar. Og så blir Bendiks H. Arnesen fornærma fordi nokon trekkjer inn oljen her. Men fisken er jo ein nasjonal ressurs på same måten som oljen, så det går ikkje an å bli fornærma fordi om ein samanliknar oljeressursen med fiskeressursen. Når Bendiks H. Arnesen rammar opp ulike organisasjonar, fylkeskommunar og kommunar, ligg dei fleste nord for 62° N. Eg skjønner godt det. Eg stilte spørsmålet, og Ivar Kristiansen stilte også spørsmålet, men vi fekk ikkje svar. Kva ville Arbeidarpartiet sagt dersom vi på 1970-tallet og 1980-tallet begynte å snakke om at det skulle vere ei lokal forvaltning av oljeressursen som ligg ute i Norskehavet? Eg er ikkje så sikker på at Arbeidarpartiet ville ha sagt at det var noko vi skulle trekkje inn. Men no skal ein plutseleg trekkje inn lokal forvaltning og lokal eigarskap, og vi må sjølv sagt høyre på dei som har fiskeressursen nærast. Kvifor skal vi ikkje høyre på dei som har oljeressursen nærast? Kvifor skal vi ikkje høyre på dei som har malm, fjell osv. heilt opp til seg? Kvifor skal vi politikkarar frå Nord-Noreg og Vestlandet bestemme over skogressursar som finst i det indre austlandsområdet? Det er jo nasjonale ressursar vi snakkar om. Det er jo ei nasjonal forvaltning vi må ha. Vi må sjå heile landet under eitt. Det er jo det som er viktig. Derfor er det viktig at vi faktisk har klart å opne for at vi får ei prøveordning når det gjeld driftsordninga, som vi synest er eit godt tiltak som vi støttar, og at vi no får fjerna den avgrensinga som låg i meldinga, om at dette berre skulle gjelde Finnmark, slik at vi no kanskje får dette til å gjelde heile landet. Derfor synest eg det går i riktig retning. Fleire grep kan og må ein ta seinare, men vi er på rett veg til beste både for landet og for fiskarane, anten dei fiskar langs kysten eller langt til havs.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torny Pedersen (A): Vi har hørt at Fremskrittspartiet ikke ønsker at det settes kvotetak. De mener at kvotetak legger begrensninger på fiskerne. De ser heller ingen problemer med omsettelige kvoter og vil gjerne løse enda mer på det. Betyr det at Fremskrittspartiet ønsker at alt salg av kvoter skal være helt fritt, med full omsettelighet og ingen kvotetak? Dersom det er slik, har Fremskrittspartiet tenkt på konsekvensene for våre kystsamfunn – bosetting, arbeidsplasser og vår kystkultur – som vil bli truet med nedlegging og fraflytting? Alle disse konsekvensene burde vært utredet før man fattet vedtak i denne saken. På akkurat dette feltet er det utredet for lite. Vi kjenner ikke konsekvensene av dette, og vi vet ikke hva som skjer med disse samfunnene. Er virkelig disse

2) Forslag fra repr. Arnstad om at det innføres rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen

verdiene helt underordnet i Fremskrittspartiets framtidige fiskeri- og kystpolitikk?

Lodve Solholm (FrP): Nei, er svaret på det siste spørsmålet. Vi er overtydde om at vår politikk vil redde busetjinga langs kysten, for fiskebåtane og fiskebruka må liggje langs kysten. Fiskeressursane er langs kysten eller langt til havs, så den saka er grei. Det vi ønskjer, er ei næring som er lønsam, og som kan drive Noreg og norsk fiskerinæring framover. Det kan vi gjere ved at vi løyser litt på snippen. Det merkelege er jo at Arbeidarpartiet ikkje har blitt einig seg imellom. Det kan dei ikkje ha blitt, og så skal ein utgreie og utgreie. Dei gongene då vi tok eit par sjansar på å gjere noko, og så kjørte i gang – det var jo Arbeidarpartiet ekspert på i sin tidlege ungdom, men dei har tydelegvis gløymt det no. No skal dei utgreie, men det er truleg av intern hygiene, fordi ein ikkje har blitt einig om eigen fiskeripolitikk.

Åsa Elvik (SV): Eg registrerte at representanten Solholm putta Kystfiskarlaget og SV i same boks, som motstandarar av forslaga i innstillinga, men då synest eg Solholm hoppa elegant over at også sentrale tillitsvalde i Norges Fiskarlag, som sjølve er autolinereiarar, åtvarar mot å innføre dei same ordningane i kystflåten. Er dette ein suksess? Det veit vi ikkje, for vi får ikkje noka evaluering på bordet.

Så vil eg også leggje til til representanten Solholm at ein alternativ strategi for betre lønsemd faktisk er å kutte kostnadane, men det er sjølv sagt ein strategi som Framstegspartiet ikkje er særleg interessert i. Eg lurar på korleis Fiskeri-Noreg, med Framstegspartiet sin fiskeripolitikk og med dei forslaga som ligg i innstillinga, blir sjåande ut. Korleis skal Framstegspartiet hindre at dei store er opp dei små, slik Solholm uttrykte bekymring for i innlegget sitt? Er han f.eks. interessert i å styrkje deltakarlovva? Det ville då vere eit glitrande tiltak for å hindre nett opp det.

Lodve Solholm (FrP): Det er farleg å spå, om framtida spesielt.

Eg har inga bekymring for at ikkje vår fiskeripolitikk vil føre til eit betre samfunn totalt sett i Noreg enn den fiskeripolitikken SV legg opp til, som skal fjerne havfiskeflåten, som berre skal sitje igjen med kystfiskeflåte, og som heller ikkje høyrer på at det går an å gjere det på andre måtar. Det er klart at å få ei ordning med omsetjelege kvotar kan gjerast på mange måtar. Ein kan bruke Finnmarksmodellen som utgangspunkt, der omsetjelegeita foregår innanfor dei einskilde lengdegruppene. No har ein avgrensa det, fordi ein ikkje får dei store, sterke som i dag har bygd seg opp. Det er merkeleg at ikkje SV har sett den lønsemda og den flåten som ein no har fått innan ringnot, som verkeleg er lønsam. Eg må berre vise til formannen i Sunnmøre og Romsdal Fiskarlag, Knut-Arne Høyvik, som er autolinefiskar og arbeidarpartimann, og som rosar dette og meiner at det ikkje har vore ein fiasko med einingskvoteordningar i banklineflåten.

Odd Roger Enoksen (Sp): Jeg synes det er god grunn til å gjenta spørsmålet som Åsa Elvik stilte, for det spørsmålet ble ikke besvart av representanten Lodve Solholm.

I Fremskrittspartiets programformuleringer sier man at man ønsker å auksjonere bort de årlige fiskekvotene til høystbydende. Man ønsker å fjerne det meste av lovreguleringer som foreligger innenfor fiskerisektoren. I innstillingen i dag tar man til orde for å fjerne de reguleringene som Regjeringen har lagt inn med hensyn til fylkesbindinger, med hensyn til omsettelighet mellom de ulike lengdegruppene. Det er ikke mye igjen av reguleringen innenfor fiskerinæringen med Fremskrittspartiets fiskeripolitikk. Når Lodve Solholm startet sitt innlegg med å si at han ønsket ikke at papirflytterne i Holmenkollåsen skal forvalte kvotene, eller at det blir de store som skal kjøpe de små, kunne jeg godt tenke meg å få høre hvordan Lodve Solholm med Fremskrittspartiets auksjonering av kvotene og frislippet innenfor fiskerinæringen skal unngå at så skal skje.

Lodve Solholm (FrP): Eg trur at ei ordning med at vi får ein ressurs ut på den opne marknaden, der vi kan regulere dette opp mot å ha forskjellige grupper ordningar der ein lagar omsetjelege kvotesystem innanfor dei forskjellige gruppeordningane, på ein god måte vil hindre at det skjer. Det er klart at ein skal då vere med som fiskar og ikkje sitje som ein papirflyttar eller vere noko anna når ein skal vere med i eit omsetjeleg kvotesystem. Ein kan òg bruke ressursavgiftssystemet innanfor dette systemet.

Eg synest det er litt merkeleg at Senterpartiet, som har ivra for det mest reguleringskåte samfunnet ein kan tenkje seg i dette landet, ikkje vil vere med no når dei har sett at politikken har feila, at vi har fått ein fiskeripolitikk som ikkje er tilpassa ressursen, og at det er altfor stor overkapasitet. Eg vil berre seie til representanten frå Senterpartiet at deira tidlegare statsråd jo støttar denne meldinga.

Steinar Bastesen (Kp): Jeg står her som representant for en av de mørke menn, men det får nå så være. Jeg har nå mitt medlemskap i orden i Norges Fiskarlag.

Møringene – de eter i sør, og de eter i nord, og de blir aldri mette. Vi skulle nesten tro at de som snakker møredialekt, var i flertall i Norges Fiskarlag og Norges Kystfiskarlag på grunn av at kvotene havner der. Nei, det er de ikke.

Hva er Fremskrittspartiet og Lodve Solholms medisin for at vi skal få en yngre garde med i norsk fiskerinæring? Er det å auksjonere bort kvotene til 20-åringer som ikke har penger, som skal gi den økende rekrutteringen? Er det på den måten vi skal få ungdom inn i næringen? Nei, jeg frykter at Fremskrittspartiets politikk kan føre til at kvotene havner i Holmenkollåsen.

Presidenten: Men det blir ikke mye fisk i Holmenkollen.

Lodve Solholm (FrP): Dersom Steinar Bastesen hadde vore i salen og høyrte på innlegget mitt, hadde han kanskje høyrte kva eg sa når det gjaldt dette med rekruttering.

Vi støttar jo det forslaget frå Senterpartiet om rekrutteringskvoteordning. Heile komiteen bed Regjeringa vurdere korleis vi skal kunne klare å lage ei rekrutteringskvoteordning, slik at vi kan få ungdommen vår til å gå inn i fiskeria.

Det andre eg sa når det gjeld dette med rekruttering, er at vi må gjere båtane så lønsame at arbeidsvilkåra og miljøvilkåra om bord i båtane blir slik at det blir interessant for ein fiskar å vere fiskar. Det er ikkje dermed sagt at alle fiskarar vil starte med eigen båt. Men ein vil kanskje starte som mannskap om bord i ein båt, og då må det vere arbeidsvilkår om bord i den båten som gjer at ein føler at ein har eit yrke som er trygt og godt, og at ein har ein god arbeidsplass, samtidig som ein også kan ha eit familieliv ved sidan av det å vere sjømann og fiskar.

O d d b j ø r g A u s d a l S t a r r f e l t hadde her teke over presidentplassen.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg registrerer at det også i Fremskrittspartiet er delte meninger om denne saken. Et framtreddende medlem av Fremskrittspartiet fra Bulandet – altså ikke med nordnorsk dialekt – sier følgende:

«Vi må helst stoppe strukturmeldingen før den blir vedtatt. Den dreper kysten, enkelt og greit.»

Til det svarer representanten Solholm at man kanskje bør endre partiets handlingsprogram på dette området om to år. Vil representanten Solholm støtte de aktive fiskerne på Bulandet i en slik endring?

Lodve Solholm (FrP): Å kalle vedkomande for ein framtreddende medlem i Framstegspartiet synest eg er å overdrive litt. Så vidt eg veit, har han vore medlem i eitt år. Før det var vedkomande medlem i Senterpartiet i 14 år og i Kystpartiet i eitt år.

Det som eg kan svare på når det gjeld akkurat 2005, er at til liks med Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti, Venstre og Kystpartiet vil eg tru at også vi skal revidere partiprogrammet vårt fram mot stortingsvalet i 2005. Då har eg invitert både mannen frå Bulandet og andre, fiskarar spesielt, som driv i næringa, til å vere med i den prosessen som vi startar, til liks med alle andre parti no, når vi skal revidere partiprogrammet vårt. Så får vi sjå om det er fleirtal for at det skal skje. Den prosessen er i gang i partiet, og den skal også eg vere med på.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Åsa Elvik (SV): «Vi er redde for ei auka kapitalisering av næringa. Vi er redde for ei utvikling der auka krav til kapitalavkastning kan føre til eit auka press for større kvotar. Med auka krav til avkastning på kapitalen og meir effektive båtar med større kapasitet er det lite hjelp i om det er færre båtar som tek del i fisket.»

Det blir sagt mykje på Stortinget, og ein del av det er klokt. Dette er ikkje soge frå eige bryst, men henta frå næringskomiteen sin debatt 26. april 2001, om såkalla spesielle kvoteordningar, der lovheimelen for einingskvotar i flåten under 28 meter blei gitt. Den saka blir m.a. behandla i dag. Talaren var Jon Lilletun.

I dag deler eg Lilletun si uro. Lilletun var for to år sia bekymra for at ein ikkje hadde evaluert dei ordningane som ein allereie hadde, og at ein ikkje kunne dokumentere om resultatene av einingskvoteordninga hadde blitt slik som ein ønskte. Heller ikkje i dag har det skjedd noka form for evaluering, langt mindre noka konsekvensutgreiing. Det har statsråden kjøpt avfeia med formuleringar om at den beste forma for konsekvensutgreiing er å prøve ordninga i praksis. Nei vel, så er det vel for vanskeleg for Fiskeridepartementet å føreta ein konsekvensanalyse på førehand, men ei evaluering av dei strukturtiltaka som ein allereie har sett i verk, som t.d. einingskvoteordninga i havfiskeflåten og for den konvensjonelle flåten over 28 meter, skulle ein vel kunne klare? Lønnsemd etter struktureringa skulle jo vere interessant nettopp i denne samanhengen, men det er altså kunnskap som departementet ikkje har, som ein også stadfesta i svar på spørsmål frå komiteen, i motsetnad til det som saksordføraren sa tidlegare i dag – og som stortingsfleirtalet ikkje er det minste interessert i.

Eg synest sjølv sagt det er bra at det i løpet av stortingsbehandlinga har komme inn formuleringar om at ein skal evaluere desse nye strukturtiltaka etter tre år. Men eg klarer ikkje å forstå korfor ein ikkje undersøker dei erfaringane ein har, før ein set i verk nye tiltak. Korfor er det ikkje interessant for fleirtalet å halde seg til tal frå Budsjettneimnda, som viser at for den konvensjonelle flåten over 28 meter, som har hatt tilgang på einingskvotane i nokre år no, har gjelda i snitt auka frå 20 mill. kr til 34 mill. kr? Eigenkapitalen har forverra seg, frå minus 1,8 mill. kr til minus 2,2 mill. kr. Korfor er ikkje dette interessant å leggje vekt på?

Dette er grunnlaget for at eg vil karakterisere den politikken som skal setjast i verk etter vedtak her i dag, som eit gigantisk fiskeripolitisk eksperiment.

Departementet og fleirtalet tek som utgangspunkt at marknadsprisen på dei kvotane som no skal omsetjast, ikkje kjem til å bli høgare enn at kjøparane vil få ei betra bedriftsøkonomisk lønnssemd. Eg er ikkje overbevist om det. Ein kan like gjerne sjå føre seg at marknadsprisen på kvotane blir så høg at gevinsten ved auka kvotegrnlag blir eten opp av investeringa i kvote. Det kan med andre ord like gjerne bli den som sel kvotar, som realiserer grunnrenta og gjer ho til sin finansielle formue, mens kjøparen får auka finanskostnader og gjeldsbyrde. Det er derfor vi fryktar at dei føreslåtte strukturkvotane ikkje kjem til å betre lønnssemda i fiskeria, men svekkje ho.

I dag er vi i ein situasjon med historisk låge kvotar i torskefiskeria. Etter vår meining er det beste langsiktige verkemidlet for å betre lønnssemda i heile fiskerinæringa å byggje opp ressursane og forvalte dei ut frå omsynet til maksimalt langtidsutbytte og ikkje ut frå kortsiktig fortjeneste. Isolert sett er det det mest lønnsame på kort sikt

2) Forslag fra repr. Arnstad om at det innføres rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen

også. I torskefiskeria er det mest lønnsame å la fisken få lov til å vekse seg stor før han blir fanga. Ei vridning av skattleggingsmønsteret vil derfor vere eit vesentleg tiltak for å vareta dei fiskeripolitiske målsetjingane. Dette er grunnlaget for at vi ønskjer å leggje betre til rette for den kystnære, konvensjonelle flåten og ikkje vrake han, slik som stortingsfleirtalet legg opp til i dag.

Vi har stilt spørsmål ved klokskapen i å drive strukturtilpassing i ein situasjon med lågkonjunktur og særskilde næringsmessige utfordringar. Ein av nestorane i Noregs Fiskerikarlag, Thor Wold frå Andøya, har sagt til avisa Fiskaren:

«Vi kan ikke ha en flåte basert på bunnivå. Det vil i praksis si at vi ikke klarer å ta kvoten i gode tider, noe som innebærer overføring fra kyst til hav.»

Men det er nettopp det vi gjer. Det er lite som skil argumentasjon og premissar i St.meld. nr. 20 frå Lønnsomhetsutvalgets innstilling heilt tilbake til 1937. Problemet er for mange fiskarar og for mange små farty. Løysinga er færre fiskarar og strukturendringar i flåten. Vi skriv i dag ut den same medisinen som vi har brukt i 80 år, og han har vist seg ikkje å fungere. Korfor har ein framleis ei einssidig fokusering på at reduksjon av talet på fiskebåtar vil vere eit rett grep i forhold til dei utfordringane næringa står overfor i dag?

Overkapasitet er ei global utfordring som m.a. blir spegla ved at 90 pst. av dei store artane er utfiska. Men vi er nøydd til å stille spørsmål om kva slags type kapasitet ein ønskjer i fiskerinæringa. SV ønskjer ein differensiert flåte, i motsetning til kva alle andre måtte seie, med både kystnære og havgåande farty, som kan bidra til busetjing og verdiskaping på land. Men det er målet som skal styre verkemiddelet, det er ikkje verkemiddelet som skal styre målet. Derfor ønskjer vi ei sterkare prioritering av kystflåten.

Vi har derfor i denne saka fremma forslag om å be Regjeringa leggje fram forslag til korleis ein i løpet av ein tiårsperiode kan fase ut fabrikktrålflåten, fordi denne flåten i mykje mindre grad bidrar til busetjing og verdiskaping på land. Vi føreslår også at ein skal kunne opne for å overføre kvoterettar frå flåten over 28 meter til flåten under 28 meter. Om ein i tillegg kunne begynne å bruke SND som eit instrument for å stimulere til ei omlegging ut frå den kunnskapen som vi har om feilinvesteringar på 1990-talet, kunne vi verkeleg ha lagt til rette for ein lønnsam kystflåte med ein sunn finansiell situasjon. Vi går tvert imot i stikk motsett retning.

SV tek til etterretning at departementet har fått lovheimel til å opprette eit strukturfond, men vi vil motsetje oss at fondet utelukkande skal brukast til å kjøpe ut kapasitet i den minste flåten. Vi vil derfor at fondet skal innrettast slik at ein kvittar seg med ulønnsame, eldre og uhøvelege farty, uavhengig av lengd. Det er den minste flåten som best medverkar til å oppfylle dei generelle, fiskeripolitiske målsetjingane om lønnsamd, berekraft, arbeidsplassar og busetjing, som berre blir ord dersom politikken går i motsett retning. Det er den minste flåten som allereie er kraftigast strukturert.

Alle veit at det skjer kjøp og sal av fiskerettar i dag, og strukturkvotane er ei legalisering av dette. Eg synest

fleirtalet har ei veldig uklår haldning til spørsmålet når ein på den eine sida seier at fiskeriressursane skal vere folkets felleseige, og på den andre sida legg til rette for å privatisere dei.

Bjørn Hershoug ved Noregs fiskerihøgskole – vi får vel tru at han føler seg treft av karakteristikken som den mørkaste av dei mørke menn – kallar ein spade for ein spade. Han seier i ein artikkel:

«Omsettelige kvoter har ingen god klang i norsk politiske debatt. Sist de ble forsøkt lansert (i 1992) gikk ministeren og byråkratiet på et formidabelt nederlag, etter en rask kuvending i Arbeiderpartiet.»

Takk for den! – Det var mine ord, ikkje Hershougs ord. Han seier vidare:

«Siden har individuelt omsettelig kvoter vært et ikke-tema i norsk fiskeripolitisk debatt. Likevel er det nettopp slike ordninger som det nå legges ytterligere til rette for.»

Eg seier ikkje at vi innfører fritt omsetjelege kvotar i dag. Eg seier at vi går eit langt skritt vidare på vegen mot fritt omsetjelege kvotar. Eg meiner at også dei føreslåtte driftsordningane bidreg til ei auka privatisering av ressursane, fordi ein gir rom for at den som har kvoterett, skal kunne leige, lease eller låne ut kvotar. Vi går derfor mot denne prøveordninga.

Eg synest det er bra at Stortinget krev kvotetak, og hadde eg vore Kristeleg Folkeparti-representant, ville eg ha sagt takk og lov for at vi iallfall fekk til dette. Men eg synest det er oppsiktsvekkjande at fleirtalet ikkje går inn for at kvotane skal vere tidsavgrensa, slik dei er i havfiskeflåten. Dette styrkjer etter mi meining inntrykket av at desse kvotane er privat eigedom. Det gjer også eit svar som departementet har sendt komiteen, om at desse kvotane kjem til å vere eit inntektsgrunnlag for all framtid.

Vi er med på eit forslag om å greie ut regional forvaltning av kvotane. Dette vil kunne fungere som ei motvekt mot den aukande privatiseringa, og det hadde vore interessant å sjå resultatet av ei utgreiing av dette spørsmålet. Men det er ein kunnskap som stortingsfleirtalet slett ikkje er interessert i. Det synest eg er trist.

Eg vil berre få lov til å presisere at forslaget ikkje handlar om regional eigedomsrett til kvoten. Det handlar om utgreiing av regional forvaltning av kvoten. Det er to heilt forskjellige ting. Stortinget stadfester igjen i dag at fisken i havet er det norske folks fellesressurs. Det er forvaltninga vi ønskjer å ha ei utgreiing av.

Eg vil til sist få lov til å ta opp dei forslaga SV har fremma, åleine eller saman med andre.

Presidenten: Representanten Åsa Elvik har teke opp dei forslaga ho gjorde greie for.

Det vert replikkordskifte.

Lodve Solholm (FrP): Det kunne vere greitt å få ei grunngeving for kvifor SV ikkje vil vere med på at dei enkelte skal få lov til å ha driftsordningar, slik at to båtar i ein kommune som kanskje har problem, kan slå saman sine slantar og drifte det på anten ein båt eller på to båtar

(Solholm)

e.l. Eg synest det er heilt utruleg at SV ikkje vil vere med på å styrkje den spisskompetansen ein her kan få.

Så er Åsa Elvik oppteken av gode analysar, og ho trur at ho har funne gode analysar, når ho seier at einingskvoteordninga i banklineflåten er mislykka. Men alt tyder på at ho ikkje er mislykka. Dei som kjenner næringa godt, hevdar at det er ingen ting som tyder på dårlege tider, at dei som no har kjøpt seg kvotar, er dårlegare stilte enn dei som ikkje har kjøpt, snarare tvert om. Det er jo prisane på kvitfiske som har gjort at lønsemda i den flåtestrukturen er så dårleg som ho er.

Det er ein annan ting som også Åsa Elvik bør ta med seg. Det er at dei siste fem–seks åra har det vore enorme investeringar i nye båtar som ikkje har noko med einingskvoteordninga å gjere, og som også har gjort at gjelda stig.

Åsa Elvik (SV): Vi går mot driftsordninga av den same grunnen som vi går mot strukturvoteordninga. Hadde det vore snakk om at ein berre skulle bytte kvotar eller låne ut kvotar, kunne vi kanskje ha vurdert det, mot at ein hadde sett ein del avgrensingar. Men her er det snakk om at ein skal få lov til å leie ut kvotar. Ergo er det vedkomande som leier ut kvotar, som eig kvotar, og som har lov til å ta betalt for at ein annan får lov til å gjere seg nytte av dei. Dette er eit langt steg i retning av privatisering, og som Bjørn Hershoug vil eg seie at eg kallar det ikkje utveksling når eg går på Polet og kjøper meg raudvin, eg kallar det kjøp og sal.

Eg synest representanten Solholm skal vere forsiktig med å karakterisere einingskvoteordninga i havfiskeflåten og den konvensjonelle flåten over 28 meter som ein suksess. Her er det veldig sprikande tal, og eg held meg til tal som seier at gjeldssituasjonen er dramatisk forverra, eigenkapitalsituasjonen er dramatisk forverra, og eg hadde gjerne sett at departementet kom tilbake med ei utgreiing om dette. Men eg held meg til at departementet ikkje har den typen kunnskap.

Ivar Kristiansen (H): Jeg må få lov til å si at jeg er veldig skuffet over SV i denne saken og over den holdningen man har inntatt i dette spørsmålet. Jeg hadde trodd at SV skulle påta seg rollen å være pådriver for å skaffe en større balanse mellom kapasitet og den tilgjengelige ressurs som vi har å fange på. Men i debatten her henviser man i noen sammenhenger til en del tilråskomne menn fra Tromsø, og i andre sammenhenger viser man til Fiskarlagets Thor Wold, og så etterlater man seg den holdningen at det egentlig er greit med litt overkapasitet, for vi kan vente og se. Vi kan vente og se om kapasiteten kan bli i større samsvar med ressursen om noen år. Men har man ikke fått med seg i SV, noe jeg faktisk trodde man hadde, at det er en enorm kamp om den tilgjengelige ressursen? Det er et kappfiske, det er til dels et rovfiske, som gjør at vi ikke trenger mer dokumentasjon. Det er skuffende å høre at SV er så til de grader uklar i dette viktige spørsmålet i norsk fiskeripolitikk.

Åsa Elvik (SV): Vi ventar ikkje og ser. Vi fremmar ei heil rekkje eigne forslag, som eg gjorde greie for i innlegget mitt. Vi ventar ikkje og ser.

Men eg meiner at også representanten Kristiansen burde vere i stand til å sjå forskjell på fangstkapasitet, i den forstand at ein set seg ned og tel båtar og måler lastevolum, og fangstbehov. Det er to heilt forskjellige ting. Derfor meiner eg at vi er nøydd til å finne ei løysing på dette problemet. Vi løyser det ikkje med å vrake den mest lønnsame flåten. Vi løyser det ikkje med å innføre ordningar som aukar kapitalbehovet for resten av flåten.

Elles vil eg berre seie, slik vi har skrive i ein merknad i innstillinga, at ein løyser ikkje reguleringsmessige problem, slik som overregulering og kappfiske, gjennom strukturering. Det synest eg blir å ta vel dramatiske verkemiddel i bruk for å løyse problem som ein kan løyse på veldig mykje enklare måtar.

Rigmor Andersen Eide (KrF): Vi kan gjerne takke og love, som representanten Elvik sa, for at det kommer kvotetak, siden dette forslaget kom akkurat fra Kristelig Folkeparti. Vi er veldig glad for at vi har fått flertall for det.

Når jeg nå lytter til representanten Elvik, hører jeg gjentatt den argumentasjonen som jeg har hørt flere ganger fra Kystfiskarlaget. Hvorfor lytter ikke SV mer til den største fiskeriorganisasjonen, Norges Fiskarlag, der 80 pst. av medlemmene er kystfiskere, et fiskarlag som støtter Regjeringens forslag, som støtter meldingen fullt ut, og som har fått gjennomslag for mange av sine synspunkter og ikke bare viser til noen negative utspill fra enkelte tillitsvalgte?

Åsa Elvik (SV): No må eg ærleg talt innrømme at eg vart litt overraska. SV er eit politisk parti, og vi høyrer på dei som er interesserte i å snakke med oss. Vi har hatt fleire møte med Noregs Fiskarlag og høyrte på deira synspunkt og teke delar av dei til etterretning. Blant anna føreslår vi at gruppe II skal vere unnateken strukturavgift, i tråd med Fiskarlaget sitt krav. Men eg registrerer at det er veldig stor ueinighet i Norges Fiskarlag. Blant anna vart det fatta eit vedtak på årsmøtet i Nordland Fylkes Fiskarlag som går veldig langt i å seie at dei ordningane som då var ute på høyring, gjekk i heilt feil retning i forhold til dei utfordringane som norsk fiskerinæring står overfor, og dei hadde forslag til tiltak som var mykje meir i tråd med det som vi står for, enn det som Regjeringa har fremma. Vi held oss til Norges Fiskarlag på ein veldig ordentleg og grei måte. Vi snakkar alltid med dei når dei vil snakke med oss, men å seie at det som er Norges Fiskarlag sin politikk, skal vere vår politikk, kjem vi aldri til å gjere. Og eg synest kanskje det er litt spesielt at andre parti i Stortinget gjer det slik.

Steinar Bastesen (Kp): Det er ikke alltid vi er enige med SV, men i denne saken er det mye vi kan være enige med SV i. Derfor vil vi stemme sammen med SV, Arbeiderpartiet og Senterpartiet i denne saken.

2) Forslag fra repr. Arnstad om at det innføres rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen

Men det jeg skulle spørre om, er kanskje litt utenfor saken. SV har jo tonet flagg med å hevde at Barentshavet var tomt for torsk. I år har vi opplevd et overfall av torsk på kysten. Den kommer fra Syltefjorden. En kystbåt gikk i halvannen time gjennom et område med torsk som stod så tett at en ikke engang klarte å se bunnen med ekkoloddet. De samme forskerne som sa at det var fritt for torsk, sier at nå er kysttorsken borte. Deler SV fortsatt dette synet at Barentshavet er tomt for torsk, at kysttorsken er borte, og at vi er nødt til å sette restriksjoner? Er SV fremdeles av den oppfatning?

Åsa Elvik (SV): Det var hyggeleg at Kystpartiet langt på veg var einig med oss i denne saka. Det skal vi ta med oss.

Vi har aldri sagt at Barentshavet er tomt for torsk. Vi har lagt utsegner frå forskarar til grunn, som har sagt at torskestammen har vore hausta utanfor sikre biologiske grenser. ICES, Det internasjonale råd for havforskning, la fram si anbefaling i førre veke, der dei seier at den norske, arktiske torsken framleis er hausta utover sikre biologiske grenser. Dei seier at for å hauste bestanden innanfor sikre grenser anbefaler dei ein betydeleg reduksjon i beskatningsgraden til under føre var-grensa. Ein anbefaler ein noko høgare kvote enn det vi har hatt i år. Ein anbefaler m.a. full stopp i haustinga av kysttorsk. Eg er veldig glad for at gytebestanden ser ut til å vere høgare enn ein hadde rekna med på førehand, men eg synest likevel at det er grunn til å ha is i magen og forvalte torskestammen utifrå omsynet til langsiktig, men maksimalt utbytte.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til replikk.

Odd Roger Enoksen (Sp): Det er en sak av svært stor betydning vi behandler i dag, ikke bare for fiskerinæringen eller for befolkningen langs kysten, men faktisk for hele landet.

Norge har alle forutsetninger for å bli en stormakt i marin sektor. Sjømatprodukter høstet på en ressursmessig og miljømessig forsvarlig måte vil ha konkurransefortrinn i markedet i framtiden. Kvalitet vil komme til å bli et av de viktigste konkurransefortrinnene, enten vi snakker om tradisjonell fiskerinæring eller om oppdrett. Klima, rent hav, nærhet til ressursene, bosettingsmønster og en variert flåtestruktur er våre viktigste konkurransefortrinn i dag. Disse konkurransefortrinnene må vi ta vare på. De største utfordringene næringen står overfor, er tilgjengelighet for markedet gjennom hele året. Det er kvalitet på produkter. Det er fleksibilitet i forhold til forandringer i det som markedet etterspør. Det er lønnsomhet, og det er rekruttering til næringen. Senterpartiet tror disse utfordringene best kan imøtekommes gjennom andre tiltak enn det Regjeringen foreslår. Først og fremst gjennom en målrettet satsing på forskning/utvikling med tanke på en bedre ressursutnyttelse og høyere verdiskaping på produktet, ikke minst å utnytte hele fisken på en skikkelig måte.

Vi må få på land et ferskest mulig råstoff, hvilket tilsier at vi må ha en kystnær flåte, og vi må ha en desentralisert industri og mottaksstruktur i framtiden.

Vi tror også på at et lokalt eierskap både i industri, i flåten og i oppdrett vil være gunstig i forhold til utviklingen i fiskerisektoren i tiden framover.

Regjeringens forslag og flertallets innstilling går i motsatt retning på mange av disse punktene. Vi får færre og større fartøy. Vi vil over tid få færre og større mottaks- og industrianlegg. Forslaget legger opp til å privatisere allmenningen. Man gjør en rett noen har fått til vederlagsfritt å høste av en naturressurs, til en omsattelig vare, der de som selger, vil sitte igjen som vinnere, mens de som føler seg tvunget til å kjøpe rettigheter, lett kan komme til å bli taperne.

Man kommer til å bli mer sårbar for prisfall. Man vil komme til å oppleve en økt gjeldsbelastning i næringen. Det skulle være nok å se på det som har skjedd innenfor oppdrettsnæringen de siste årene, eller i deler av flåten som har gjennomgått strukturendringer.

Senterpartiet støtter, på bakgrunn av det jeg nå har vært gjennom, ikke Regjeringens forslag. Vi ønsker ikke privatisering av allmenningen. Vi ønsker ikke å privatisere fellesskapets ressurser.

Senterpartiet er imidlertid for virkemidler som skal sikre flåtefornyelse, som kan sikre økt lønnsomhet, og som kan bidra til at vi kan få til levendehåndtering av fisk for å komme et skritt videre i utnyttelsen av og kvalitetshevingen på fisk. Vi ønsker også å opprettholde en regional balanse i kvotetildeling og i kvantum innenfor de tilgjengelige ressurser.

Vi er heller ikke motstandere av at antall fartøy skal reduseres. Det har vi opplevd over lang tid. Vi har heller ikke sagt nei til den typen ordninger tidligere, men vi sier nei til at reduksjon av antall fartøy skal skje gjennom innføring av omsettelige kvoter. Vi har støttet, både i forrige runde og i denne runden, forslaget om å innføre en strukturavgift. En slik ordning kan gjøre det mulig å kondemnere fartøy og ta ut kapasitet hvor vi ønsker å få utredet regionale kvotebanker som igjen kan disponere de frigitte kvotene. De kvotene kan da forvaltes innenfor hver enkelt region. Dette står i motsetning til en modell hvor man gjør kvotene omsettelige fiskere imellom.

Enkelte har sterkt argumentert for å redusere antall fartøy, slik at man skal få mer fisk på hver båt, og mener at det er det som skal til for å øke lønnsomheten i næringen. Jeg har ingen problemer med å forstå de fiskerne, de som er innenfor næringen, som ønsker å fange større kvantum på sin båt. Det er helt naturlig. Enhver bedriftseier ønsker å få en større andel av kaken, en større andel av markedet eller en større andel av de tilgjengelige ressursene. Det skulle bare mangle, for det er vel ingen tvil om at det å høste et større kvantum på en båt som man allerede har, vil komme til å øke lønnsomheten.

Men vi har altså i lang, lang tid redusert antall fartøy. Det er det eneste vi har gjort. Antall fartøy har gått ned i hele fiskerinæringens historie. Samtidig har fartøyene blitt større og større, og kapasiteten har økt. I St. meld. nr. 20 er det framlagt statistikk for de siste ti årene som

viser at antall fartøy bare på en tiårsperiode er redusert med 24 pst., mens kapasiteten har økt med 30 pst. Denne utviklingen vil komme til å fortsette med Regjeringens forslag. Vi vil få flere båter opp mot 28-metersgrensen og færre båter ned mot 21-metersgrensen, altså økt kapasitet og dermed økt gjeldsbelastning og lavere lønnsomhet som resultat, og ikke bedre lønnsomhet, slik som flertallet håper på.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Ivar Kristiansen (H): Naturligvis vil Regjeringen og regjeringspartiene ha en nasjonal forvaltning av og en nasjonal kontroll med de fiskeressursene som Norge er satt til å forvalte. Det må ikke herske noen tvil om at slik skal det også bli i fremtiden.

Jeg ser at representanten Enoksen fra Senterpartiet sier i en merknad:

«Senterpartiet mener en modell som innebærer en regional kvotebank hvor en region kan kjøpe opp fiskefartøy, vil ivareta behovet for flåtestrukturering på en langt mer kontrollert og bedre måte enn Regjeringens forslag.»

Slik kan man annullere deltakerloven.

Er det en primærkommune som nå skal få lov til å kjøpe opp fiskefartøy? Er det fylkeskommunen representanten Enoksen tenker på, eller er det kanskje aller helst et regionråd som nå skal få tilgang og mulighet til å kjøpe opp, kontrollere og regulere kystfiskeflåten?

Odd Roger Enoksen (Sp): Hvis representanten Kristiansen føler seg usikker på hva som ligger i en regional kvotemodell, hadde det kanskje vært en idé å ha stilt det spørsmålet under behandlingen i komiteen, så kunne det muligens ha vært en sjanse for å diskutere seg fram til enighet om en slik regional forvaltning.

Vi ønsker selvsagt ikke at verken regionråd, kommuner eller fylkeskommuner skal starte som fiskere og dermed annullere deltakerloven. Vi ønsker derimot at det skal være mulig å beholde de kvotene som blir ledige gjennom nedgang i antall fartøy – f.eks. gjennom uttak, gjennom en kondemneringsordning – at de skal forvaltes regionalt og bli innenfor en region. Vi ønsker ikke at vi skal få en utvanning hvor kvoteandeler flyter fritt mellom landsdeler.

Vi tror at den modellen som flere har skissert, bl.a. Nordland fylkeskommune, kan være en god modell å bygge videre på. Men hvordan denne skal utformes i praksis, hvordan dette skal fungere i praksis, er faktisk et ganske komplisert spørsmål. Derfor har ikke vi i innstillingen sagt nøyaktig hvordan dette skal gjennomføres, vi ber om en utredning av det. Vi ønsker ikke å privatisere fiskerettighetene, slik som flertallet går inn for. Vi ønsker å få utredet alternative modeller før man setter i gang en strukturendring som medfører at noen fiskere kan kjøpe andres kvoter. Det er å begynne i feil ende.

Lodve Solholm (FrP): Representanten Enoksen sa at det er kjøparane som vinn og seljarane som tapar. Vi har

eit eksempel med ringnotfartøya. Dei har hatt einskapskvoteordning med kjøp og sal no, og der har det vist seg at lønsemda har gått opp. Både dei som har kjøpt, og dei som selde, har vunne. Dei som korkje selde eller kjøpte, har også vunne, fordi ein har fått redusert talet på båtar frå 400 til under 100 og fått opp lønsemda. Er det ei grein innafor fiskerinæringa som ikkje har problem med rekruttering, så er det ringnotfartøya. Der går det så det susar.

Innafor autolineflåten hevdar dei sjølve at det ikkje er einskapskvoteordninga som er årsaka til at det er dårlegare økonomi no, og at lønsemda er dårlegare og gjeldstyngda større, det er fordi prisen på fisken akkurat no er veldig låg, spesielt på kvit fisk. Det er det som er årsaka til at vi har dei problema i autolineflåten, og ikkje einskapskvoteordninga.

J ø r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Odd Roger Enoksen (Sp): Jeg synes på mange måter oppdrett er det verste eksempelet i forhold til virkningene av å gjøre rettigheten omsettelig, slik man har gjort. En eksklusiv rettighet, som man har tilbudt noen få, omsatte man i en periode med høye priser. Blårussen spådde gull og grønne skoger for denne næringen, og så ble rettighetene omsatt for mellom 30 og 40 mill. kr. for én konsesjon. De første som fikk problemer da prisfallet kom, var de som hadde kjøpt seg store med lånte midler. Det ser vi også innenfor deler av fiskerinæringen, som jeg sa. Deler av autolineflåten sliter med noe av det samme. De båtene over 28 meter som har fått lov til å delta i strukturordningen, har de samme problemene.

Det er selvsagt flere grunner til at ringnotflåten går godt. Men jeg må få lov til å si at en reduksjon fra 400 til 100 fartøy, som vi har sett innenfor ringnotflåten, ville bety en dramatisk endring i forhold til bosettingsmønster og leveringsmønster for kystfiskeflåten. Jeg tror ikke Lodve Solholm fullt ut overskuer konsekvensene.

Rigmor Andersen Eide (KrF): Tidligere fiskeriminister Peter Angelsen sa til Fiskaren så sent som 4. juni 2003:

«Etter min mening er det ingen bedre løsninger for fartøy over 15 meters lengde enn de som Fiskeridepartementet har redegjort for i Strukturmeldingen.»

Videre:

«Spørsmålet er kort og godt hvordan skal kystfiskerne, som en del av vår konkurranseutsatte fiskerinæring, henge med i den økonomiske og sosiale utviklingen i vårt samfunn.»

Og endelig:

«En utsettelse kan beskrives med ordtakene; «Mens gresset gror, dør kua.»»

Hva er galt med synspunktene til tidligere statsråd Peter Angelsen?

Odd Roger Enoksen (Sp): Jeg må si at jeg hadde blitt særdeles skuffet om denne replikken ikke hadde kommet.

2) Forslag fra repr. Arnstad om at det innføres rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen

Som jeg sa i mitt hovedinnlegg, har jeg overhodet ikke problemer med å forstå de fiskere som ønsker litt større kvoter på sine båter. Jeg har overhodet ikke problemer med å forstå at en som har investert i et fartøy og som har stor ledig kapasitet, som kanskje fisker 100 dager i året, mener at en gjennom å få fiske 150 dager i året kan forbedre lønnsomheten på denne båten. Det er ganske opplagt. Jeg er selv bedriftseier. Den dagen jeg er kvitt alle konkurrenter og har en monopolsituasjon eller en større andel av markedet, vil selvsagt min bedrift få utnyttet sin kapasitet bedre, og lønnsomheten vil øke.

Men som folkevalgte og som stortingsrepresentanter har vi også et helhetsansvar som vi skal ta. For Senterpartiet innebærer det helhetsansvaret at vi ikke ønsker å privatisere allmenningen. Det er et prinsipielt ståsted fra vår side hvor vi i motsetning til Kristelig Folkeparti ikke ønsker omsettelige kvoter. Vi står faktisk fast på det Kristelig Folkeparti alltid har ment: Det er en fellesskapsressurs som skal forvaltes av fellesskapet, og som skal fordeles på de fartøy som finnes der. Så får vi finne andre måter å redusere antall båter på.

Steinar Bastesen (Kp): Jeg lyttet med interesse til innlegget til Odd Roger Enoksen. Og det han ikke var inne på, var det samme spørsmålet som jeg stilte i stad: Hvordan er det med rekrutteringen, hvordan er det med ungdommen i de forskjellige fiskeriorganisasjonene? Det sa Senterpartiets forhenværende leder Odd Roger Enoksen ingenting om. Og jeg er like opptatt av det i dag, som når jeg er i de møtene. Ungdommen er stort sett ikke tilstedeværende. Hva slags medisin har Senterpartiet for å få ungdommen på plass i organisasjonene igjen?

Odd Roger Enoksen (Sp): Det er et ganske komplekst spørsmål Bastesen her reiser. Det er mange grunner til at ungdommen svikter fiskerinæringen. Det er klart at alder på fartøy har betydning. Senterpartiet har derfor alltid gått inn for gode finansieringsordninger for å sikre en flåtefornyelse som skal sørge for at man har attraktive, gode arbeidsplasser. Men vi ønsker ikke å gjøre det på den måten som vil bli virkningen av Regjeringens forslag i St.meld. nr. 20.

Vi har også til behandling i dag et Dokument nr. 8-forslag fra Marit Arnstad om å gi rekrutteringskvote til ungdom for å sikre rekrutteringen på den måten. Men det viktigste av alt er faktisk å sikre en distriktpolitikk som gjør at ungdom vil bosette seg i Distrikts-Norge, på kysten, i bygdene, og dermed kan utgjøre et grunnlag for å sikre rekrutteringen også i kystfiskeflåten. Det betyr at vi må sikre arbeidsplasser på land, vi må sikre alternative arbeidsplasser for dem som ikke vil inn i fiskerinæringen. For uten et helhetlig samfunn hvor det er plass til alle, blir det heller ikke noen til fiskerinæringen.

Michael Momyr (H): Mye av det som representanten Enoksen berører i sitt innlegg, er det lett å være enig i. Han peker på det faktum at det er den teknologiske utviklingen som er hovedårsaken til at vi i dag har et misforhold mellom tilgjengelige ressurser og kapasitet. Det gir

oss utfordringer. Flertallet her ønsker å ta de utfordringene innover seg og gjennomføre strukturtiltak. Det går Enoksen imot.

Jeg har lyst til å stille spørsmålet til Enoksen slik: Tror Enoksen at vi kan stoppe den teknologiske utviklingen, eller endog reversere den? Og så spør jeg i tillegg: Tror Enoksen at det er en sammenheng mellom en slik holdning og det faktum at det er vanskelig å rekruttere ungdommer til næringen?

Odd Roger Enoksen (Sp): Jeg tror overhodet ikke at det er mulig å stanse den teknologiske utviklingen, og jeg ønsker det heller ikke. Men jeg ønsker en teknologisk utvikling som går i en annen retning enn at vi stadig skal få større fartøy med større energiforbruk, større og større kapasitet, hvor et naturgitt kvantum fisk skal fanges på færre og færre fartøy, større og større fartøy med fryseri om bord, som leverer der de får best mulig pris for et frossent produkt. Jeg ønsker en utvikling i retning av fartøy som kan håndtere levende fisk, som kan bevege seg raskt over korte strekninger, hvor man kan levere til fleksible mottaksanlegg som er i stand til å håndtere levende fisk, for på den måten å ta vare på hele fisken. Det er framtiden for norsk fiskerinæring, ikke en flåtestruktur hvor vi skal ende opp med flere og flere frosne produkter som transporteres over lengre og lengre avstander, og hvor det blir færre og færre anlegg på land som skal håndtere denne fisken.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Steinar Bastesen (Kp): Sakene vi diskuterer først i dag, gjelder den største næringen vi har i Norge – etter olje, men det er den største næringen i sysselsetting. Det er derfor presselosjen er så velfylt i dag. (Muntherhet i salen) Jeg må med respekt å melde si at vi har to journalister til stede, og det er ikke dårlig. Vi diskuterer altså den største næringen vi har i Norge, men det Stortinget og presselosjen er opptatt av, er hunder og unger. Man kan jo diskutere hva som er viktigst, om det er hunder eller unger; det kan vi spørre presselosjen om etterpå. Vi diskuterer faktisk den største næringen i sysselsetting i dag, men det gjelder så få at presselosjen ikke er interessert. Den kritikken må presselosjen gjerne ta med seg.

Stortinget vedtok i forrige stortingsperiode med Framskrittspartiet og Arbeiderpartiets støtte å sende en henstilling til Fiskeridepartementet om å utrede en enhetskvoteordning også for båter under 28 meter. Så Fiskeridepartementet har ikke gjort noe annet enn det de har fått beskjed om fra Stortinget. Det er litt for sent å forandre mening i dag. Men vi blir gjeldsslaver, enten vi vil eller ikke. For det som antakelig blir vedtatt i dag, er at det skal bli omsettelige kvoter, det skal bli legalisert. Vi har omsatt kvoter og omsatt båter med kvoter tidligere. Vi har omsatt en ressurs som vi har fått til dels gratis. Jeg for min del er vel den eneste kystfiskeren som er i Stortinget, og jeg står på denne talerstol. Jeg fikk fisken gratis fra samfunnet. Jeg kunne gå ut og fiske så mye jeg ville hele tiden og tjene penger på det. Men det skal forand-

res, det skal bli legalisert å omsette de kvotene. Jeg har dannet et datterselskap, så jeg kan selge aksjene. Men kvotene skal omsettes med båten, og det skal bli legalisert. Det er greit nok for dem som har posisjonert seg og har fått flere båter, som må hoppe fra den ene båten til andre for på den måten å fiske kvotene for de andre båtene – med det samme mannskapet og det samme rederiet. Det er ikke rett å gjøre det på den måten. Men er det svaret som ligger i meldingen, det folk venter på? Jeg tror ikke det. De skal leie ut kvotene eller selge kvotene, for på den måten å få legalisert det.

Meldingen sier videre at det ikke skal være noen størrelsesbegrensning innenfor en kommune. Innenfor kommunen kan man selge fra stor båt til liten båt. Og når det gjelder aksjeselskap, er det ikke noe forbud mot å selge aksjer. Aksjer kan selges ut av kommunen. Dermed er det jo omsettelig. Hvis Høyre og Fremskrittspartiet får det som de vil og opphever deltakerloven – for den skal jo fjernes – er alt plutselig omsettelig. Og de som har mest penger, kan kjøpe. Hvis man skal kalle det noe, vil jeg kalle det elefantsyke, og elefantsyke dør man av. Næringen vil dø ut, enten man liker det eller ikke.

Så til kondemneringsordningen: Ja, det skal man være med på, men man må betale det selv. Vi har brukt milliarder på å strukturere i ringnotflåten, men vi skal ikke gjøre det i kystfiskeflåten. Der skal man betale det selv. Det er ikke rett! Det er langt fra rett!

De har prøvd å privatisere næringen på Island f.eks. Ja, det fungerer – for de store. Det fungerer for de kredittinstitusjonene som låner ut penger. For dem fungerer det godt. Da er jeg mer enig med Senterpartiet når det gjelder regionalisering. Vi må jo komme dit hen at vi regionaliserer fiskekvotene, og så kan man sitte og styre og bestemme, og så får man tildelt kvote etter hvor flink man er, ikke etter hvor stor kvote man har. (Presidenten klubber.)

Presidenten: Nå tror presidenten det passer at Bastesen tar opp det forslaget han har levert.

Steinar Bastesen (Kp): Jeg tar hermed opp det forslaget som er omdelt i salen.

Presidenten: Representanten Bastesen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Rita Tveiten (A): Eg vil starta med å gje fiskeriministeren ros for at han har gjeve denne stortingsmeldinga ei utforming som gjer at fleire enn berre dei heilt innvigde kan forstå kva saka dreier seg om. Dette er viktig, fordi det trengst at fleire interesserer seg for fiskeria våre og tek del i diskusjonen om forvaltninga av desse fellesressursane, både her i Stortinget og i samfunnet elles.

Når det er sagt, har eg merka meg at heller ikkje denne meldinga inneheld ei utgreiing om dei samfunnsmessige konsekvensane ved å gjennomføra strukturtiltak – denne gongen for kystfiskeflåten. Det er ei svakheit ettersom det resulterer i mangel på prosess bl.a. fram mot ordningar som vert innførde. Det stemmer ikkje når fleire repre-

sentantar hevdar at me er lasta ned med den typen konsekvensutgreiing. Slike har me faktisk ikkje hatt, i alle fall ikkje på dei siste åtte–ti åra.

Gong på gong har Stortinget stadfesta at dei norske fiskeressursane tilhøyrrer det norske folket i fellesskap. Og like ofte har det vore peika på at verdien av desse ressursane vert gjord tilgjengeleg for oss ved at fiskarane tek arbeidet med å henta fisken opp frå havet.

Så lenge denne retten til å fiska var gjeven alle, var dette greitt, men no er røynda ei anna. Deltaking i fisket er avgrensa, og det er deltakarlova som i all hovudsak styrer kven som har rett til å eiga fiskebåtar. Dette bør auka merkemda på at vilkåra i deltakarlova vert haldne, også dei gongene dispensasjonshøvet i lova vert nytta.

Me har fått ei ordning der fiskekvoten har fått ein pris når han vert seld saman med fartøyet. Det kjem me ikkje bort frå. Me kjem heller ikkje bort frå at denne utviklinga har skjedd over lang tid og under skiftande regjeringar.

Når no også kystfiskeflåten får si strukturtilpassing, er det viktig at ordninga sikrar målsetnaden om ei god fordeling av fiskefartøy når det gjeld størrelse og geografisk fordeling. Kystfiskarar finn me nemleg langs heile norskysten. Kystfiskeflåten har store fortrinn når det gjeld nærleik til fiskeindustrien. Denne flåten har difor høve til å levera ferskt kvalitetsråstoff, som bør vera eit konkurransefortrinn for fiskeindustrien. Her er det rom for innovasjon og nyskaping, til liks med i andre næringar. Det bør også vera stort rom for nye måtar å handtera fangsten på, m.a. ved å ta fisken levande til land og driva med vidare oppføring og foredling. Dette bør også sjåast i eit verdiskapingsperspektiv, ved at fisken kjem på marknaden til ulike tidspunkt og ein dermed kan få betre pris.

Det er lønsemdsperspektivet og presset på ressursane som er dei berande elementa i meldinga. Struktureringa er eitt av dei, men i denne meldinga vert det streka under at heile råstoffet skal nyttast. Det vil eg seia meg samd i. Kravet om at heile råstoffet skal takast vare på, har vore opplese og vedteke i lang tid, men det er mange element som må på plass for at dette skal verta ein realitet. Det må arbeidast med marknadssida. Det er vanskeleg å få fiskarane til å ta vare på dette restråstoffet utan at dei kan ha rimeleg tryggleik for at det finst kundar som vil kjøpa det, og til ein pris som forsvarer arbeidsinnsatsen.

I dag vert det gjort eit godt arbeid gjennom stiftinga RUBIN på dette feltet. Fleire forskingsmiljø arbeider på dette feltet. Likevel er det for lite samordning og samarbeid mellom dei ulike «lekamane» som er involverte. Det er mitt håp at fiskeriministeren vil sjå nærare på dette, og i alle høve krevja at forskingsaktivitet og resultat som er gjennomførde med staten som heil eller delvis finansieringskjelde, skal gjerast tilgjengelege for dei som vil bruka resultatata til kommersiell næringsverksemd. Det bør også setjast krav om at dei ulike aktørane på feltet samarbeider og deler resultatata seg imellom.

Ettersom den totale fangstmengda neppe kjem til å auka monaleg framover, vert det avgjerande kva me gjer med det råstoffet som me faktisk tek opp av havet. Kunne det vera ein idé for fiskeriministeren at han vurderer å gje eit kvotetillegg til dei fiskebåtane som har ein plan

2) Forslag fra repr. Arnstad om at det innføres rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen

for og i praksis tek vare på heile råstoffet, i alle høve i ein overgangsfase, slik at me kan få desse hjula i gang?

Så litt om rekruttering: Stortingsmeldinga fokuserer på at tiltaka skal føra til at fleire unge ynskjer seg arbeid i kystfiskerieringa. Det håpar me alle. Men i eit slikt perspektiv er det underleg at fiskeriministeren har ivra så sterkt for å svekkja finansieringa av FINKO, Fiskerinæringens Kompetansesenter, ved å fjerna statsstøtta til denne organisasjonen. FINKO har nedlagt eit stort arbeid for å få ungdom til å velja fiskar- og fiskerirelatert utdanning og karriereval, og har lukkast med arbeidet sitt. Eg er redd det kan syna seg å vera korttenkt å svekkja FINKO, og eg håpar fiskeriministeren vil revurdere sitt syn på dette feltet.

Til slutt må eg seia at det er viktig at vi får den evalueringa som Stortinget har bestilt etter tredje driftsåret. Når me har fått den evalueringa, bør Stortinget få høve til å diskutera fiskeripolitikken på brei basis att.

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg viser til saksordførers redegjørelse om ordninger som flertallet anbefaler, og de vil selvsagt bli fulgt opp av Regjeringen.

Jeg er svært tilfreds med at en samlet komite sier seg enig i det som er mitt hovedargument for strukturtiltakene, nemlig at vi i dag har overkapasitet i fiskeriene. En naturlig konsekvens bør derfor være erkjennelsen av at det er nødvendig å tilpasse bedre fangstkapasiteten og bearbeidingskapasiteten til det ressursgrunnlaget vi faktisk har å høste av. Jeg er også enig med komiteen når det gjelder den videre behandlingen av Dokument nr. 8:88 om rekrutteringskvoter.

Overkapasitet har gitt flere svært uheldige konsekvenser. For det første gir den et vedvarende press og kappfiske for å høste mest mulig av det havet kan gi. Det igjen fører til behov for kostbare og omfattende kontroll- og håndhevingsordninger.

Senest i vinter fikk vi under lofotfisket demonstrert at overkapasitet fører til press på omforente reguleringsordninger og setter fiskerne opp mot hverandre i kampen for det daglige utkomme. Overkapasiteten har dessverre den helt logiske konsekvens at kvotene blir mindre enn de burde ha vært for hvert enkelt fartøy, noe som igjen gir lav inntekt for den enkelte fisker og økonomisk tap for samfunnet. Fordi fangstkapasiteten ikke er tilpasset ressursgrunnlaget, går meravkastningen som høsting av en naturressurs kan gi, tapt. Summen av dette gir mer eller mindre konstant behov for kortsiktige løsninger på akutte lønnsomhetsproblemer, og det har igjen medført svak rekruttering til kystfiskeflåten og en stadig eldre flåte med langtidsvirkende problemer for hele næringen.

Regjeringens forslag i strukturmeldingen om «Strukturtiltak for kystfiskeflåten» er svar på disse utfordringene, og jeg er svært tilfreds med flertallets innstilling. Jeg tar til etterretning av det er skiftende flertall og skiftende tilslutning til de enkelte forslagene.

I så måte kan jeg sitere kystfisker Halvar Larsen på «Halgeirson» fra Senja, et torskavhengig fartøy uten lukrative silde- og notrettigheter, som i Troms Folkeblad den 11. juni i år sa følgende:

«Hvis kvotene øker og Stortinget i tillegg vedtar strukturmeldinga som vil gi oss lov til å samle flere rettigheter på én båt, ser det ikke galt ut.»

Og han legger til:

«Jeg tror vi har vært nede på det verste».

Det han ber om, er at Stortinget forandrer politikken, så kan han og de andre fiskerne både bevare fiskeværene og øke verdiskapingen fra eksportnæringen.

For meg er slike utsagn bekræftelse på at frivillige strukturvoteordninger, frivillige kondemneringsordninger og frivillige driftsordninger er riktig medisin, og at ordtaket om at «den som har skoen på, vet best hvor den trykker» også er gyldig i fiskeripolitikken. Derfor legger jeg større vekt på fiskernes holdninger enn hva mange selvbestaltede forståelsepåere måtte mene – forståelsepåere som for lengst har forlatt fiskebåtene og fiskeværene og sitter varmt og tørt med gode inntekter fra media, offentlige stillinger eller andre trygge jobber hvor overkapasitet, lave torskepriser og lave torskekvoter ikke påvirker pengeboken, slik det gjør for fiskeribefolkningen i fiskevær, som jeg har valgt å bo i.

Strukturvoteordningen, strukturfondet og driftsordningene som Stortinget i dag gir sin tilslutning til, vil vise seg å være noen av flere viktige virkemidler for å stanse en svært uheldig utvikling vi har sett over lang tid i fiskerinæringen. Hvis vi ikke gjør noe, vil den negative utviklingen skyte ytterligere fart. Jeg inviterer derfor til å forandre for å bevare nå, og ikke vente til det blir enda verre.

Vi har erfaringer å bygge på. For det første har lave kvoter og høy fangstkapasitet medført at torskefisket har blitt stoppet tidligere og tidligere de siste årene, hvilket har medført mye ledighet både for fiskerne og industriarbeiderne. For det andre har rekrutteringen til kystflåten vist en skremmende negativ utvikling, og for det tredje har flåten blitt dramatisk foreldet.

Det sier seg selv at det er vanskelig å fornye flåten, fordi det ikke er tilstrekkelig lønnsomhet. Men en fornyelse er samtidig helt nødvendig, fordi vi i framtiden må ta vare på 100 pst. av fisken som et kvalitetsprodukt – slik flere har pekt på, bl.a. siste taler. Kvalitetsarbeidet starter om bord, og kystfiskeflåten har unike forutsetninger for å levere råstoff av høy kvalitet. Det er et fortrinn som vil bli tatt vare på når Stortinget fatter sine vedtak i dag. Dagens flåte har samtidig problemer med å tilby ungdommen trygge arbeidsplasser og godt arbeidsmiljø. Selvsagt krever de helårs arbeidsplasser og høy nok inntekt til å klare sine forpliktelser i en etableringsfase med familie, hus og heim.

Regjeringens vilje til å forandre fiskeripolitikken på dette området må også ses i sammenheng med at det uten slike tiltak blir vanskeligere å opprettholde Norges nest største eksportnæring og selve bærebjelken i bosettingsmønsteret langs kysten – hvis ungdommen velger seg bort fra fiskeryrket og reiser til byen. Det er slike tendenser strukturtiltakene for kystfiskeflåten skal motvirke. Det verste vi kan gjøre, er å ikke gjøre noe. Det er et skrikende behov for å forandre politikken for å bevare hovedtrekkene i bosetningen langs kysten.

Derfor advarer jeg mot å følge dem som vil utsette løsningene, i en slags tro på at problemene løser seg selv hvis vi skyver dem foran oss. Jeg er enig med tidligere fiskeriminister Peter Angelsen som sa i Fiskaren den 4. juni i år:

«Spørsmålet er kort og godt hvordan skal kystfiskerne, som en del av vår konkurranseutsatte fiskeriering, henge med i den økonomiske og sosiale utviklingen i vårt samfunn.»

Jeg har for øvrig også registrert at flere tidligere statsråder og statssekretærer i Fiskeridepartementet, fra skiftende arbeiderparti- og sentrumsregjeringer, nå gir sin støtte til de tiltakene Stortingets flertall kommer til å fatte i dag. I så måte har jeg sett en økende oppslutning i næringen om strukturtiltakene, takket være den omfattende og brede offentlige debatten vi la opp til da vi startet dette arbeidet.

Målet med forslagene er å gi kystfiskeflåten rammebetingelser som gjør det mulig for hver båteier å velge tilpassningsformer som passer for den enkelte, og som alt i alt gir bedre kapasitetsutnyttelse. Da jeg tiltrådte som fiskeriminister høsten 2001, lovet jeg å arbeide for økt lønnsomhet i hele næringskjeden, og at fiskerne skulle få større frihet i yrket sitt. Det får de gjennom vedtaket i dag.

Et hovedpoeng er at tiltakene er frivillige. Ingen skal tvinges ut av næringen.

Ordningene må derfor være så gunstige at mange nok vil benytte seg av dem, slik at vi oppnår den nødvendige struktureffekten. Både kystfiskeflåten og havfiskeflåten teller i dag for mange fartøy i forhold til ressursene, slik også en samlet komitee erkjenner. De ulike gruppene i havfiskeflåten har sine strukturordninger, og mange grupper har kommet langt i reduksjon og økt lønnsomhet. Kystfiskeflåten får nå en slik mulighet.

Siktemålet for strukturtiltakene er med andre ord å legge til rette for en frivillig reduksjon av antall fartøy. Det gjør vi på en slik måte at målet om en variert flåte – sammensatt av både store og små fartøy – blir ivaretatt. Vi ivaretar også målsettingen om en geografisk spredning ut fra distriktpolitiske hensyn.

Og jeg vil gjerne presisere: Det alternativet vi nå velger bort, var en strukturtilpassning styrt av fiskere som måtte gi opp av økonomiske årsaker. Dette alternativet ville ikke gitt mulighet verken til å sikre en differensiert flåte eller til å ivareta målsettingen om geografisk spredning. Konkurs er et lite egnet virkemiddel for strukturtilpassning i et distriktpolitisk perspektiv.

Bedret lønnsomhet og dermed økt økonomisk evne til overlevelse og fornying er derfor nødvendig.

Det er viktig at utøverne har tilstrekkelig driftsgrunnlag og dermed tro på framtiden. Dette kan ikke baseres bare på større framtidige totalkvoter for fiskeriene samlet. Riktignok er vår målsetting stabile, høye totalkvoter, men vi kan vanskelig forsikre oss mot at naturen vil ha oppturer og nedturer. Vi må derfor få på plass ordninger som kan virke over tid og være tilgjengelige når den enkelte ser det økonomisk riktig å nytte ordningene.

Slik legger vi nå til rette for dem som vil satse på framtiden.

Ingen grupper i fiskeflåten kan unndra seg denne strukturtilpassningen. Og ingen kan kreve forhøyde kvoteandeler til seg og sin gruppe når andre grupper har tilpasset sin struktur til de andeler de er blitt tildelt. Som sagt: Ulike grupper i havfiskeflåten har allerede kommet langt i sin strukturtilpassning, og de tiltakene som foreslås her, skal legge til rette for det samme i kystfiskeflåten.

For kystfiskeflåten er situasjonen i dag at alle, uansett den enkeltes ambisjonsnivå, blir gitt de samme vilkårene. Effekten av dette har vært en jevn forverring for alle. Det er ingen grunn til å tro annet enn at gjennomsnittsalderen i kystfiskeflåten fortsatt vil øke dersom man ikke foretar seg noe. En stadig eldre kystfiskeflåte vil ikke kunne oppfylle framtidens krav og være det konkurransefortrinnet for Fiskeri-Norge som den skal være.

Det er det å ikke foreta seg noe som er det mest dramatiske alternativet. Jeg er forbauset over at enkelte partier her tar til orde for å utsette pinen og gjøre den større. Derfor har jeg invitert til å forandre for å bevare. En frivillig reduksjon av antall fartøy i de ulike reguleringsgruppene er med andre ord nødvendig for å legge til rette for en robust kystfiskeflåte i framtiden. Samtidig holder vi fast på kvotefordelingen mellom hav og kyst og internt i kystfiskergruppen, slik vi la opp til da Regjeringen innførte den såkalte Finnmarksmodellen for å sikre de minste båtene stabile og forutsigbare rammevilkår. En slik kystfiskeflåte kan, sammen med en tilpasset fiskeindustri, gi god nok økonomi til å sikre livskraftige lokalsamfunn.

Jeg synes det kan være viktig å lytte til den realiteten som fiskerne føler at de sliter med, nemlig dårlig strukturering på grunn av dårlig økonomi. Det kunne kanskje være riktig å sitere en kystfisker, Trond Berntsen, som i Fiskaren 24. februar i år sa følgende:

«Vi sto i valget mellom å trappe ned eller satse videre. Da planene om en ny struktur i kystflåten kom, bestemte vi oss for å satse videre.»

Og han la til:

«Fiskeprisene tar ikke nattesøvnen fra oss. Det blir verre hvis strukturplanen ikke blir gjennomført.»

Det synes jeg er ord vi skal legge oss på minne, og det står i grell kontrast til det som noen av dem som er karakterisert som mørkemenn, har gitt til kjenne, nemlig at alt blir verre hvis man gjør noe. Problemet er at hvis man ikke gjør noe, vil kystfiskerne bli de store taperne. Jeg er forbauset over at så mange gjør seg til talsmenn for å forverre pinen.

O d d b j ø r g A u s d a l S t a r r f e l t hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg hører hva statsråden sier, og viser til at vi i næringskomiteen er enige om at fiskeressursene er en nasjonal fellesressurs. Men vi registrerer også at stadig flere langs kysten mener at nå blir denne fellesressursen omgjort til privat eiendom for de få. Noen sier det så sterkt at kystbefolkningen på denne

2) Forslag fra repr. Arnstad om at det innføres rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen

måten ranes, og at lokalsamfunn vil legges øde. Mine spørsmål blir da: Er denne bekymringen fra små og større kystsamfunn uberettiget? Er reaksjonene for sterke, eller viser Regjeringens analyser at frykten er berettiget, men at endringen ut fra rent økonomiske og markeds-messige grunner likevel må gjennomføres? Mener statsråden at vi bare må se i øynene at mange kystsamfunn ikke har livets rett i framtiden, og at folk i slike områder bare skal begynne å forberede seg på en fraflytting?

Statsråd Svein Ludvigsen: Det er interessant at representanten Arnesen så sterkt understreker at fisken er en nasjonal ressurs. Men i neste omgang tar han ikke konsekvensen av det, så nå synes jeg det er på tide at representanten Arnesen bestemmer seg for om dette er en nasjonal ressurs, som da skal forvaltes ut fra et nasjonalt regime, eller om han ønsker noe annet. Man kan ikke ønske seg begge deler. Det gjør altså representanten Arnesen seg til talsmann for også i denne sammenheng.

Så synes jeg det er viktig at man leser meldingen. Der vil man se at både driftsordningen, strukturvoteordningen og kondemneringsordningen ivaretar to viktige hensyn. Det ene er at den geografiske bindingen som ligger der i dag, ikke blir rokket. Det andre er at da denne regjeringen gjennomførte den såkalte Finnmarksmodellen, sikret vi som den første regjering og jeg som den første statsråd at også de minste båtene fikk forutsigbarhet i kvotefordelingen. Det holder vi fast ved, slik at det ikke skal være mulig å overføre kvoter fra små til store båter eller det motsatte.

Lodve Solholm (FrP): Eg er samd med statsråden i at meldinga er eit steg i rett lei i norsk fiskeripolitikk for å sikre lønsemd, rekruttering og ikkje minst busetnad. I så måte må det vel vere eit lite nederlag for statsråden å oppleve at regjeringsspartia i komiteen går inn for eit kvotetak, noko statsråden ikkje gjorde i si melding. Eg konstaterer det. Eg vil likevel gjerne høyre om det er ei lita von for desse reiarlaga som har båtar både over og under 21 meter. Dersom det skulle kome ein søknad om dispensasjon på statsrådens bord utpå haustparten om å få slå saman, innan eitt og same reiarlag, kvoten til ein båt på 18,5 meter og ein på 25 meter, for å samle kvotane på den eine båten, er det mogleg at ein kan få dispensasjon frå det stivbeinte regelverket som ligg i meldinga?

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg er glad for og er ikke overrasket over at Fremskrittspartiet står for fremskrittspolitikk i fiskerisammenheng. For det vi nå legger fram og som blir vedtatt i Stortinget, er, som det er blitt sagt, et steg i riktig retning. Det er et viktig steg for å sikre bosettingen og sikre mangfoldet i norsk fiskerinæring.

Det at det blir innført et kvotetak på tre kvoter pr. fartøy, har ikke jeg som statsråd og Regjeringen noen problemer med å forholde oss til. Det ville være begrenset hvor mange kvoter som det var interessant å kjøpe opp på hvert enkelt fartøy, fordi praktisk gjennomføring av fisket ikke tillater at man kan samle et ubegrenset antall. Dermed er det slik at mange av dem som nå vil strukture-

re seg, er folk som eier to og tre båter, og som nå vil bruke anledningen til å ta ut fartøy for å redusere kostnadene og på den måten gjøre at mannskapet slipper å gå fra to til tre båter for å ta den samme kvoten som de nå kan ta på ett fartøy. I så måte er dette et viktig framskritt.

Så kommer jeg i håndteringen og oppfølgingen av Stortingets vedtak til strikt å holde meg til det vedtaket som er gjort. Jeg kommer ikke til å forholde meg til tenkte søknader som ikke ligger på mitt bord. Jeg kommer til å forholde meg til Stortingets vedtak på en skikkelig måte, og ikke gå ut over de begrensningene som der er lagt.

Åsa Elvik (SV): Eg synest det er skuffande at statsråden følgjer opp retorikken frå representanten Kristiansen. Eg hadde vel eigentleg venta meg betre frå statsråden, om eg ikkje venta meg betre frå Kristiansen. Eg trur vi alle er einige om å leggje vekt på kva næringsaktørane seier, men eg synest det er oppsiktsekkjande at Regjeringa sin politikk pr. definisjon skal falle saman med landsmøtevedtak i Norges Fiskarlag, og at ein av makelegheitsomsyn ikkje vil ta innover seg at det er betydeleg usemje også i Norges Fiskarlag. Det synest eg er veldig spesielt.

Dåverande fiskeriminister Peter Angelsen sa i ein debatt i Odelstinget i 1999, i ein kommentar til Framstegspartiet sitt forslag om å utrede ressursavgift:

«Grunnrenteavgiften passer best i en virkelighet der privatisering av fellesressursene er gjennomført, og hvor det derfor er nødvendig å trekke inn i felleskassen en andel av grunnrenten til fordeling.»

Er bakgrunnen for at statsråden no sender ut på høring forslag om å greie ut ressursrente, at ressursen i praksis er privatisert, og at ein har behov for å trekkje inn ein del av det til felleskassa?

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg er tilfreds med at det er bred enighet om at vi nå skal utrede ressursrente. Så får vi når utredningen foreligger, legge den fram for Stortinget og få en skikkelig debatt om hvordan vi skal forholde oss til dette i framtiden. Men dette er i hvert fall en måte å sikre at samfunnet får sin rimelige andel av den verdiskapingen som der foregår.

Representanten Elvik sa at hun hadde forventet mer av statsråden. Til det er det å si at det får stå sin prøve. Jeg hadde for så vidt ikke forventet noe annet av representanten Elvik, og så får man tolke det som man vil, ikke minst med bakgrunn i en del av de utsagnene som er kommet. Det er gjort et stort poeng av at det å slå sammen to fartøy skulle øke gjeldsgraden i næringen. Det er jo en feilslutning. Og når man til de grader bruker banklineflåten som eksempel på at gjeldsbelastningen har steget, har man med respekt å melde ikke forstått regnestykkene, for i den gruppen er den faktisk blitt redusert fra 1,8 til 2 milliarder totalt.

Odd Roger Enoksen (Sp): Det er interessant å registrere det fiskeriministeren sier om Kristelig Folkepartis seier med hensyn til kvotetak, at det er uten praktisk be-

tydning, og at man derfor ikke har sett noen grunn til å motsette seg det. Det er også interessant å registrere at fiskeriministeren sier at konkurser er et lite egnet virkemiddel i forhold til flåten. Da er det merkelig at statsråden lar akkurat det skje i industrien.

Men så litt til dette med kjøp og salg av kvoter. Som jeg har sagt gjentatte ganger i mine tidligere innlegg, har antall fartøy gått ned med 24 pst. i løpet av ti år. Det fiskeriministeren ønsker skal skje, har altså skjedd hver eneste dag i fiskerieringens historie. Det er blitt færre fartøy, det er blitt færre fiskere, og dermed er det blitt større kvoter på hver båt. Men det er en vesentlig forskjell på det som har skjedd tidligere, og det man nå legger opp til. Hvem er det som vil selge? Det er de som nærmer seg pensjonisttilværelsen, og det er de nyetablerte som har så høy gjeld at nervøse banksjefer framtvinger salg. De som vil kjøpe, er de som har 10–15 år igjen til de blir pensjonister og som har kapital til å kjøpe. Er det de unge nyetablerte fiskeriministeren ønsker ut av næringen med tvang fra deres bankforbindelser?

Statsråd Svein Ludvigsen: Det skulle egentlig være unødvendig å spørre om det er ungdommen jeg vil ha ut av fiskerieringen, når jeg så sterkt har understreket at nettopp ved å øke lønnsomheten kan vi gi grunnlag for at rekrutteringen skal vokse. Det er altså slik at fiskeriavhengige Finnmark nå har høyest gjennomsnittsalder på fiskerne. Rekrutteringen til kystflåten svikter dramatisk, mens man står i kø for å være med på ringnotflåten, som har strukturert seg. Det forteller at dette nytter.

Senterpartiets medisin er at alle skal tjene like lite. For det er jo ikke slik at vi forhindrer at folk kan kjøpe et enkelt fartøy med en enkelt kvote, det vil være like omsettelig etter de godkjenningsordningene som er. Men hva er galt med at en som eier to båter, skal få lov til å slå disse sammen til én kvote på én båt og derved redusere kostnadene? Det øker ikke gjeldsgraden. Jeg har tillit til at fiskerne – men jeg skjønner jo at verken Arbeiderpartiet, Senterpartiet eller SV har det – er i stand til å investere på en måte som gjør at de både kan forvalte dette og betjene lånene sine. Der har jeg tillit til fiskerne.

Steinar Bastesen (Kp): Jeg har et spørsmål til fiskeriministeren.

Grunnen til at denne meldingen er lagt fram, er at man vil øke lønnsomheten i kystfisket. Er det for å øke lønnsomheten at man har innført at det skal betales en ressursavgift, øker det lønnsomheten at man må betale for kvoter? Det vil jeg gjerne ha svar på.

Så er det en annen ting. Høyre går jo inn for å privatisere fiskeallmenningen. Vil de også gå inn for å privatisere de øvrige naturressursene, som havet, kysten, skogen, vannet, oljen og gassen?

Statsråd Svein Ludvigsen: Et nøkkelord er lønnsomhet, eller mangel på lønnsomhet i denne næringen. Jeg er fornøyd med at en samlet komite erkjenner at det er overkapasitet. Da er spørsmålet: Hva gjør vi med det? Vi fra Regjeringen og flertallet i denne salen kommer med til-

tak. Men jeg registrerer at andre sier: Nei, la oss skyve det foran oss, det er så vanskelig, det er så problemfylt. I tidligere debatter ble det fra Arbeiderpartiets side sagt klart til meg: Nå må vi ikke strukturere, for nå er det så vanskelig. Jo, det er nå vi må gjøre en del tilpasninger, og det bør også representanten fra Kystpartiet være villig til.

Så er det slik at vi har satt i gang et arbeid med å utrede en ressursavgift. Det er ikke besluttet at det skal gjennomføres. Vi skal utrede det, og så vidt jeg registrerer, er samtlige partier enig i at det er en viktig utredning, slik at vi kan få konkludert. Det kan faktisk være med på å motvirke den tendens at enkelte kan hente ut store gevinster ved kjøp og salg av fartøy med rettigheter. Fisken er en nasjonal ressurs, og den skal forvaltes som en nasjonal ressurs. Det er Regjeringens holdning.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A): Det er et alvorlig tankekors at vi på den ene siden har unike muligheter for utvikling av næringsaktivitet langs kysten, ikke minst i fiskerieringen, samtidig som vi på den andre siden ser at deler av kysten er de områdene som har størst nedgang i folketallet. Det gjør at Arbeiderpartiet mener at det er behov for å utforme en ny og helhetlig kystpolitikk. Vi vil at kysten skal være en drivkraft for en nasjonal verdiskaping, og gjennom det vil vi også legge til rette for en stabil bosetting i kystområdene. Da er det også viktig å legge til rette for en utvikling av fiskerieringen, for det første gjennom en strategisk utvikling. Her må vi bl.a. stille det grunnleggende spørsmål hvordan det er mulig at vi har en fiskeriering hvor vi fisker fisken i Norge, fryser den ned, sender den til Kina og får den bearbeidet, og så får den sendt tilbake igjen til Europa. Vi må ha en strategisk satsing hvor vi utnytter de fortrinnene som vi har for utvikling i denne næringen. For det andre må fiskerieringen bidra til utvikling langs hele kysten.

Fiskeressursene er en samfunnsressurs som må forvaltes til beste for bosetting og næringsutvikling langs hele kysten. Det er en styrke at næringen har en struktur der aktørene varierer i størrelse, og at de hver på sin måte danner grunnlag for levedyktige lokalsamfunn. Da er det også behov for en betydelig fornyelse og oppgradering av fiskeflåten. Det må legges til rette for en moderne og variert flåte som kan sikre industrien helårig tilgang på ferskt råstoff av høy kvalitet. Men det er ikke noe mål i seg selv å redusere antallet fiskefartøyer. Imidlertid kan det i noen tilfeller være et mål å redusere overkapasitet, slik at man unngår økt press på ressursene, og slik at lønnsomheten i flåten forbedres.

Arbeiderpartiet er imidlertid mot fritt omsettelige kvoter i fiskeflåten. Vi mener derfor at det ikke må innføres ordninger som gir en enkelt utøver en fast andel av den til enhver tid fastsatte kvote. Det er noe prinsipielt annet enn å ha rett til å delta i lukket fiskeri, og det tilsier at det heller ikke bør innføres permanente strukturkvoter ved at en f.eks. kan beholde en andel av kvotetillegget i en enhetskvoteordning utover den fastsatte perioden.

2) Forslag fra repr. Arnstad om at det innføres rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen

Arbeiderpartiet har ikke sagt at vi er imot strukturtiltak for fiskeflåten. I mange tilfeller har Arbeiderpartiet bidratt til å innføre strukturtiltak. Men vi må jo for det første vite hva virkningene er av de tiltak som iverksettes. Derfor har Arbeiderpartiet kritisert at de samfunnsmessige konsekvenser ved å gjennomføre de tiltak som foreslås i dag, ikke er utredet tilfredsstillende. Dernest mener Arbeiderpartiet at det er behov for å utrede alternative måter å gjøre det på, og har derfor foreslått at det blir utredet en regional modell for forvaltning av fiskeriresursene, herunder regionale kvotefond/kvotebanker – med andre ord regionale strukturordninger som sikrer en stabilitet i forhold til de ulike delene av landet.

Dessverre er det ikke flertall for å foreta disse utredningene før Stortinget i dag skal ta sin beslutning. Derfor har Arbeiderpartiet også i dagens innstilling gått inn i en subsidiær vurdering i forhold til de forslag som Regjeringen har lagt fram.

Statsråden understreker betydningen av handling. Ja, det kan være viktig. Men dersom man handler feil, kan skadevirkningene av beslutningen være større enn om man ikke hadde handlet, men tatt seg tid til å vurdere hva man skulle gjøre, før man handlet. Arbeiderpartiet mener at det forslaget Regjeringen har lagt fram, er prinsipielt noe helt annerledes enn det vi så langt har sett i norsk fiskerinæring. Derfor er det også fra Arbeiderpartiets side på to punkter sterkt understreket at det må være et minimum at man foretar endringer i forhold til Regjeringens opplegg. Regjeringens forslag er prinsipielt annerledes ved for det første at det ikke begrenser antallet som kan slå sammen, og for det andre at det ikke begrenser i tid. Derfor mener Arbeiderpartiet at det er nødvendig at det settes et kvotetak på tre fartøy, slik som det for så vidt blir flertall for i dag, men Arbeiderpartiet mener også at det må settes en avgrensning i tid. Og det er oppsiktsvekkende at partier som i denne sal har gått intenst imot å innføre enhetskvoteordninger under henvisning til virkningene av det, faktisk i dag går inn for ordninger som bringer oss langt videre. Dagens forslag og de vedtak som i dag gjøres, (presidenten klubber), bringer oss nærmere en privatisering av fiskeressursene. Derfor er det prinsipielt noe helt annet enn det som er innført tidligere, og derfor er også Arbeiderpartiet imot Regjeringens forslag og har klare alternative forslag.

Presidenten: Det var ei lang avslutning.

Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Raymond Robertsen (H): Mens jeg hørte på siste talar, kunne jeg ikke unnlate å tenke følgende: Dersom de utredningene man etterlyser, og det man ønsker å utsette, hadde blitt satt i gang under den tiden da denne personen var fiskeristatsråd, hadde man kanskje nå vært ferdig med å igangsette tiltak. Men heldigvis gjør Stortinget det likevel.

Debatten rundt strukturtiltakene for kystfiskeflåten har engasjert hele kysten, og har resultert i mange medieoppslag. Jeg vil si at det på mange måter har vært en

merkelig debatt, og noen har gjennom desinformasjon klart å skape et helt feilaktig bilde av konsekvensene av en slik ordning. Spesielt er det at de som er mest imot dette, ikke er de som ordningene angår, men i stor grad personer utenfor fiskeriene. Noen lokalpolitikere, stortingspolitikere og kjente akademikere har gjennom lang tid spådd både rasering av fiskeriene, arbeidsledige fiskere og øde kystsamfunn som konsekvens av ordningen med strukturtiltak i kystflåten. Jeg er sikker på at dette ikke vil bli resultatet.

Et levedyktig kystsamfunn forutsetter at folk kan leve av sitt arbeid og skape et økonomisk overskudd og trygghet for seg og sin familie. Regjeringens forslag til strukturtiltak for kystflåten har dette som utgangspunkt. I dag vet vi at mange fiskere eier flere båter for å ha nok å fiske på. Dette medfører store kostnader både til administrasjon og til vedlikehold. De fisker opp kvoten for en båt, for senere å gå videre til neste båt. En slik situasjon krever handling, og fiskernes etterlengtede tiltak vedtas av Stortinget i dag.

Dessverre er det ikke alle partier som ønsker å hjelpe fiskerne i denne situasjonen. Arbeiderpartiet reiser land og strand rundt og påpeker problemene i fiskeriene. Bare det i seg selv er jo en gedigen kritikk av deres egen fiskeripolitikk, som de har formet gjennom 60 år. Paradokset er at det nettopp er Arbeiderpartiet som ikke ønsker handling nå, men ønsker å utsette det. Jeg hadde ikke tort å se konkurstruede fiskere i øynene dersom jeg ikke hadde ønsket å avhjelpe situasjonen, når situasjonen er der. Problemet er vel at en rekke pensjonerte toppolitikere nettopp i Arbeiderpartiet har ønsket Regjeringens opplegg velkommen.

Noen miljøer ønsker å forkaste ordningen, med det argument at man i stedet må ta rettigheter fra trålerne. Dette vil i så fall være siste spikeren i kista for en kriserammet fiskeriindustri langs kysten. Tusenvis av mennesker på de ytterste holmer og skjær har sitt innkomme nettopp gjennom en industri som også er avhengig av råstoff fra en havgående flåte.

Det skjer ingen omfordeling av kvoter mellom fartøygrupper, og vi vet at kystflåten står for 71 pst. av fanget torsk av den norske totalkvoten. Derfor er det bra at Stortinget vedtar Regjeringens forslag til strukturtiltak, for dermed å sikre kystflåten fortsatt lønnsomhet og levende lokalsamfunn rundt hele kysten.

Michael Momyr (H): Samtidig med at vi diskuterer St.meld. nr. 20, har vi også til behandling Dokument nr. 8:88, om rekrutteringskvoter. Det er en samlet bekymring i komiteen, tror jeg, for vi ser problemet med rekruttering til næringen. Vi er enige om at det er et misforhold mellom kapasitet og ressurser. Debatten i dag avslører at vi er uenige om løsningene, i hvert fall er vi uenige om hvordan vi skal iverksette løsningene, men vi er enige om at vi må se på det rekrutteringsproblemet som vi har.

Vi må prøve å forene det faktum at vi har en kystkultur som gjennom generasjoner har vært preget av mangfold, med at ungdom i dag ønsker moderne arbeidsplas-

ser, de ønsker arbeidsplasser som gir en stabil inntekt. Det er utgangspunktet når en samlet komite nå ber om en gjennomgang av eventuelle rekrutteringsordninger for ungdom.

Det er fire punkter vi peker på i komitemerknaden, og som vi ber om at det blir tatt hensyn til i gjennomgangen. For det første ønsker vi å få en vurdering av effekten av tidligere ordninger som har vært forsøkt og gjennomført. Vi ønsker å få en vurdering av konsekvensene i forhold til deltaker- og reguleringsbestemmelser. Vi ønsker en vurdering av hensiktsmessigheten av en tidsavgrensning og hvor lang tidsavgrensningen måtte være. Og vi ønsker å få en vurdering av om det er hensiktsmessig å ha en øvre aldersgrense på 25 år.

Det vi håper kan komme ut av denne utredningen, er at vi klarer å snu den negative utviklingen som vi ser, ved at alderen på fiskerne, utøverne, blir stadig høyere. Jeg har tillit til at det kan gå an å snu denne utviklingen, for kystkulturen i Norge preges av å være omstillingsdyktig – den preges av mangfold og omstillingsdyktighet.

Jan Sahl (KrF): Jeg skal ikke gjenta argumentasjonen fra en interessant og viktig debatt, men jeg vil gjerne kommentere den rørende omsorgen for Kristelig Folkeparti som på nytt igjen har vært vist fra opposisjonen. Jeg synes det er noe spesielt når Arbeiderpartiet viser til uttalelser fra Skjervøy, en kommune hvor Kristelig Folkeparti har rent flertall. Dersom Skjervøy nå har blitt en idealkommune for Arbeiderpartiet, er vi stolte over det. I Skjervøy kan de nettopp vise til at på grunn av at de har maktet en omstilling av kystflåten, fungerer det meste i kommunen. Vi er stolte over det vår ordfører der har fått til.

SV er redd og bekymret for Kristelig Folkeparti. Da vil jeg si: Hvem har ikke uro for framtiden når det gjelder fiskerinæringen. Men i denne saken gjelder det etter vår mening nå å komme seg over angsten og handle. Jeg minner om det kraftige påtrykket om økte kvoter som kom fra fiskerne i mars da torskefisket ble stoppet. Det burde etter Kristelig Folkepartis skjønn ha bekymret SV mer. Der har vi en felles bekymring som jeg tror vi kan være med på å løse med det som i dag er lagt fram.

Odd Roger Enoksen hadde også en hilsen til Kristelig Folkeparti. Representanten Odd Roger Enoksen sa: Vi står fast på det Kristelig Folkeparti alltid har ment. Ja, jeg er nå ikke så veldig sikker på det. Vi stod sammen i Innst. O. nr. 55 for 1998-99, der vi bad om at Regjeringen skulle greie ut den enhetskvoteordningen vi i dag har til behandling. Det er den ene siden av det. Den andre siden av det er at vi hadde en fiskeriminister i sentrumsregjeringen som i fredagens Fiskeribladet kommer med en sterk oppfordring til oss alle om nettopp å gå inn for det som i dag ligger på bordet. Han sier:

«En utsettelse kan beskrives med ordtaket; «Mens gresset gror, dør kua». Derfor er det å håpe at de som skal fatte beslutning har is i magen og er rakrygget nok til å stå på de signaler som ble gitt for flere år siden. Politisk forutsigbarhet er viktig for de som skal investere i framtiden og gis mulighet til å skape trygge arbeidsplasser.»

Det er en sterk oppfordring fra en felles fiskeriminister til både Kristelig Folkeparti og Senterpartiet.

Til slutt vil jeg bare kort si: Når det gjelder industrien på land, er den uhyre interessert i nettopp det som skjer i dag. Hvis vi får en kystflåte med større kvoter, sier industriere at de er interessert i å inngå avtaler med kystflåten for å få helårige leveranser, og de kan tilby bedre pris. Det ønsker Kristelig Folkeparti.

Statsråd Svein Ludvigsen: Noen korte merknader til spørsmål som er rettet til meg.

Først: Jeg skal selvfølgelig følge opp de vedtakene som blir gjort i begge de to sakene som vi nå behandler. Tiltakene, hvis de blir brukt – for dette er frivillige tiltak – er ment å skulle gi en sterkere og mer lønnsom flåte. Målet er å snu trenden med at sesongene blir kortere og kortere med påfølgende problemer både for fiskeindustrien og fiskerne. Kappfiske gir dårligere kvalitet og mindre inntekt, og derfor trenger nå kystflåten å få tiltak som øker lønnsomheten og fornyelsen, forbedrer arbeidsmiljøet og bedrer sikkerheten for fiskerne på havet, og som gjør at ungdommen velger fiskeryrket. Lederen i Troms Fiskarfylking sa nå like før helgen i Fiskeribladet:

«Med den nye strukturen har folk en sjanse til å berge seg på en båt i stedet for på tre. Men vi har nå i grunnen tapt både båt og folk hele tiden de siste årene, så dette fører neppe til noen dramatisk endring.»

Derfor blir Schjøtt-Pedersens ord som om han synes det er greit at fiskeriministeren har handlingskraft, men han bør helst ikke handle. Det er jo et resultat av den feilslåtte politikken at vi har de resultatene som vi nå ser i kystflåten. Derfor er det nødvendig å endre det, når ryggraden i kystflåten er over 34 år, når gjennomsnittsalderen for fiskerne i Finnmark er 46 år, når rekrutteringen har sviktet de siste 14 år. For 14 år siden var en av tre fiskere under 30 år. Nå er en av fem fiskere under 30 år. Da må vi, med respekt å melde, gjøre noe.

Så noen merknader til det som er sagt.

Det blir ikke mindre fisk for kystflåten ved de ordningene som blir innført her, slik man kunne få inntrykk av i representanten Arnesens innlegg. Fordelingen mellom kystfiske og havfiske ligger fast, Finnmarksmodellen ligger fast, og de geografiske bindingene ligger fast. Det er heller ikke riktig som Schjøtt-Pedersen og flere var inne på, at meldingen ikke behandler sysselsettingsmessige og distriktmessige konsekvenser. Jeg refererer til kap. 11. Men nå er det slik at disse ordningene er frivillige, og dermed er det også umulig å foreta en fullstendig konsekvensutredning. Det hadde kun vært mulig hvis det hadde vært tvangstiltak.

Så er det flere talere, bl.a. Bendiks H. Arnesen, som gir inntrykk av at hvis man bare lar være å innføre disse frivillige ordningene, vil flukten fra fiskeryrket stoppe opp. Men det er altså slik at kysten og lokalsamfunnene langs kysten har opplevd en kontinuerlig nedgang i antall fiskere og antall fartøy fra 1949, og det er altså Arbeiderpartiet som har sittet med ansvaret den lengste tiden. Derfor må vi gjøre noe annet enn det vi har gjort til nå.

Så blir det brukt som eksempel at banklineflåten er forgjeldet. Det faktiske forhold er slik at antall fartøy i banklineflåten har gått ned fra 98 til 53, gjennomsnittlig gjeld har gått opp fra 20 mill. kr til 34 mill. kr, men summen av gjeld i denne flåten er gått ned med 1,8–2 milliarder kr. Det viser at det også i kystflåten kan skje at total gjeld går ned. (Presidenten klubber.)

Hvis jeg får lov, president, bare et siste svar til representanten Tveiten om å gi et tilskudd til dem som bearbeider hele fisken. Det er en interessant tanke, vi får evaluere det, men vi kommer ikke bort fra at vi da må ta fra noen andre. Men jeg tar med meg forslaget.

Presidenten: Presidenten vil minna om taletida. Me har ein lang, lang dag framom oss.

Fleire har ikkje bede om ordet til sakene nr. 1 og 2.

(Votering, sjå side 3280)

Etter ynske frå familie-, kultur og administrasjonskomiteen vil presidenten føreslå at sakene nr. 3 og 4 vert handsama under eitt. – Det er å sjå som vedteke.

S a k n r . 3

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om oppvekst- og levekår for barn og ungdom i Norge (Innst. S. nr. 282 (2002-2003), jf. St.meld. nr. 39 (2001-2002))

S a k n r . 4

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene May Hansen og Sigbjørn Molvik om tiltak som stimulerer norske kommuner til å etablere egen kontaktperson/talsperson for barn og unge (Innst. S. nr. 247 (2002-2003), jf. Dokument nr. 8:39 (2002-2003))

Presidenten: Etter ynske frå familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vil presidenten føreslå at debatten vert avgrensa til 1 time og 15 minutt, og at taletida vert fordelt slik på gruppene:

Arbeidarpartiet og Høgre 15 minutt kvar, Framstegspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristeleg Folkeparti 10 minutt kvar, Senterpartiet, Venstre og Kystpartiet 5 minutt kvar.

Vidare vil presidenten føreslå at det vert gitt høve til replikkordskifte på inntil fem replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av Regjeringa innanfor den fordelte taletida.

Vidare vert det føreslått at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Dette er å sjå som vedteke.

May Hansen (SV) (ordfører for sak nr. 3): Som saksordfører ved behandlingen av St.meld. nr. 39 for 2001-2002 er jeg glad for at enigheten i komiteen har vært så stor. Jeg vil også starte med å gratulere oss selv med et

historisk barnehageforlik som vil bety mye for barns oppvekstvilkår. Det vil vi si mer om senere i dag.

Stortingsmeldingen om barn og unges oppvekst- og levekår i Norge er en viktig melding, som griper utfordringene for å tenke helhetlig rundt barn og unges oppvekstvilkår og utforme en helhetlig politikk på dette viktige område. Det er bra at vi nå har inkorporert Barnekonvensjonen i norsk lovverk, og at vi har behandlet denne meldingen samtidig, slik at vi har fått sett barns rettigheter og denne meldingen i en sammenheng.

Gjennom FNs barnekonvensjon har Norge forpliktet seg til å fremme barns rettigheter på en rekke områder, og jeg forutsetter at departementet kommer tilbake med forslag om lovendringer som er nødvendig for å ivareta barns rettigheter på de ulike områdene som behandles i denne meldingen.

De fleste barn og unge i Norge lever under trygge og gode økonomiske kår, men velstand er ikke ensbetydende med å trives og ha det godt. Omsorgssvikt, fattigdom, vold, mobbing, rusmiddelbruk, seksuelle overgrep, vansker med å strekke til på skolen og problemer med å få innpass på arbeidsmarkedet er en del av virkeligheten for en god del barn i Norge.

Vi har hatt en negativ utvikling i barnevernet, hvor antall barn med behov for tiltak er sterkt stigende. Antall barn med tiltak utenfor hjemmet har økt dramatisk de siste årene. Det må settes inn ressurser og iverksettes tiltak for å møte denne utviklingen. Det forsøkes altfor lite på hvilke tiltak i barnevernet som virker målrettet. Det må satses mer på forskning på ulike tiltak for barn og unge, slik at de store ressursene vi bruker i barnevernet, er gode og målrettede nok.

Meldingen legger stor vekt på at målet er å bidra til en barne- og ungdomspolitik som skaper en trygg, meningsfull og utviklende hverdag for flere. For å sikre dette må samarbeidet og spillet mellom foreldre, offentlige myndigheter og frivillige organisasjoner videreutvikles.

Endring i levekår, flere samlivsbrudd, økt kommersialisering, seksualisering, reklamepress, slanking, store utfordringer på rusfeltet, mer grov vold, en ny kommunikasjonsvirkelighet og en sterkere grad av organisering av fritiden stiller nye krav til foreldrene, det offentlige og den frivillige sektor.

Utdanning er viktigere enn noen gang. Kunnskapsnasjonen Norge er viktig for enkeltmennesket og som drivkraft for samfunnsutviklingen. Å sikre barn og unge lik rett og likeverdige muligheter til utdanning er en sentral utfordring.

Trygghet i familien er en forutsetning for en god personlig utvikling, og vi er enig med Regjeringa i at vi må fokusere på barnets beste og barnets rett i samlivsdebatten. Barnets rett til samvær med foreldrene etter Barnekonvensjonens artikkel 9 og foreldreansvaret etter artikkel 18 må være et vesentlig grunnlag for utvikling av familiepolitikken.

Barn og unge må få reell innflytelse, og dette må lovfestes. Artikkel 12 i Barnekonvensjonen omhandler barnets rett til å si sin mening, og at barnets meninger skal

tillegges vekt. Det er viktig at barn blir hørt i saker som angår dem, slik at de kan være med på å utforme politikken for barn og unge og påvirke sin egen hverdag både hjemme, i barnehagen og på skolen.

Kjøpepress og reklame påvirker barns holdninger og atferd. Det skjer en tiltagende tendens til å seksualisere barn og unges hverdag. Forskning på seksualisering av barn og unge og hvordan media påvirker barn og unge, må prioriteres, slik at vi kan sette inn de riktige tiltakene for å beskytte barn og unge mot skadelig påvirkning. Økt globalisering er en utfordring – og gir barn og unge økte muligheter til å realisere sine mål – og dette må løses gjennom økt internasjonalt samarbeid.

En aktiv offentlig politikk overfor barn og unge på alle nivåer må reflektere et helhetssyn og ta utgangspunkt i enkeltmenneskets og gruppenes behov. En utfordring for framtidens politikk er å sikre helhet og tydelige prioriteringer i tjenester og tilbud. Det må på alle forvaltningsnivåer, ikke minst på departementsnivå, inngå en vurdering av om barn og unges interesser, deres rett til å bli hørt og deres meninger er tillagt vekt og ivarettatt. Det bør på lik linje med likestillingslovens likestillingsregnskap lages et barn og unge-regnskap i offentlig forvaltning.

Regjeringen vil styrke og videreutvikle samarbeidet på statlig nivå og i kommuner og fylker. Det må bli et mer forpliktende samarbeid mellom ulike forvaltningsnivåer, og departementene må samarbeide i mye større grad enn i dag, slik at vi sikrer at statlige myndigheter kommer med klare og entydige signaler overfor kommuner og fylker. Innflytelse må sikres gjennom lovverket, og kommunenes økonomi må styrkes på områder som ivaretar barn og unge.

Barn og unges ideer, tanker og forslag skal tas hensyn til ved planlegging, politikktutforming og det daglige arbeidet på ulike arenaer. Familiedepartementet har et særlig ansvar for å være pådriver og følge opp helheten i det videre arbeidet og styrke det tverrdepartementale samarbeidet.

Arbeiderpartiet og SV mener det bør settes ned en tverrdepartemental gruppe som har ansvaret for å koordinere all politikk som angår barn og unge. Dialogen med barne- og ungdomsmiljøene må styrkes og bli mer forpliktende for Regjeringen – og regjeringene framover, selvfølgelig. Det bør nedsettes et ungdomsråd som trekkes inn i det løpende arbeidet. Representanter for dette rådet bør sitte i denne tverrdepartementale gruppen. Regjeringen har etablert et ungdomspanel og ulike grupper. Vi mener det er mer hensiktsmessig å opprette et tverrdepartementalt utvalg som ser barne- og ungdomspolitikken i et helhetsperspektiv.

SV fremmer forslag om at Regjeringen skal komme tilbake med et forslag om en barne- og oppvekstlov. Vi mener det er et godt virkemiddel for å få til den helhetlige politikken vi ønsker overfor barn og unge.

Fattigdom i et så rikt land som Norge er uakseptabelt. Barn som lever under fattigdom, har ofte dårlige oppvekstvilkår, og det må iverksettes tiltak som avskaffer fattigdommen i Norge.

Meldingens oppskrift for å forebygge fattigdom er foreldrenes arbeidstilknytning. Det lar seg vanskelig gjennomføre når arbeidsledigheten er sterkt økende. Det er med bekymring vi registrerer at eneforsørgere er i ferd med å få lavere levestandard. Regjeringa må komme tilbake med konkrete og målrettede tiltak for å møte fattigdommen blant barn og unge. Forslaget fra Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet om å komme tilbake med helhetlige og konkrete forslag mot fattigdom i barnefamilier får vi dessverre ikke flertall for i dag.

Det er mange barn som utsettes for seksuelle overgrep i Norge, og vi viser til forslaget som ble vedtatt i forbindelse med Innst. S. nr. 121 for 2002-2003, hvor vi ber om en utredning om situasjonen for seksuelt misbrukte barn i Norge og deres familier. Det er helt nødvendig med en slik kartlegging, fordi barn utsatt for seksuelle overgrep ofte blir oversett, og de får ofte ikke adekvat hjelp. Vi svikter disse barna. Jeg har som jordmor jobbet med overgrepssproblematikk i mange år, og det har forundret meg hvor mange det er som ikke er blitt sett eller tatt på alvor, når de på mange måter har sendt ut signaler om at noe er alvorlig galt. Her er det store mørketall.

Innsatsen mot den negative rusutviklingen må styrkes, og departementet må følge opp og iverksette vedtaket om lovhjemlet rett til behandling for rus og psykiatri for barn og unge med tiltak fra barnevernet, som ble vedtatt i Stortinget ved behandlingen av St. meld. nr. 40 for 2001-2002.

Innsatsen mot å forebygge og bekjempe problematferd knyttet til vold, rasisme, diskriminering og kriminalitet i barne- og ungdomsmiljøene må trappes opp og gjøres målrettet. Det må brukes mer midler til forskning og ulike prosjekter, slik at det forebyggende arbeidet får dokumenterbar effekt.

Det viktigste i skolens mandat er å gi alle barn og unge muligheten til å realisere sine evner og talenter. Dette er samtidig skolens viktigste fordelingspolitiske oppgave. Det beste tiltak mot fattigdom og marginalisering i voksen alder er en god grunnutdanning for alle.

Komiteen støtter Regjeringa i at politikk som rettes mot barn og ungdom, har samme mål og kvalitet som kultur- og mediepolitikken for befolkningen for øvrig. Undersøkelser kan tyde på at det som gir den beste sikkerheten for den kulturpolitiske satsingen rettet mot barn og ungdom, er at ansvaret legges til den delen av kommunesektoren som har ansvaret for kulturområdet. Den kulturelle skolesekken vil bli et kulturelt løft for barn og unge.

Vi ser alvorlig på situasjonen for unges muligheter på arbeids- og boligmarkedet. Det at unge mennesker ikke er i arbeid, er en sløsing med en av våre viktigste ressurser. SV slutter seg til tiltakene i meldingen, men mener at man skal ha lovhjemlet rett til bolig, og at barnefamilier ikke skal bo på hospits. Vi mener at døgnovernatting på hospits ikke kan tilfredsstillende kravene til bolig, slik det er nedfelt i menneskerettighetene.

Jeg har ikke mye tid igjen. Jeg vil da ta opp forslagene fra SV og de forslagene vi fremmer sammen med Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Jeg vil gjøre om forslag

nr. 6 til et oversendelsesforslag, og jeg fremmer ikke forslag nr. 4, da det er ivaretatt i folkehelsemeldingen.

Presidenten: Representanten May Hansen har teke opp dei forslaga ho gjorde greie for.

Eirin Faldet (A): Stortinget behandler i dag en svært viktig melding om oppvekst- og levekår for barn og ungdom i Norge. Vi kan vel innledningsvis slå fast at barn i Norge stort sett har det bra, og at Norge er et godt land å vokse opp i – for de fleste. Den tradisjonelle fattigdommen er så godt som utryddet. Men selv om de aller fleste barn og unge lever i trygge og gode økonomiske kår, er det mye som gjenstår for at alle skal få det bra. Velstanden er ikke likt fordelt, og fortsatt finnes det barn og unge som lever i familier med så begrensede økonomiske ressurser at de kan karakteriseres som fattige.

Stortingsmeldingen er ikke forpliktende nok når det gjelder tiltak mot fattigdom og fattigdomsutvikling og tiltak som kan forebygge uheldig utvikling hos barn og unge. Barn skal uavhengig av foreldrenes økonomi kunne delta i fritidsaktiviteter, skolefritidstilbud og tilbud i skolens regi.

Mange føler at de ikke strekker til på skolen, og i perioder med økende arbeidsløshet kan ungdom uten erfaring fra arbeidslivet bringes inn i en vanskelig livssituasjon og sosiale problemer. Det er i dag 16 000 arbeidsledige under 24 år. Derfor ønsker Arbeiderpartiet å gi en ungdomsgaranti for at ungdom under 25 år skal sikres arbeid eller utdanning.

Vi kan ikke her i Stortinget vedta at barn og unge i Norge skal ha det bra. Vi kan bare vedta en barne- og ungdomspolitik som kan bidra til å skape en trygg, meningsfull og utviklende hverdag for flere.

Det er viktig å sikre et godt samspill mellom foreldre, barnehage, SFO – skolefritidsordning – skole og frivillige organisasjoner. Barn og unge er individer som fortjener respekt og innflytelse over egne liv. Alle er forskjellige og skal ha utviklingsmuligheter ut fra sitt eget verd og egne evner, men hvert individ lever i samspill med andre. Barn velger ikke sine foreldre, og Arbeiderpartiet mener at barnehager, skolefritidsordning og offentlig skole er den sikkerhet alle barn har behov for. Det er ikke foreldrenes lommebok som skal avgjøre hvilke tilbud barn skal få. Familien spiller en viktig rolle for å bygge trygghet, identitet og verdiformidling, men venner har også en sentral rolle i barns og ungdoms liv. I vennekretsen foregår det læring og utprøving som det ikke er mulig å få til sammen med voksne. Frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner, ungdomsklubber og andre møteplasser spiller en sentral rolle når det gjelder å utvikle samfunnsbevissthet og ansvarsfølelse. Vi ønsker ikke at barna våre skal havne i negative ungdomsmiljøer. Derfor er det viktig å gi kommunene en økonomisk mulighet til å skape de trygge møteplassene som kan styrke en positiv identitetsutvikling, og gi ungene våre mulighet for deltakelse og innflytelse.

Den anstrengte kommuneøkonomien gjør det vanskelig for kommunepolitikere å prioritere forebyggende bar-

ne- og ungdomsarbeid. Ungdomsklubber og utekontakter blir lagt ned. Jeg er derfor glad for at et flertall i Stortinget har sørget for at idrett og kultur nå får mer penger til å styrke muligheten for økte aktiviteter blant barn og ungdom. Men ikke alle barn og unge driver med organisert idrett, derfor er det viktig at den uorganiserte ungdommen også får sin del av tippemidlene.

Det er viktig at barne- og ungdomspolitikker får stor oppmerksomhet i alle departementer. Barne- og familiedepartementet har i dag hovedansvaret for barneloven, adopsjonsloven og barn og unges oppvekstmiljø. Kommunene har ansvaret for velferdstilbudene til alle sine innbyggere i alle aldre. Kommuneøkonomien, som ligger under Kommunal- og regionaldepartementet, avgjør hvilke tilbud en kommune kan gi barn og unge i kommunen – for ikke å snakke om det store ansvaret som hviler på Sosialdepartementet og Helsedepartementet. Barnevernet må til de grader styrkes for å hjelpe alle de barn og unge som ikke har den tryggheten som så mange av oss tar som en selvfølge.

Kampen mot kjønnslemlestelse, omskjæring, og de mange ødelagte liv ved at noen voksne forgriper seg seksuelt mot barn, må aldri stoppe. Barn og unge blir daglig påvirket av reklamemodeller. Dette gjør at mange utvikler spiseforstyrrelser. Anoreksi og bulimi er alvorlige sykdommer som rammer mange unge jenter, men også gutter. Både skolen og idretten har viet dette altfor liten oppmerksomhet. Dette samfunnsproblemet må bekjempes.

Barn og unge som daglig blir minnet om at de ikke greier å følge med på skolen eller i idrett, og dessuten ikke ser ut som kona til Beckham, kan i verste fall bli depressive og selvdestruktive, noe som igjen kan føre til dårlig selvbilde og i verste fall selvmord. Derfor er det helt nødvendig å styrke barne- og ungdomspsykiatrien. For å få det til må det følge med statlige midler, og det bør alle her i Stortinget merke seg. Det hviler et ansvar på oss alle.

Selv om mange av oss her i salen har ungdomstiden bak oss, har vi kanskje ikke helt glemt en tid med mange vanskelige, ubesvarte spørsmål, som f.eks. hvem er jeg? – ikke minst på den seksuelle plan. Derfor er det viktig å satse på opplysning og mulighet for ungdom til å få kontakt med fagpersonell som kan gi faglig gode råd. Det er viktig at sex blir satt inn i en helhetlig ramme som kan fortelle de unge at sex ikke bare er teknikk og et nummer, men viktigst av alt, det er kjærlighet mellom to likeverdige personer og medfører å ta ansvar. Derfor må skolehelse-tjenesten ikke bli en salderingspost, men styrkes.

Jeg kan ikke snakke om barn og ungdoms oppvekst- og levekår uten å se dette i sammenheng med familienes totale levekår. Arbeiderpartiet vil derfor satse på å få ned arbeidsledigheten. Arbeidsledighet er sløsing med ressurser – og et stort problem for den enkelte og for familien, både menneskelig og økonomisk. Når far eller mor mister fast inntekt, reduserer dette muligheten for barnas deltakelse i aktiviteter som koster. Derfor er det svært trist at flertallet i denne salen ikke vil støtte Arbeiderpartiets forslag i tilknytning til revidert nasjonalbudsjett om

å øke antallet arbeidsmarkedstiltak. Arbeiderpartiet vil ikke gjøre det vanskeligere for de arbeidsledige enn det de allerede opplever. Bondevik-regjeringen, med støtte fra Fremskrittspartiet, øker antall dager før de arbeidsledige får rett til arbeidsledighetspenger, og de samme partiene har sørget for at de som blir ledige, faktisk må tjene 80 000 kr før de får rett til trygd. Dette rammer deltidarbeidende og lavtlønnede.

Dette kan ikke kalles solidaritet med dem som har det vanskelig fra før. Dette styrker heller ikke barn og ungdoms oppvekst- og levekår. Det bør regjeringen Bondevik legge seg på hjertet.

Jeg anbefaler en artikkel som stod i Magasinet i Dagbladet på lørdag:

«God tid, dårlig råd, vekslende humør. Tilværelsen som arbeidsledig kan være tøff. Men hva skjer med barna?»

Afshan Rafiq (H): Jeg vil starte med å berømme Regjeringen generelt og barne- og familieministeren spesielt for å føre en aktiv og fremtidsrettet politikk på familie- og oppvekstområdet.

Regjeringen har bl.a. lagt frem en helhetlig melding om familiepolitikken, som komiteen ser frem til å behandle på den andre siden av sommeren. Perspektivet i meldingen er egentlig like naturlig som det er overraskende. Familiepolitikken skal ta utgangspunkt i familien som trygg ramme rundt barns oppvekst. Regjeringen har gjort et omfattende moderniseringsarbeid innenfor det viktigste velferdstiltaket vi har, nemlig skolen. Dette vil jeg komme tilbake til senere. Sist, men ikke minst har Regjeringen også lagt frem denne meldingen om oppvekst- og levekår for barn og unge.

Tiltakene som presenteres i meldingen er så mange, så mangfoldige og så omfattende at det ikke er mulig å komme inn på alle sammen i ett innlegg. Vi skal også være klar over at siden meldingen ble lagt frem i juni i fjor, har mange av tiltakene som er beskrevet i meldingen, allerede blitt gjennomført. Vi bør også legge merke til at det hersker en relativt bred enighet om oppvekstmeldingen, og flertallet samler seg i hovedsak bak det som er Regjeringens politikk. Jeg vil understreke at Høyre er særdeles fornøyd med at Norge nå har en regjering som fører en aktiv og fremtidsrettet familiepolitikk, hvor hovedfokuset er satt på å skape gode oppvekstvilkår for barna.

Når man leser innstillingen, kan man ikke unngå å legge merke til at Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Arbeiderpartiet ved alle tenkelige – og et par utenkelige – anledninger benytter sjansen til å svartmale kommunenes økonomiske situasjon. Jeg skal ikke være uenig i at kommunene står overfor ganske store utfordringer for å få endene til å møtes. Regjeringen har da også tydelig signalisert at kommunenes økonomi skal bedres, og kommunene skal få mer av overføringene som frie inntekter. I tillegg har Regjeringens stramme finanspolitikk bidratt til at renten og kronekursen er svekket. Det er også et viktig bidrag til kommuneøkonomien på sikt.

Men det jeg er opptatt av her, er venstresidens perspektiv på hvordan utfordringene skal møtes. Ved hver

eneste korsvei bruker disse partiene muligheten til å si at løsningen er mer penger. De synes å tro at hvis det offentlige bare hadde fått lov til å ta én krone mer fra husholdningene eller arbeidsplassene, kunne vi løst alle problemene. Men det er synd at de nekter å innse at det går an å tenke nytt, at det går an å gjøre ting annerledes, at det går an å få mer igjen for pengene. Jeg bruker litt tid på dette, fordi det er viktig at husholdningene, altså familier, får beholde mest mulig av sine egne inntekter for å kunne gi barn og unge en god oppvekst. Det er viktig at flest mulig foreldre kan få muligheten til å klare seg på egen inntekt, og ikke være avhengig av offentlige overføringer. Som politikere har vi plikt til å forvalte skattebetalernes penger best mulig. Det er en plikt vi skal ta ganske alvorlig. Høyre vil gi familiene mer igjen for pengene, noe som er nødvendig for å gi bedre levekår og oppvekstvilkår for barn og unge.

Den viktigste delen av både den historiske og den moderne velferdsstaten Norge er skolen. En god skole er helt avgjørende for å gi enkeltmennesket mulighet til å realisere seg selv. En god skole er avgjørende for å gi alle barn et godt utgangspunkt for å kunne klare seg og stå på egne ben, og er således et ekstremt viktig sosialpolitisk og utjevne virkemiddel. En god skole er avgjørende for at Norge i fremtiden skal være en kunnskapsnasjon, med et kunnskapsbasert næringsliv som skaper de verdiene vi så sår er avhengig av dersom vi fortsatt ønsker at Norge skal være en velferdsnasjon.

Høyre er skolepartiet. Regjeringen har, som det er beskrevet i meldingen, gjennomført eller er i ferd med å gjennomføre en rekke tiltak for å skape en bedre skole. For Høyre er det umulig å slå seg til ro med at én av fem norske elever ikke kan lese og skrive skikkelig. Vi kan ikke slå oss til ro med at norske elever, til tross for den enorme ressurstilgangen og den høye lærertettheten, scorer middelmådig i internasjonale sammenlikninger. Det er derfor betryggende å se at vi nå har en regjering som tar disse utfordringene på alvor, og som ønsker å gjøre noe med dem.

Jeg vil i denne sammenheng også peke på tiltak for å bedre skolens fysiske og bygningsmessige forhold som legger til rette for god læring, tiltaksplan mot mobbing, slik at alle kan få en trygg skolehverdag, og en forbedret lærerutdanning slik at vi får kompetente og engasjerte lærere. Sist, men ikke minst, styrker også Regjeringen innholdet og kvaliteten i skolen. Det tar tid å snu en så enorm organisasjon som norsk skole, og vi må smøre oss med tålmodighet.

J ø r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Karin S. Woldseth (FrP): Det er heldigvis slik i Norge at de aller fleste har et godt og trygt oppvekstmiljø. De fleste er omgitt av en familie som både tar ansvar og gir barna den kjærligheten og omsorgen de trenger. Faren ved å få en oppvekstmelding er at vi som politikere ender med å fokusere på alt som er galt i samfunnet, og glem-

mer eller mister fokus på det som er bra. Og det er veldig mye bra i denne oppvekstmeldingen.

Barna er vår fremtid. De skal bli kvinner og menn, foreldre, samfunn og nasjon. Vi er avhengig av våre barns holdninger, deres samfunnssyn og deres velvilje for å sikre vår egen fremtid som eldre, gamle og kanskje pleietrengende mennesker. Hva kan derfor være viktigere enn å sørge for at de får de aller beste oppvekstvilkår, utdanning og muligheter til å utvikle seg til harmoniske og trygge mennesker som kan skape gode samfunnsforhold til gagn for oss alle.

Det er ikke til å komme fra at dette er først og fremst foreldrenes oppgave. Det blir automatisk deres ansvar idet de setter et barn til verden. Og den beste rammen rundt et barns oppvekst er, etter Fremskrittspartiets oppfatning, et harmonisk og stabilt hjem, der to foreldre sammen skaper et trygt sted for barna å vokse opp. Dette må være utgangspunktet. Men dessverre har det vært en utvikling hvor det har vært en endring i rammen for stabile forhold. Familiens muligheter til å ha stabile omsorgs- og oppdragerfunksjoner er vesentlig svekket, kanskje særlig på grunn av økte leveomkostninger. Det er vel slik at det er vanskelig å leve i en éninntektsfamilie, rett og slett fordi levekostnadene har blitt for høye. Konsekvensene, uavhengig av årsak, er likevel at det offentlige får ansvar for en stadig større del av barn og unges våkne tid: barnehage, skole, SFO, kommunale fritidsaktiviteter osv. – alt tilrettelagt i god pedagogisk form. Dette var selvsagt ment ironisk.

Jeg tror faktisk at vi gjør barna og ungdommene en bjørnetjeneste ved å passe på dem og lulle rundt dem til enhver tid. Den oppvoksende generasjon er faktisk nødt til å lære av egne feil, og ikke bli lært alt – akkurat som vi gjorde, og det har da blitt folk av oss også. Forskjellen på oss og de barna og ungdommene som vokser opp i dag, er at vi hadde – iallfall mange av oss – en mor hjemme. Neida, jeg har ikke tenkt å jage kvinnene tilbake til kjøkkenbenken. Hvorvidt en vil være hjemme, eller ikke vil være hjemme, får folk velge selv. Men poenget mitt er at det faktisk var noen der. Det var det trygge fundamentet, noen å snakke med, noen å gråte hos, noen å le sammen med. Det var det trygge fundamentet, og det bør vi gjøre til et mål å få tilbake, at forholdene blir lagt til rette, slik at foreldrene har en mulighet til å følge opp barna sine. Kan hende jeg tar feil, men jeg er faktisk overbevist om at hvis vi hadde gjort det, hadde vi unngått mye av barnekriminaliteten, tidlig rusdebut og atferdsproblemer. Det handler om å ha tid, og det handler om å bry seg.

At FN's barnekonvensjon nå innarbeides i norsk lovverk, er gledelig. Det har Fremskrittspartiet hatt programfestet lenge, og det er godt at det kommer på plass.

Men Fremskrittspartiet tar også innover seg at verden nok ikke er slik vi gjerne ville den skulle være, og at det offentlige har et visst ansvar for trygge oppvekstmiljøer og sågar har ansvaret for en del barn og ungdommer i Norge. Det er altså slik at ikke alle foreldre er i stand til å gi barna sine den omsorgen og kjærligheten jeg snakket om tidligere. Men desto viktigere er det for det offentlige

å gjøre den jobben på en skikkelig måte. Vi har hørt altfor mange triste historier om barn og ungdom på barnevernsinstitusjoner og i fosterhjem. Det betyr én ting, at det offentlige ikke gjør jobben sin godt nok, til tross for alle gode intensjoner fra politikerne både på Stortinget og i kommunene. Derfor fremmer Fremskrittspartiet forslag om at Regjeringen skal komme tilbake med en sak om opprettelse av et oppveksttilsyn, et fritt og uavhengig tilsyn som skal følge med både i barnehager, skoler, barnevernsinstitusjoner og alle andre steder hvor barn oppholder seg, på at ingenting er lovstridig, og at det er gode oppvekstmiljøer i Norge. Vi får ikke flertall for dette forslaget i dag, men tanken er lansert, og vi vil komme tilbake til dette. Så får vi håpe at også andre partier etter hvert ser nytten av og styrken i å ha et slikt tilsyn.

Når det gjelder spørsmålet om kontaktpersoner i kommunene, er det faktisk slik at en del kommuner har kontaktpersoner. I tillegg tror Fremskrittspartiet at oppveksttilsynet også vil ivareta dette.

For øvrig ligger det mange gode tanker i meldingen og veldig mange gode virkemidler for å gi barn og unge gode oppvekstvilkår i Norge.

Det vil kreve altfor mye tid å kommentere de ulike tiltakene som er foreslått av mindretallet i innstillingen. Fremskrittspartiet kan ikke slutte seg til dem, selv om jeg ikke tviler på at intensjonene er gode, og at man har til hensikt å verne og skåne barn og unge mest mulig. Vi er likevel av den oppfatning at det offentlige kan ikke regulere og forby. Jeg har tro på den oppvoksende slekt, og jeg har tro på oss som foreldre.

Fremskrittspartiet er faktisk enig i det Gro Harlem Brundtland en gang sa:

«Likevel – det er vi foreldre som har det fremste ansvaret for å gi barna våre den tryggheten og respekten for seg selv og andre som gjør dem fremmed for kriminalitet og voldsbruk.»

Nabokjerringa er borte, men foreldrene er her fremdeles for å sikre de fleste barn og ungdom en trygg oppvekst.

Jeg tar hermed opp Fremskrittspartiets forslag.

Presidenten: Representanten Karin S. Woldseth har tatt opp det forslag hun refererte til.

Dagrun Eriksen (KrF): Kristelig Folkeparti har i regjering nå lagt fram en stortingsmelding om barn og ungdoms oppvekst- og levekår. Dette er den første samlede melding om barne- og ungdomspolitik som er lagt fram. Det er ganske utrolig at vi måtte helt fram til i år før det kom. Det er med andre ord en historisk begivenhet. Men det er også historisk, tror jeg, med det brede og solide flertallet vi ser her i dag i Stortinget for Regjeringens politikk. Det er flertall for alle forslagene. Dette lover godt for vårt videre arbeid for barn og unge.

De aller fleste barn og unge i Norge i dag lever i trygge og gode økonomiske kår. Velstand er imidlertid ikke ensbetydende med å trives og å ha det godt. For enkelte preges hverdagen av utrygghet og ensomhet. Omsorgsvikt, vold, mobbing, rusmiddelmissbruk, vansker med å

(Dagrun Eriksen)

strekke til på skolen og problemer med å få innpass på arbeidsmarkedet er også en del av virkeligheten for noen.

For å gripe fatt i disse utfordringene har Regjeringen lagt fram en helhetlig melding om barne- og ungdomspolitik. Vi ønsker å skape et varmere samfunn. Vårt utgangspunkt er ansvar for egne liv og et medansvar for fellesskapet. Familie- og omsorgspartiet Kristelig Folkeparti ønsker å skape gode kår for barn og unge. Gjennom barne- og ungdomspolitikken ønsker Regjeringen å synliggjøre foreldreansvaret og utfordre de mange gode krefter blant barn og unge til deltakelse og samfunnsansvar, og ikke minst de voksne utfordres til å slippe til de unges egne ressurser. Ta barn og unge på alvor!

Målet er å bidra til en barne- og ungdomspolitik som skaper en trygg, meningsfull og utviklende hverdag for flere. For å sikre dette må samarbeidet og samspillet mellom foreldre, offentlige myndigheter og frivillige organisasjoner styrkes og videreutvikles. Det må stimuleres til verdibevisste valg, frivillig innsats, medansvar og foreldreskap. Å bedre barn og ungdoms deltakelse og innflytelse i samfunnslivet er viktig. Et hovedperspektiv i meldingen er barn og unge som ressurs. Å styrke barn og unges deltakelse og innflytelse er gjennomgående.

Jeg mener at barn og unge har altfor liten innflytelse i dagens samfunn. De må så tidlig som mulig få innflytelse på avgjørelser som angår dem. Barndommen er en livsfase med egen verdi, og ikke bare en forberedelse til «det virkelige livet». Vår politikk for barn og unge skal baseres på at de er «human beings» og ikke «human becomings». Barn og unge utgjør en fjerdedel av Norges befolkning. Vi har i det siste tiåret etter FNs barnekonvensjon også fått økt fokus på barn og unges rettigheter. Med denne regjering er Barnekonvensjonen blitt innarbeidet i norsk lov. Barndommen er en livsfase med egen verdi, ikke bare en forberedelse til «det virkelige livet».

De fleste norske barn og ungdommer har gode oppvekst- og levekår. Men det er barn og unge som har behov for ekstra støtte og hjelp for å få like gode muligheter som flertallet. Denne meldingen omtaler også tjenester og tiltak for barn og unge med spesielle behov, som f.eks. økt bemanning i psykisk helsevern og arbeid mot seksuelle overgrep og utnytting av barn. I en tid da vi opplever endringer i familiemønster, og samlivsbrudd, mener vi at familiens betydning for oppveksten er blitt større. Meldingen viser til mange tiltak for å styrke foreldreansvaret, bl.a. samarbeid mellom skole og hjem. Når det gjelder barn med funksjonshemming, viser jeg i denne sammenheng til at Regjeringen jobber med dette som egen sak, og vil komme tilbake med en helhetlig politikk på dette området.

Det er viktig at vi får økt samspill mellom offentlig og frivillig sektor. Dette vil kunne skape økt deltakelse, mangfold og ansvar.

Vi vil at kommunene skal ha egne ungdomskontakter, og det bør være flere ungdommer i styrer, råd og utvalg. Først og fremst vil jeg utfordre statlige instanser til å bruke de ressursene som ungdom representerer. Men det er viktig at vi ikke sosialiserer ungdom om til å bli byråkra-

ter. Med det mener jeg at det ikke alltid er naturlig at ungdom sitter i råd og utvalg, dette fordi ungdom skal få være seg selv og ikke bli gisler for politiske vedtak. Ungdom må få lov til å mene noe uten alltid å skulle være dem som har ansvaret i andre enden.

Jeg vil derfor kommentere følgende forslag som i dag er fremmet av komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere å opprette et ungdomsråd som skal ha representanter i den tverrdepartementale gruppen.»

Kristelig Folkeparti mener det er u hensiktsmessig å opprette et slikt statlig ungdomsråd. Det vil være problematisk å få til et råd som er representativt for hele ungdomsgruppen, og som kan ivareta alle områder innen barne- og ungdomspolitikken. Ungdom er, som alle andre, også svært forskjellige. Derfor er det naturlig at man bruker ulike måter for å la ungdom få si sin mening. Kristelig Folkeparti mener det er viktigere at man lar ungdom få være skapende og premissleverandører i den offentlige debatten enn at de skal bli det offentliges entreprenør, slik som SV vil. Jeg viser i denne sammenheng til Regjeringens ungdomspanel, et panel som er opprettet i en tidsperiode for å være en kritisk kommentator til Regjeringens miljø- og bistandspolitik. Slike kortvarige prosjekter mener Kristelig Folkeparti vil være nyttige og en god måte å høre unge menneskers stemme på.

Kristelig Folkeparti mener at de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene er de som er best på å være talefører for barn og unge. Kristelig Folkeparti har derfor forenklet regelverket for støtte til barne- og ungdomsorganisasjoner. Den nye forskriften medfører en vesentlig forenkling. Vi ønsker å bidra til økt aktivitet og større mangfold av barne- og ungdomsorganisasjoner.

Vi gjør det enklere for små organisasjoner med begrenset grunnlag for rekruttering å skaffe seg stabile driftsinntekter. I tillegg vil et nytt etableringstilskudd gjøre det lettere å etablere organisasjoner. Vi ønsker at både organisasjonene og myndighetene skal bruke mindre tid på søknader og kontroll. Endringene frigjør tid til aktivitet for organisasjonene, og myndighetene vil få mer tid til oppfølging og veiledning. Vi ønsker at dette skal øke barn og unges engasjement samt bedre deres situasjon.

Dette er nok en melding som denne regjeringen har lagt fram og fått gjennomslag for. Jeg gratulerer statsråd Dávøy med en offensiv og framtidsrettet politikk i arbeidet for barn og unge. Men først og fremst er det et løft for barn og unge. Jeg skulle ønske vi hadde hatt tid til å lese opp tiltak etter tiltak fra meldingen. Jeg anbefaler Stortingets tilhørere – presidenten og andre – å lese meldingen, for der er det en masse nyttig og mange utfordringer som vi må ta fatt i i årene framover.

Presidenten: Ja, vi får se hva vi kan få gjort i løpet av sommeren.

Eli Sollid Øveraas (Sp): Innleiingsvis vil eg gi uttrykk for at det er ei omfattande melding vi skal behandle, og at Senterpartiet i hovudsak stør innhaldet.

Meldinga er full av fine ord om strategiar, statsingsområde og tiltak som nok vil krevje ressursar dersom ein skal kunne få dette gjennomført. Senterpartiet er einig i det meste av det som vert skissert. Men skal vi lykkast, vil det nok vere avgjerande at dei mange gode tiltaka vert følgde opp med nødvendige midlar.

Det er med undring eg registrerer at representanten Rafiq bruka veldig mykje av tida si til å raljere over Senterpartiet, Arbeidarpartiet og SV, samtidig som representanten fokuserer på den gode kommuneøkonomien, når vi debatterer ei melding som går på barn og unges oppvekstvilkår.

Senterpartiet legg vekt på at familien har vore og framleis skal vere ein viktig arena kring oppveksten for barn og unge. Sjølv om samfunnet er i stadig endring, med fleire og fleire utfordringar både for barn og vaksne, er det truleg slik at aldri har så mange foreldre følgd barna sine så tett som dei gjer i dag. Det er i dag annleis å vere barn og foreldre enn det var for berre få år sidan. Mange foreldre har eit meir krevjande arbeidsliv. Det er foreldre som har pengar, men ikkje tid. Det er mange som manglar eit nettverk og ikkje har familie rundt seg.

Teknologien har invadert barnerommet, og stadig fleire barn brukar meir og meir av tida si framfor diverse skjermar. Mange har nok vorte det ein kan kalle tida sin fange, og har trudd at teknologien skulle løyse tidsklemma. Men vi må berre erkjenne følgjande: Teknologien gir fleire moglegheiter, som igjen krev meir tid. Derfor meiner Senterpartiet at omgrepet «tidspolitikk» må få større merksemd i norsk politikk.

Det er på den bakgrunnen Senterpartiet har peika på ein del samfunnsmessige tiltak og grep for at foreldre skal få hjelp i ein tidsklemd kvardag og for å ta tida attende. Eg vil nemne ei styrking av tidskontoordningane og av omsorgslønnsordningane som eksempel på kva grep vi kan bidra med.

Barnehageplass til ein overkomeleg pris er eit viktig element i ein heilskapleg familiepolitikk. Skal småbarnsforeldre ha reell valfridom, er dette etter mi mening heilt avgjerande. Vi må ha fleksible barnehageordningar tilpassa brukarane, skal det kome familiarne til gode. Og med eit samla storting bak barnehagemeldinga, som vi skal behandle seinare i dag, har eg stor tru på at vi skal nå det målet. Og anten representanten Rafiq likar det eller ikkje, vil dette koste pengar.

Barn og unge kan trygt karakteriserast som den viktigaste ressursen vi har. Investeringar til beste for barn og unge er ei investering for framtida.

Her kunne eg nemnt ei rekkje tiltak for å leggje til rette for trygge og inkluderande lokalsamfunn, men eg vil spesielt peike på dei utfordringane vi har innanfor trafiktryggleik. I mitt heimfylke har vi jobba mykje med trafiktryggleiksplanar for kommunane med tanke på å få ein sikker skuleveg og få ned talet på trafikkuulykker. Det er forstemmande at det er mangel på pengar som set grenser for det å sikre skulevegen for mange barn. Arbeidsløysa er høg og veksande, mange anleggsmaskiner står, medan hundrevis av samfunnsnyttige oppgåver står i kø for å bli løyste. Det er uforståande at vi har råd til å

betale arbeidsløyspengar, men ikkje råd til å sikre skulevegen til barna våre.

Eit nytt omgrep som gir grunn til ettertanke og uro, er den såkalla 20-årskrisa. Unge menneske er utsette for sterke krav og systempress i eit samfunn som dyrkar dei vellykka, og press når det gjeld karakterar, utdanning og krav i arbeidslivet. Den eksplorative auken i utbrentheit blant unge er ein varselampe. Kampen for å framstå som vellykka både på skulen og i karrieren, sosialt og på heimefronten, kan nok redusere livskvaliteten til altfor mange.

Mange av krava i tida er urealistiske og skadelege, f.eks. kravet til utsjånad. Det er ein tankekross for oss at den vanlegaste dødsårsaka blant unge kvinner er matvegving. Kommersialisering og reklame er med på å snevre inn normalitetsomgrepet, og det er mindre rom for mangfald og individualitet. For Senterpartiet er det viktig at vi ikkje får reklame direkte retta mot barn, t.d. gjennom etermedia, og at det er forbod mot reklame i skulebøker.

Det er uråd å dekkje alle område i meldinga på 5 minutt. Til slutt vil eg berre seie at førebyggingstiltak bør setjast på dagsordenen, så slepp vi å bruke så mykje tid på reparasjon.

Torny Pedersen (A): Barn og unge er landets framtid. Hvordan tar vi vare på dem som skal videreføre landet vårt? Noen vil svare at barn og unge aldri har hatt det så godt som de har det i Norge i dag. Ja, kanskje er det riktig dersom vi snakker om penger og velstand. Men vi har også mange barn og unge som både blir mobbet, opplever vold og omsorgssvikt, og som opplever at mor og/eller far ofte ruser seg. Disse barna og ungdommene skal også være med på å forme framtidens Norge. Derfor må myndighetene legge til rette og virkelig prioritere alle barn i den situasjonen de måtte være i. La dem få føle at de er verdt noe, selv uten foreldre med masse penger og status.

Utfordringene står i kø, spesielt for ungdommene. Det gjelder å ikke stå utenfor, derfor blir presset stort for å være med på det meste, både aktiviteter og uteliv, og det er her de fleste ungdommer vil ha grensesetting av foreldrene.

Jeg er enig med idrettsprofessor Gunnar Breivik når han sier: La barn kjede seg. De vil finne på noe til slutt, og da slår kreativiteten ut. Da kommer fantasien, leken og utforskertrangen fram. Jeg tror det er sunt at ikke all aktivitet er organisert aktivitet ledet av voksne.

Men alle barn har krav på trygge omgivelser, og jeg blir bekymret når jeg hører at flere og flere foreldre velger å ta sine barn ut av skolefritidsordningen på grunn av kostnadene. De makter ikke å betale både skolefritidsordning og barnehage for yngre søsken, og det rammer de barna som kanskje aller mest burde gå i skolefritidsordningen. Arbeiderpartiet er bekymret for at vi igjen får mange nøkkelunger, slik vi hadde før skolefritidsordningen ble innført.

Jeg mener det er helt feil av Regjeringen å kutte i midlene til skolefritidsordningen, for deretter å legge det inn på rammen til kommunene. Dette er klart en svekkelse av

tilbudet til våre minste skolebarn. Hvor er helhetstanken om en trygg oppvekst, og hvor er samspillet mellom statlige og lokale myndigheter som egentlig er intensjonen i meldingen vi nå behandler? Innholdet i meldingen er bra, men det blir ikke mye samspill når kommunene får dårligere og dårligere økonomi.

Onde tunger sier at Arbeiderpartiet i alle sammenhenger drar fram kommuneøkonomien, og at med mer midler til kommunene ville alt være såre vel. Ja, det er i kommunene barn, unge og voksne bor, og det er der man må skjære ned på både skoletilbud, fritidstilbud, skolehelse-tjeneste og annet forebyggende arbeid i forhold til barn og unge. Dette er realiteter, og det skaper ikke samspill. Det skaper frustrasjoner.

Men så er vi så heldige i dette landet at vi har et meget godt organisasjonsliv og frivillige som gjerne støtter opp. Statsminister Bondevik roste det frivillige arbeidet i sin nyttårstale og spesielt framhevet han Natteravnene og den jobben disse voksne gjør for ungdommen nattetider.

Det som står øverst på ønskelisten til barn og unge, er kontakt med voksne, sa statsministeren. Det var fornuftige ord, men det må ikke bare være ord, det må også være handling.

Når vi ser og hører hva som rører seg i Idretts- og Kultur-Norge der barn er med, er det viktig at rammebetingelser og enkle regelverk er på plass. Vi greier ikke jobben med bare frivillighet.

Jeg vet at barn som får lokale kulturelle opplevelser, får en sterk tilhørighetsfølelse, en stolthet av å være den de er, og en stolthet av å være der de er. De lærer å stole på seg selv og stole på andre. Dette er faktisk både distriktspolitikk og storbypolitikk. Vi må vi la barn og unge slippe til, de må få delta på sine premisser, og de må få være med i beslutningsprosesser som har med deres egen hverdag å gjøre. Vi må la barna få andre verdier med seg på veien enn bare tøffe filmer og mange timer foran en PC.

Til slutt vil jeg si at det aller, aller viktigste er at vi gir av vår tid. La barna føle at vi er der for dem.

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Laila Dåvøy: Først vil jeg si at det er gledelig at det er så positive tilbakemeldinger på at meldingen er omfattende og god.

St.meld. nr. 39 for 2001-2002, Oppvekst- og levekår for barn og ungdom i Norge, er den første samlede melding om barne- og ungdomspolitikk som er framlagt her i landet. I meldingen legges det opp til et helhetlig arbeid for å styrke oppvekstmiljøet – gjennom samspill mellom offentlig myndigheter, frivillige organisasjoner, foreldre og barn og ungdom selv. Et hovedperspektiv er barn og ungdom som ressurs. Et annet viktig perspektiv er styrking av foreldreansvaret, som også representanten Woldseth påpekte sterkt.

Meldingen bygger på fem overordnede mål:

- gode og trygge oppvekstvilkår med plass for mangfoldet

- en aktiv familiepolitikk som gir barn en god start
- mulighet til selvstendighet og egenutvikling
- medansvar og innflytelse over eget liv og i samfunnet
- solidaritet, ansvar og respekt for andre

Meldingen er omfattende, og jeg kan ikke her gå inn på alle de ulike satsingsområdene. Men jeg vil fremheve at meldingen er konkret og tar høyde for de mange utfordringer vi alle har i arbeidet med å sikre gode oppvekst- og levekår for alle barn og unge i Norge. Samlet sett presenteres det 168 tiltak og satsingsområder.

Komiteen har levert en grundig innstilling til meldingen, som jeg har lest med stor interesse. Jeg har med glede merket meg at komiteen gir uttrykk for at den er fornøyd med meldingen, og det helhetlige perspektivet rundt barn og unges oppvekstvilkår som det legges opp til. Skal vi i fellesskap lykkes med å sikre alle barn og unge et godt oppvekstmiljø, må dette få skikkelig prioritet, både på statlig og på kommunalt nivå. Derfor er jeg glad for at det er bred politisk enighet rundt betydningen av styrket innsats for barn og ungdom.

Behandlingen av meldingen må ses i sammenheng med andre viktige saker av betydning for barn og ungdom som Regjeringen har fremmet, og som drøftes i Stortinget denne våren. Her kan bl.a. stortingsmeldingen om barne- og ungdomsvernet, stortingsmeldingen om barnehagepolitikk, stortingsmeldingen om tiltaksplan mot fattigdom og stortingsmeldingen om folkehelsepolitikken nevnes.

Jeg kan også nevne en del handlingsplaner som allerede er framlagt: Handlingsplan mot tvangsekteskap, mot kjønnslemlestelse, mot det kommersielle presset mot barn og unge, og de pågående nye handlingsplaner om vold i familien, om seksuelle og fysiske overgrep mot barn – og enda er ikke listen uttømt. Alt dette bør og må ses i sammenheng.

Barn og ungdoms rettigheter, og deres muligheter for deltakelse og innflytelse i samfunnet, er et gjennomgående tema i meldingen. Komiteen har også lagt stor vekt på dette og har valgt å se meldingen i sammenheng med proposisjonen om innarbeiding av Barnekonvensjonen i norsk lovverk, som Stortinget nylig har behandlet. Jeg håper at det ikke er tvil om at arbeidet med oppfølgingen av Barnekonvensjonen, både inkorporering i norsk lov og oppfølging med hensyn til politikktutforming, har høy prioritet fra Regjeringens side. Jeg vil her også vise til Norges tredje rapport om oppfølging av Barnekonvensjonen, som vi nylig har oversendt FN.

Styrking av foreldreansvaret er et av meldingens hovedperspektiv. Dette er ytterligere utdypet i familiemeldingen, St.meld. nr. 29 for 2002-2003, som Regjeringen la fram i april. Jeg har merket meg komiteens synspunkter rundt familiepolitikken, og at en vil ta denne opp i sin fulle bredde i forbindelse med behandlingen av familiemeldingen til høsten. Familiepolitikk er som kjent en av Regjeringens kjernesaker, og jeg ser fram til en spennende debatt i Stortinget når familiemeldingen skal behandles.

Komiteinnstillingen inneholder flere mindretallsfor-slag. Tiden strekker ikke til at jeg kan kommentere alle,

men jeg ønsker likevel å trekke fram noen. Fremskrittspartiet ønsker at det skal etableres et oppveksttilsyn. Jeg kan ikke se at barn og unges interesser blir bedre ivaretatt ved at vi etablerer et nytt tilsyn på siden av de tilsynsordninger som alt er etablert. Jeg vil peke på at tilsynsoppgavene er blitt mer konsentrert enn tidligere, ved at fylkeslegene og Statens utdanningskontor nå er blitt integrert i fylkesmannsembetene. Jeg viser her til Innst. S. nr. 307 for 2000-2001. I stedet for å etablere et nytt tilsyn vil jeg peke på betydningen av arbeidet med å sikre høy kvalitet og effektivitet i tilsynsarbeidet, slik at barn og unges interesser blir enda bedre ivaretatt både i barnehage, skole, barne- og ungdomsvern og i helsevesenet.

Jeg har også merket meg at Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet ber Regjeringen komme tilbake med helhetlige og konkrete tiltak mot fattigdom i barnefamilier. Dette er et arbeid som Regjeringen er opptatt av, og som det arbeides med over et bredt område. Jeg vil her vise til «Tiltaksplan mot fattigdom», St.meld. nr. 6 for 2002-2003, som Stortinget behandlet i vår. Jeg er kjent med kritikken om at planen ikke inneholder nok konkrete tiltak rettet mot barn og unge, som en del har sagt. Til dette vil jeg svare at barnefattigdom henger nøye sammen med foreldrenes økonomi, og at tiltak for å styrke foreldrenes tilknytning til arbeidsmarkedet er viktig. Det er også viktig at det finnes gode tilbud og tjenester i kommunene, slik at de som trenger ekstra støtte og hjelp, får det. Videre er det av betydning med gode og billige møteplasser for barn og ungdom lokalt, både i regi av offentlige instanser og frivillige organisasjoner. Dette er framhevet i barne- og ungdomsmeldingen, og vi har alt startet en dialog med frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner omkring denne problematikken. I det hele tatt må man se alle disse forholdene i sammenheng. Videre har Barne- og familiedepartementet i år invitert de største byene til å søke om midler til ferie- og fritidstiltak rettet mot barn og unge i familier berørt av fattigdomsproblemer. Vi har fått mange gode søknader til departementet, og disse midlene vil bli fordelt før sommerferien. Dette er bare noen eksempler på hva som skjer, og jeg kan love at Regjeringen vil følge opp dette arbeidet i tiden framover. Men skal vi få til en god innsats, er det av betydning at også kommunene følger opp.

Regjeringen kritiseres stadig for å pålegge kommunen nye oppgaver, og for ikke å kompensere for økte utgifter i forbindelse med gjennomføring av oppgavene. Selv om denne kritikken ikke alltid medfører riktighet, kan jeg glede kritikerne med at vi i barne- og ungdomsmeldingen ikke pålegger kommunene nye oppgaver. Men meldingen inneholder likevel en rekke forslag og signal av betydning for det kommunale barne- og ungdomsarbeidet, og kommunene oppfordres til å sette barn og unge høyt på dagsordenen.

Jeg tror at det er viktig med klare signal til kommunene om forventninger til barne- og ungdomsarbeidet lokalt, og jeg har fått flere positive tilbakemeldinger fra kommunesektoren om at forslagene og oppfordringene i meldingen er til stor nytte i det lokale arbeidet, og det er jo gledelig. Mange av forslagene og oppfordringene ret-

tet mot kommunesektoren krever heller ikke nye midler, men kanskje heller at kommunene organiserer arbeidet på andre måter, og ikke minst at de sikrer en aktiv dialog med barn og ungdom, foreldre og frivillige organisasjoner. For å stimulere til en god barne- og ungdomspolitik i kommunene vil Regjeringen bl.a. fra i år av utpeke en barne- og ungdomskommune. Dette skal være en kommune der barn og ungdom har innflytelse, og som har utmerket seg gjennom et langsiktig arbeid for å bedre oppvekstmiljøet.

Barne- og ungdomspolitikken er et område som engasjerer mange. Skal vi få til en god satsing, vil jeg igjen understreke betydningen av samspill og samarbeid mellom de mange som har ansvar i forhold til barn og unges oppvekst, og at det legges opp til en aktiv dialog med barn og ungdom selv.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Eirin Faldet (A): Jeg er veldig glad for at statsråden er opptatt av en helhetlig politikk. Betyr det da at statsråden, i likhet med Arbeiderpartiet, kunne ha ønsket at vi kunne ha styrket arbeidsledighets- og arbeidsmarkedstiltakene ytterligere? Og betyr det at statsråden eksempelvis kunne være enig med Arbeiderpartiet i at vi må garantere for at ungdom under 25 år kan få enten arbeid eller utdanning? Og betyr det at statsråden også er opptatt av at barn som ikke har det så greit hjemme, kan ha et samlingssted, f.eks. SFO? Jeg vil ta opp tråden fra Torny Pedersens innlegg og spørre: Hva vil statsråden gjøre for å erstatte de mange SFO-tiltakene som blir for dyre for enkelte foreldre?

Statsråd Laila Dævøy: Det var mange spørsmål representanten Faldet reiste her.

Jeg er svært opptatt av å få ned arbeidsledigheten, og det er også Regjeringen. Det å ha arbeid er enormt viktig hvis vi skal klare å bli gode familier – man trenger inntekt. I den forbindelse har Regjeringen også økt og styrket innsatsen mot arbeidsledighet. Også gjennom hele fattigdomsmeldingen går det å styrke arbeidsmarkedstiltakene og arbeid til alle som en rød tråd, fordi det er såpass viktig for alle.

Når det så gjelder dette med SFO, kan jeg ikke gå inn på den ordningen, for den er ikke gjenstand for debatt i denne meldingen. Men utfordringen gikk på samlingssted for barn og unge. Hvis vi spør ungdom i dag, så får vi til svar at det å ha et sted å være er faktisk noe av det viktigste for barn og unge. Etter min mening står det altfor mange offentlige bygg tomme, også på ettermiddagstid, i våre kommuner, og de kunne med fordel vært brukt bedre.

Karin S. Woldseth (FrP): Det var utrolig godt å høre statsråd Dævøy snakke om barns rettigheter. Jeg hørte ikke én gang at hun nevnte ordene «barns beste», og det var utrolig deilig, synes jeg. Vi er i ferd med å endre vokabularet vårt litt – men tilbake til oppveksttilsyn.

Barnevernsinstitusjoner får ikke de tilsynene de skal ha hos fylkesmannen, og oppveksttilsynet er faktisk ikke tenkt som et nytt tilsyn på siden av de etablerte tilsynsordninger, men det er tenkt som en erstatning for alle de ulike tilsynene som nå er integrert i fylkesmannsembetet, både når det gjelder skole, barnehager, barnevern og andre ting. Jeg lurer på om statsråden kan vurdere dette når hun nå får seg forklart at det ikke er tenkt som et tilsyn på siden av de tilsynsordninger som alt er etablert, men er tenkt å skulle erstatte dem.

Statsråd Laila Dævøy: Jeg er nok av den oppfatning at de ulike tilsynene vi har på de ulike områdene i dag, er det viktig å opprettholde. Jeg tenker da på fylkesmannen, som har et generelt tilsyn med kommunene. Han har også et ansvar for tilsynet med barnevernet og med barnehagene. Når det gjelder helse, har vi et helsetilsyn, dvs. fylkeslegen, som har ansvaret for psykiatrien og for helsesektoren generelt. Og så har vi et utdanningsdirektørembete som har ansvar for skolen.

Jeg er opptatt av at vi skal ha et tilsyn som også har en grunnleggende faglig kompetanse. Hvis representanten mener at vi skal erstatte de tilsyn jeg nevnte, med ett tilsyn, er jeg kanskje noe bekymret med hensyn til om det ville kunne ha den nødvendige faglige kompetansen på alle områder. Det er mulig at vi ikke har ferdigdebattert innholdet i det Fremskrittspartiet ønsker, men så langt ønsker jeg å opprettholde de tilsynene vi har.

May Hansen (SV): Jeg har to spørsmål til statsråden. Det ene gjelder det som står i meldinga om at «regjeringen vil vurdere ... å skaffe flere boligløsninger med tilknyttede tjenester til disse gruppene. Barnefamilier skal generelt ikke bo på hospits». Dette stortinget har vedtatt at barnefamilier ikke skal bo på hospits. Vi vet likevel at det er barn som gjør det. Jeg lurer på hva statsråden vil gjøre med denne problematikken framover, som er meget alvorlig.

Det andre er: Hvordan vil statsråden få til et forpliktende samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjonene? Det er jo ikke slik at barn og unge skal bli politikere. Det har SV heller ikke ment med sitt forslag. Det vi er opptatt av, er hvordan man skal høre barn, for man er nå forpliktet til å høre barn og unge i alle saker som angår dem. Noe av det som kom fram som det mest kritikkverdige i de høringene vi hadde om denne meldinga, var at barn og unge følte at de ikke var blitt hørt og ikke hadde fått være med.

Statsråd Laila Dævøy: Når det gjelder boligløse, vil jeg her i dag bare henvise til den boligmeldingen som kommer, og som vil bli grundig debattert i Stortinget senere. Her vil dette bli sett på i en helhet. Det at ingen skal bo på hospits, står det en del om fra regjeringspartiene i innstillingen til meldingen, nemlig at det vil bli fulgt opp fra Regjeringens side.

Når det gjelder forpliktende samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjonene, har vi et godt samarbeid med disse. Ja, barn skal høres. Vi vet at på kommunalt plan er

barnerepresentantordningen under revisjon, dvs. at Planlovutvalgets innstilling nå er på høring. Her vil man se på dette spørsmålet. I tillegg vet vi at tre fjerdedeler av kommunene våre allerede har opprettet ulike – skal vi si – innflytelsesorganer når det gjelder barn og unge.

Når det så gjelder Regjeringen og departementet som jeg styrer, og som har ansvar for barne- og ungdomsorganisasjonene, har vi et godt og formelt samarbeid med disse. Men vi har også en rekke andre forskjellige fora hvor barn og unge høres på ulike områder.

Eli Sollied Øveraas (Sp): Som statsråden sa i innlegget sitt, er det 168 tiltak ifølgje meldinga. Som eg har sagt tidlegare, synest eg det er veldig mykje bra der. Det skal satsast på offentlege tilbod som fritidsklubbar, musikk- og kulturskular osv., og dei skal vere rimelege eller tilnærma gratis. Det står også ein god del om helsestasjonane og om ei styrking av bemanninga innanfor psykiatrien. Det er m.a. snakk om 205 fleire døgnplassar til unge, 265 fleire dagplassar for barn og unge, osv. Alt dette synest eg er veldig bra.

Men på bakgrunn av det som vart sagt av Høgre-representanten om den gode kommuneøkonomien, og at mange av desse tiltaka jo skal gjerast nettopp ute i kommunane – m.a. skal den psykososiale tenesta styrkjast med 260 årsverk – må eg nesten be om å få statsråden sine tankar om korleis dette skal finansierast.

Statsråd Laila Dævøy: Dette vil måtte følges opp av ulike departementar innanfor de ulike områdene.

Representanten nevnte psykiatrien. Stortinget kjenner til at man har helt konkrete opptrappingsplaner når det gjelder barne- og ungdomspsykiatrien. Det er viktig. I forhold til Barne- og familiedepartementet har vi ikke minst i denne sal for kort tid tilbake debattert barnevernsmeldingen, som er enormt viktig når det gjelder både organiseringen av og innholdet i tjenestene, og måten vi skal jobbe på.

Men jeg vil si at vi også fra denne regjeringens side har foreslått å øke rammene, ikke minst de frie inntektene til kommunene. Kommunene våre er forskjellige. Det er ingen kommuner som er like. De er kommet ulikt langt på ulike områder. Til tross for det fortsetter Stortinget å ville øremerke – etter min mening for mye – til kommunene. Jeg skulle ønske at vi kunne ha vært enige om en større fleksibilitet i forhold til kommunene, slik at de kanskje også kunne ha fått muligheten til en sterkere prioritering av det som til enhver tid er viktig. Barn og unge er en sterk prioritering også for mange kommuner, tror jeg.

Torny Pedersen (A): Jeg synes ikke at statsråden svarte direkte på Eirin Faldets spørsmål om kostnadene ved det å ha barn i SFO og de problemene som vi ser foran oss. Derfor vil jeg be statsråden svare på om hun deler Arbeiderpartiets bekymring for at vi igjen kan få mange seks-, sju- og åtteåringer med nøkkel om halsen på grunn av kostnader ved SFO, den trygge plassen som vi har greid å få til, og som faktisk er lovbestemt?

Statsråd Laila Dāvøy: Det er klart at jeg som ansvarlig statsråd også er bekymret dersom vi har for dårlige tilbud til barn og unge, det være seg gjennom SFO eller andre ordninger.

Det som representanten også tok opp i sitt forrige innlegg, dette med tidspress, dette med at foreldrene kanskje har for lite tid i forhold til det man ønsker når det gjelder barn, er det også viktig å ta opp.

Når det gjelder SFO, vil jeg igjen si at det i og for seg ikke er noe tema i denne stortingsmeldingen. Vi har debattert det mange ganger før i denne sal, og representantene her er utmerket godt kjent med Regjeringens syn på dette.

Presidenten: Replikkordskriftet er avsluttet.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Rune J. Skjælaaen (Sp): Det første som slår meg, er faktisk at det bare er kvinner som hittil har hatt ordet i denne saken som handler om barn og unges oppvekst. Jeg vet ikke om det er mennenes skyld, eller om det er kvinnene som ikke slipper mennene til. Det er ikke så lett å si. Men jeg synes faktisk det er trist at mennene ikke deltar i denne debatten som er så viktig.

Meldingen har mange temaer, og vi har hørt bruddstykker fra flere av temaene. Jeg vil bare stanse litt opp ved temaet skole og utdanning.

Representanten Afshan Rafiq brukte mye av sin tid på å rose Regjeringen, og særlig Høyre, for den innsats som er gjort, og som skal gjøres framover for å forbedre den offentlige skolen. Det må gjerne representanten gjøre. Det er rett at Regjeringen har fremmet mange saker som handler om grunnskoleopplæringen. Vi har behandlet mange saker i denne salen allerede, og det er gjort mange bra vedtak. Men mye av støyen omkring dette har dreid seg om friskoler og finansieringen av friskoler. Mange opplever vel egentlig at Regjeringen satser svært mye på dette temaet og retten til å velge skole framfor å skape en god skole.

Representanten Rafiq sa videre at opposisjonen hele tiden på en måte snakker om ressurser. Jeg har lyst til å minne om at utdanningsministeren her fra Stortingets talerstol faktisk også har uttrykt bekymring for ressursituasjonen i skolen. Derfor synes jeg at det blir litt lettvent å si at det bare handler om å bruke og utnytte ressursene på en bedre måte.

Jeg mener den offentlige skolen er viktig. Den er viktig som en fellesarena for barn, som en møteplass, uavhengig av sosial bakgrunn, religiøst ståsted og etnisk bakgrunn. Derfor mener jeg at grunnskolen, den offentlige skolen, faktisk er svært viktig, og at det er et område det bør satses langt mer på.

Når det gjelder ressursituasjonen i grunnskolen, vet vi faktisk at antall delingstimer er gått betraktelig ned de to siste skoleårene, 9 pst. det første året og 10 pst. det andre året. Det fører rett og slett ikke til mer tilrettelagt undervisning. Hvis det er noe som må være en viktig oppgave for skolen, er det nettopp å kunne tilrettelegge

undervisningen på en slik måte at det ikke skapes tapere også på dette området.

May Hansen (SV): Representanten Afshan Rafiq var inne på dette med økonomiske og administrative konsekvenser. Det er et eget punkt i innstillingen til meldingen, 2.15, der det står:

«Komiteen er glad for at meldingen konkluderer med at det er behov for økte midler for å styrke og videreutvikle arbeidet på barne- og ungdomsområdet og mener dette må få konsekvenser for de årlige budsjettene. Regjeringen legger opp til en styrket innsats for å bedre oppvekstmiljøet for barn og unge. Dette er nødvendig for å møte de store utfordringene vi står overfor når det gjelder barn og unges oppvekstvilkår. Det stiller lokale og sentrale myndigheter overfor nye, store utfordringer.»

Det er nesten så jeg lurer på om representanten Afshan Rafiq vet hva hun har vært med på i innstillingen til denne meldingen. Under punktet økonomiske og administrative konsekvenser er det akkurat det som står.

Jeg tok egentlig ordet for å komme inn på Dokument nr. 8:39, som vi nå behandler sammen med denne meldingen. Det er et forslag fra meg og Sigbjørn Molvik om å be «Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til tiltak som stimulerer norske kommuner til å opprette egen kontaktperson/talsperson for barn og unge». Forslaget er tatt inn i innstillingen til denne oppvekstmeldingen, fordi vi synes dette hører sammen. Barn og unge trenger kontakt- og talspersoner i sine kommuner. Disse bør fylle en del av den samme funksjonen lokalt som Barneombudet skal fylle på nasjonalt plan. Etableringen av en kontaktperson/talsperson for barn og unge i kommunene må være frivillig og gi et stort rom for forskjellige lokale løsninger når det gjelder utforming og organisering. Sentrale myndigheters bidrag i denne sammenheng bør være økonomiske ordninger som stimulerer til opprettelse av en slik funksjon i den enkelte kommune. Vi fremmer dette forslaget ved behandlingen av denne meldingen i dag.

Helt til slutt: Jeg rakk ikke å si at meldingen i altfor liten grad tar opp situasjonen for funksjonshemmede barn og unge. Det har vært tatt opp på talerstolen tidligere i dag, og Regjeringa skal komme tilbake til Stortinget med konkrete tiltak og politikk på dette viktige området.

Jeg fikk heller ikke tid til å takke komiteen for et godt samarbeid. Så håper jeg denne meldingen blir en pådriver for en bedre oppvekstpolitikk.

Afshan Rafiq (H): Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti prøver iherdig å gjøre oppvekstmeldingen til en melding om oppvekst i fattigdom. Min hensikt er ikke å kritisere dem for å være opptatt av fattige barn og voksne. Jeg synes bare det er en anelse trist at disse partiene ikke for én gangs skyld klarer å løsrive seg fra en del av sine mer programmatiske formuleringer.

Oppvekstmeldingen beskriver en rekke fattigdomsbekjempende tiltak. Fattige barn er egentlig barn av fattige foreldre, og noe av det viktigste vi kan gjøre for å mot-

virke fattigdom blant barn, er å styrke foreldrenes arbeidstilknytning. Så kan det være uenighet i Stortinget om hvordan det best kan gjøres. Oppvekstmeldingen slår fast prinsippet om en gratis offentlig skole, og friskoler mener vi er et viktig supplement til den offentlige skolen. Høyre mener at en god og gratis skole for alle er den beste velferdspolitikken vi kan føre, og at en god skole, som tar den enkelte elev på alvor, er uløselig knyttet til en god oppvekst.

Jeg synes det er viktig å understreke at det ikke må herske noen tvil om at denne regjeringen tar fattigdom på alvor, ikke minst når det gjelder fattigdom blant barn. Så får vi heller konstatere at Høyre og Regjeringen vil ha målrettede tiltak for å bekjempe fattigdom, mens andre vil smøre pengene tynt utover med store generelle ordninger som ikke når dem som trenger det mest.

Jeg vil minne Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti om at Regjeringen har lagt frem en omfattende melding om fattigdom i Norge, hvor den har skissert en rekke målrettede tiltak for å bekjempe fattigdom.

Så til representantene Eli Sollied Øveraas og May Hansen: Jeg er ikke uenig i at kommunene står overfor store økonomiske utfordringer, men Høyre og Regjeringen jobber for å finne løsninger på hvordan det kan bli bedre. Det gjelder ikke bare i forhold til ressurstilgang, men også i forhold til det å finne nye måter å organisere virksomhetene på. Og i motsetning til Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet, som benytter hver eneste anledning til å svartmale situasjonen, prøver vi å gjøre noe med den. Og det er dette jeg i mitt hovedinnlegg understreket var synd.

Sonja Irene Sjøli (H): Først vil jeg si at jeg synes dette har vært en god debatt. Selv om den nå begynner å tilspisse seg litt på slutten, er det stor enighet om det viktigste.

Det var med en viss undring jeg hørte representanten Woldseth fremme forslag om et oppveksttilsyn. Vi vet jo fra før at Fremskrittspartiet ønsker seg statlige tilsyn på nær sagt alle livets områder. Bare det siste året har det vært snakk om barnevernstilsyn, skoletilsyn, polititilsyn og en rekke andre statlige tilsyn. Men et eget oppveksttilsyn er vel en særegenhet fra partiet som i hvert fall i sitt program mener at «familien som institusjon er det beste eksemplet på at samfunnsmessige oppgaver kan løses i frivillighet, uten offentlig regulering». Det er ikke lett å bli klok på hva slags tilsyn Fremskrittspartiets oppveksttilsyn skal være. Alle de lovregulerte offentlige finansierte oppgaver og tiltak som er beskrevet i innstillingen, er allerede underkastet tilsyn og kontroll i en eller annen form. I tillegg har vi Barneombudet, som har en mer fristilt vaktbikkjefunksjon. Jeg vil også trekke fram Sivilombudsmannen som et organ som forvaltningen har stor respekt for, og som har gjennomslagskraft i saker av den karakter som Fremskrittspartiet peker på som eksempler, og barnehagene er underlagt streng kontroll.

Samtidig vil jeg understreke at foreldrenes rolle som «tilsynsførere» er meget viktig. Vi må ta innover oss at dersom det noen gang kommer dit hen at man endrer på

tilsynsformene for tjenester som angår barn og oppvekst, må en være meget bevisst på at vi ikke undergraver foreldrenes rettigheter og eget ønske om ansvar for egne barns oppvekst.

Dersom Fremskrittspartiet ser for seg et oppveksttilsyn som er en sammenslåing eller en koordinering av ulike tilsynsfunksjoner innenfor oppvekstområdet, er det kanskje ikke veldig alarmerende, unødvendig sentraliserende og med usikre konsekvenser kanskje, men ikke alarmerende. Dersom Fremskrittspartiet derimot ønsker å opprette et oppveksttilsyn som skal gå inn i saker helt etter eget forgodtbefinnende, eller, som representanten Woldseth sa i sitt innlegg, «alle andre steder hvor barn oppholder seg», og at det blir opp til oppveksttilsynet selv å vurdere hva slags saker de vil gå inn i, vil jeg på det sterkeste advare mot forslaget. Høyre kan selvsagt ikke slutte seg til at det skal opprettes et tilsyn med fri anledning til f.eks. å gå inn i familiene og føre tilsyn med om foreldrene oppfører seg bra, om familien fungerer godt etter statlige normer. Slik kan og skal vi ikke ha det.

Statsråd Laila Dævøy: Det ble nylig fra representanten May Hansens side kritisert at det var for få tiltak rettet mot funksjonshemmede, og at Regjeringen skulle komme tiltak til Stortinget når det gjaldt dette punktet.

Regjeringen la på fredag i forrige uke fram en stortingsmelding som relaterer seg til funksjonshemmede, med 120 tiltak som skal gi færre funksjonshemmede, som det står. Utdanning, arbeid, tilgjengelighet og tjenester er de viktigste innsatsområdene i denne stortingsmeldingen, og meldingen har som sagt mer enn 120 tiltak som skal bidra til å redusere funksjonshemmedes barrierer både i arbeid og i fritiden. Og bare for å nevne tre hovedpunkter: Det er det som går på aktiv deltakelse og full likestilling, det er det som går på god tilgjengelighet til bygninger og utemiljø, produkter og tjenester, og det er det som går på flere i arbeid som kan nytte sine evner og anlegg til beste for seg selv og samfunnet.

Så vi har i særdeleshet fra Regjeringens side fulgt opp de funksjonshemmede, faktisk gjennom en egen stortingsmelding.

Eirin Faldet (A): Det var som vanlig representanten Afshan Rafiq som fikk meg til å ta ordet.

Det hørtes ut som om det kom som en bombe for representanten at vi har forskjellig syn på forskjellige ting, og at vi tillater oss å påpeke det fra denne talerstolen. Deretter kommer så Afshan Rafiq med en lang liste i forhold til Høyres fortreffelighet. Er ikke det å programmere inn politikken sin fra denne talerstolen? Jeg trodde faktisk at Afshan Rafiq var klar over at vi er i Stortinget, og at vi i dette hus visstnok skal drive litt politikk. Slik har i hvert fall jeg forstått det.

Karin S. Woldseth (FrP): Av og til blir jeg litt matt. Jeg må faktisk spørre meg selv: Hvor var representanten Sjøli da jeg holdt innlegget mitt? Jeg brukte seks minutter av innlegget på å fortelle om familiens fortreffelighet, og så brukte jeg ett minutt på oppveksttilsyn. Til og med

– unnskyld, president – statsråden hadde fått med seg hvor varmt jeg snakket om hvor viktig familien er.

Så snakket jeg om det offentlige, og om at barna oppholder seg i stadig lengre tid i det offentlige rom, og at det var der dette oppvekstilsynet skulle komme inn og erstatte – jeg sier det nå for andre gang: erstatte – de tilsyn som er i dag. For eksempel vet vi at det er barnevernsbarn i 2003 som ikke får et eneste tilsyn av sin fylkesmann. Hvis det er godt tilsyn, da lurer jeg på hva representanten Sjøli egentlig mener. Selvsagt skal ikke et oppvekstilsyn gripe inn i familien. Familien er den som best kan gi barna våre trygge oppvekstmiljøer, og oppvekstilsynet skal passe på at det offentlige gjør jobben sin ordentlig.

Eli Sollied Øveraas (Sp): Det er med undring eg registrerer at representanten Rafiq held fram med å hevde at medan Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet utan stans svartmalar situasjonen når det gjeld kommuneøkonomi, er regjeringsspartia såkalla kreative når vi diskuterer ei melding for barn og unge.

Det er statsråden sjølv som har sagt at 168 tiltak er nemnde i meldinga, og då er det rimeleg å få avklara kva det er regjeringsspartia meiner når helsetenesta i skulen skal styrkjast med 800 årsverk og psykososiale tenester med 260 årsverk. I tillegg skal det kome 400 fagpersonar i poliklinisk verksemd. Skal desse no lønast med kreativitet, eller erkjenner Regjeringa at dette vil koste pengar?

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 3 og 4.

(Votering, se 3281)

S a k n r . 5

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 9/2003 av 31. januar 2003 om endring av vedlegg II til EØS-avtala ved innlemming av europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/95/EF om alminnelig produkttryggleik (Innst. S. nr. 281 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 68 (2002-2003))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3282)

S a k n r . 6

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om tilsagn om statstilskudd til Stavanger og Sandnes kommuner og Rogaland fylkeskommune til delfinansiering av driftsutgifter ved gjennomføring av det europeiske kulturhovedstadsåret (Innst. S. nr. 248 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 69 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra familie-, kultur og administrasjonskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 10 minutter til Kristelig Folkeparti og 5 minutter til hver av de øvrige gruppene.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte med inntil tre replikker med svar etter innlegg av medlemmer fra Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter. – Dette anses vedtatt.

Olemic Thommessen (H) (ordfører for saken): Det er med stor glede jeg kan konstatere at det er bred oppslutning i Stortinget om å støtte Stavangers kandidatur til å bli europeisk kulturhovedstad i 2008.

Alle partier, unntatt Fremskrittspartiet, vil støtte det forhåndstilsagnet om statstilskudd som er nødvendig for at Rogaland fylkeskommune, sammen med Sandnes og Stavanger kommuner, skal komme videre i søknadsprosessen. Det å være europeisk kulturhovedstad er et meget stort løft for Stavanger-regionen, og det er et stort løft for Norge. Her vil norske kulturmiljøer møte den internasjonale oppmerksomhet på en krevende måte. Anledningen inviterer til prosjekter som kan strekke våre ambisjoner med spennende bidrag, også satt inn i en større europeisk sammenheng.

Når Høyre helhjertet støtter opp under Stavangers kandidatur, er det fordi vi er overbevist om at dette er en riktig satsing nå, og fordi vi vet at Stavanger-regionen vil mestre oppgaven.

Gjennom en langsiktig kultursatsing har Stavanger-regionen vist at de vil noe med kunst og kultur. Kulturverkstedene på Tou Bryggeri, virksomheten i Sola kulturhus, eller Stavangers byinnstallasjon «Broken Column» som oppfølger av Antony Gormleys installasjoner på Solastrand, forteller om politisk vilje og et kulturmiljø med evne til satsing og perspektiv for nytenking.

Stavanger-regionen vil gå over i en ny fase etter oljeepoken. Regionen har tydelige mål og strategier for å utvikle en moderne og økonomisk robust plattform for regionens videre vekst. Kunst og kultur er pekt ut som viktige satsingsområder for å få dette til.

I dette bildet faller kulturhovedstadsprosjektet riktig inn. Det vil styrke byens generelle anseelse, områdets internasjonale nettverk og bidra til lokal entusiasme. Samtidig vil man se at det kommer til å utløse en rekke kreative prosesser i hele Stavanger-samfunnet.

Et kulturhovedstadsprosjekt må i kraft av sin internasjonale anseelse, og økonomiske omfang, også håndteres som et nasjonalt anliggende. Prosjektet må innebære store nasjonale prosjekter, der våre fremste skapende miljøer trekkes inn. Skal dette bli en realitet, må planleggingen legges til rette for dette fra første stund.

Stavanger-regionen ber om tillit og støtte til å ta på seg et viktig oppdrag for Norge. Lykkes de i å bli europeisk kulturhovedstad, er det viktig at så vel de nasjonale myndigheter, som nasjonale kultur- og næringsmiljøer, ikke mister prosjektet av syne i årene som kommer, men makter å holde fokus på de mange mulighetene dette prosjektet bærer i seg.

Hele Norge må gi et prosjekt som dette konstruktiv motstand gjennom ønsket om deltakelse, og stille opp

med bidrag, krav og forventninger til hva den europeiske kulturhovedstaden skal være for oss alle.

Vi står foran innspurten i søknadsarbeidet. Jeg regner med at Regjeringen stiller opp med den drahjelpen som skal til, og ønsker Stavanger-regionen lykke til med arbeidet videre.

Tore Nordtun (A): Kommunene Stavanger og Sandnes og fylkeskommunen har søkt om at Stavanger-regionen i 2008 får status som europeisk kulturhovedstad. Jeg er svært glad for at det ikke bare er regionen, men nå også Regjeringen, som støtter fullt opp om en slik søknad, noe også flertallet her i Stortinget gjør i dag. Fra Arbeiderpartiets side er det helt klart at den søknaden og det arbeidet som ligger foran oss hvis vi skulle lykkes, skal få stor og helhjertet støtte.

Det er viktig at en region, et land og en landsdel løfter blikket, ser framover og tar initiativ, ikke minst i denne tiden, på nye områder også. Vi skal bygge i fellesskap. Derfor er kulturen, den regionale, den nasjonale og den internasjonale, viktig, og vi må gjøre dette i et samspill.

Jeg synes også at søknaden så langt inneholder gode økonomiske betraktninger. Jeg synes regionen, både fylket, kommunene og de private, stiller ganske sterkt opp her, og det skulle bare mangle at ikke vi her i Stortinget sammen med Regjeringen allerede nå gir et forhåndsløfte om minst 100 mill. kr.

Alle kjenner til at Stavanger-regionen har lange og sterke tradisjoner kulturelt og historisk. Det er tradisjoner som går langt utover de nasjonale grensene våre, både til Storbritannia og øyriket der, nedover mot kontinentet og i Østersjøområdet. Dette vil i aller høyeste grad være med på å styrke vår søknad og – for å si det slik – gjøre den lettere å behandle i Brussel.

Status som kulturhovedstad vil også kunne ha stor positiv betydning ikke bare for det lokale og regionale kulturlivet, men også når det gjelder å bygge dette sammen med det nasjonale, slik at det blir en helhet, og det blir en impuls for hele nasjonen å ta dette løftet.

Vi har en viss erfaring fra Bergensregionen da de søkte om å bli – og fikk være – kulturhovedstad. Det kan stilles spørsmål ved visse sider av dette. Men det er viktig å legge det inn i de videre betraktningene når vi nå kjører videre i dette opplegget her for å få et best mulig utgangspunkt dersom det skulle bli ja.

Det er viktig å minne om hva det egentlig er denne regionen har vært og kan bli framover. I innstillingen står det noe som jeg synes er veldig betegnende, nemlig:

«Stavanger som fremtidig europeisk kulturhovedstad må bli en kulturell utskipningshavn for hele Norge.»

Det er viktig når vi ser på hvor internasjonal denne regionen er. Der har vi mye å bygge på i fellesskap. Et slikt arbeid er viktig, med alle de internasjonale kontaktene man allerede har. Det arbeidet og de kontaktene må det også bygges på her.

Den endelige avgjørelsen vil, som kjent, bli tatt i løpet av tidlig neste år. Jeg ser fram til den avgjørelsen. Vi må alle sammen være gode ambassadører for å få dette til, slik at den avgjørelsen går i positiv retning, ikke bare for

regionen, men for hele Norge. Det er særdeles viktig her å bygge på ulike pilarer i vår samfunnsbygging framover.

Karin S. Woldseth (FrP): Med fare for å sette i gang den helt store debatten kan jeg allikevel ikke la være å gi en kort forklaring på hvorfor vi vil stemme imot i denne saken.

Det går vel ikke mange minuttene, vil jeg anta, før en representant fra et eller annet parti straks kommer opp på denne talerstolen og hevder at Fremskrittspartiet er kulturmotstandere, men så er ikke tilfellet. Jeg representerer Hordaland, og det er ikke så mange år siden Bergen var kulturby. Det er ikke så mange år siden den prislappen som var satt, ble betydelig overskredet. Jeg må først si at både Stavanger og Sandnes er praktfulle steder. De vil helt sikkert komme til sin rett når det blir en kulturhovedstad der. Det blir det, men det blir mot Fremskrittspartiets stemmer.

Det som bekymrer meg, er de 100 mill. kr som staten skal bevilge. Det går vi sterkt imot. Her skal vi bruke skattebetalernes penger på et kjempeprosjekt, hvor prislappen neppe stopper på 150 mill. kr. Når Stortinget i dag bevilger 100 mill. kr til Stavanger og Sandnes kommuner, har Stavanger allerede bevilget 50 mill. kr, samtidig som politikerne i Stavanger skal kutte 150 mill. kr. i kommunebudsjettet sitt. Det rammer først og fremst primær oppgavene. Det er det som bekymrer Fremskrittspartiet.

Det har ryktes at Stavanger planlegger å bygge et nytt konserthus i forbindelse med kulturhovedstadsarrangementet. Det ser ut til å få en prislapp på 1,1 milliarder. Erfaringer har vist at en kulturby er et bunnløst sluk, og at det er primær oppgavene det går ut over. Man bør ikke starte på slike enorme prosjekter som en kulturby, før man har alle primær oppgavene løst. Det tror jeg faktisk verken Stavanger eller Sandnes har.

Hva sluttsummen egentlig ble i Bergen, skal jeg ikke si for sikkert. Men jeg vet at det dreide seg om svært mye penger utover det som var det opprinnelige budsjett. Fremskrittspartiet ønsker ikke at Stavanger og Sandnes skal få de samme utfordringene som Bergen fikk, og derfor ønsker vi å advare dem.

Magnar Lund Berge (SV): Jeg hadde ikke tenkt å kommentere Fremskrittspartiet som et kulturfiendtlig parti, men når invitasjonen kommer så åpent, er det vanskelig å la være. Det er egentlig unødvendig å kommentere det, for den jobben synes jeg Fremskrittspartiet fikser best selv. Det er ikke det at de er kulturmotstandere, men det er litt vanskelig å finne noen linje med hensyn til hva som får støtte, og hva som ikke får støtte. De skal alltid bruke litt mindre penger enn oss andre, men så er det andre tiltak enn på kultursiden der de vil bruke mye mer penger. Jeg synes utviklingen i og for seg er bra. De er villige til å bruke mer penger enn før, men det hadde vært greit å finne en kurs snart.

Så til Stavanger: SV støtter ideen om Stavanger som europeisk kulturhovedstad i 2008. Vi slutter oss til saksordførers betraktninger om de muligheter som ligger i en

slik status. Vi vil også vise til erfaringene fra Bergen og peker i den sammenheng på nødvendigheten av at staten spiller en aktiv rolle dersom den går inn. Det betyr at det må være nok ressurser til å gjennomføre prosjektet, slik det er tenkt. Det betyr da nok penger.

Dette blir et løft som er tyngre enn Stavanger-regionen kan klare alene, og da er det viktig at det blir, som saksordfører sa, «et nasjonalt anliggende» og et felles «løft». Vi forutsetter også at en slik involvering fra statens side betyr friske midler, at de ikke tas fra, eller svekker, eksisterende kulturbudsjetter og tiltak, og at det samme gjelder lokalt, at det ikke rammer andre planlagte kulturtiltak eller nødvendige velferdstiltak i kommune og fylke.

Björg Tørrisdal (KrF): Så er det heldigvis et klart flertall for tilsagn om statstilskudd til tidenes kultursatsing i Stavanger- og Sandnes-regionen. Det er ingen dramatik i dagens debatt, fordi alle partier utenom Fremskrittspartiet har stilt seg positive til kulturministeren og en samlet regjerings flotte vurdering av å gå inn for at Stavanger-regionen blir tildelt status som europeisk kulturhovedstad i 2008, og ikke minst at det gis tilsagn om statlig støtte på inntil 100 mill. kr for arrangementet.

Det er ikke bare Stavanger by det dreier seg om, det er hele Stavanger-regionen. Kommunen har inngått en samarbeidsavtale med Sandnes kommune og Rogaland fylkeskommune.

Stavanger-regionen har lange og rike kunst- og kulturtradisjoner, og regionen har blitt et internasjonalt møte- og opplevd en kulturell oppblomstring de senere år gjennom internasjonalisering av regionen og gjennom en flott tilvekst av kunstneriske produksjonsmiljøer. Allerede i dag utmerker regionen seg positivt, med et rikt kulturliv, med stor bredde og høy kvalitet. Denne store satsingen på å bli europeisk kulturhovedstad er en gigantisk økonomisk dugnad, der både Stavanger og Sandnes kommuner, fylkeskommunen, næringsliv og organisasjoner bidrar i tillegg til statsstøtten. At Stortinget i dag vedtar støtte til søknaden, er en flott honnør til initiativtakerne i Stavanger, med ordfører og kultursjef i spissen, men også til alle de miljøer og organisasjoner i Stavanger- og Sandnes-regionen som gjør denne kultursatsingen, med barn og unge i fokus, mulig:

- de flotte og profesjonelle som er på Barneteateret i Stavanger
- de mange sang- og korgupper
- amatørteatergruppene på ungdomsskolene, Gosen og Øygardsrevyen
- skoleteatrene i videregående: Idun, Merkur, Sigyn og Munin

- de spennende produksjonsmiljøene
- de frivillige lag og foreninger
- de videregående skolenes estetiske linjer
- hele høyskolen
- det kommende universitet

Dersom søknaden kommer gjennom nåløyet, vil vi få en spennende og inspirerende tid, med forberedelser, gjennomføring og – kanskje mest av alt – varig kulturinvestering i regionen.

I søknaden står det at det legges opp til tema som litteratur og ytringsfrihet, film, TV, ny teknologi, vern av kulturminner, utvikling av Bjergsted Musikkpark til et nasjonalt kraftsenter for musikk og kunst samt å invitere operahus i Europa til gjesteframføringer i Sandnes kulturhus. Rekken er lang, det er mye spennende som står i søknaden.

Fremskrittspartiet er det eneste partiet som går imot, og jeg tillater meg å komme med noen kommentarer til Fremskrittspartiets merknad. Fremskrittspartiet vil ikke bruke statlige midler for å søke om status som europeisk kulturhovedstad av frykt for at en slik status kan virke mot de gode hensikter. Fremskrittspartiet sår tvil om resultatene ved en slik kultursatsing og er kritiske til å bruke penger for å arrangere en folkefest. Å bli europeisk kulturhovedstad er mye mer enn en folkefest! Fremskrittspartiet har vanligvis penger til det meste, ikke minst for å sette ned avgifter på alkohol i flere hundremillionersklassen. Er det fordi de i slike saker er tryggere på resultatene? Det er synd at ikke Fremskrittspartiet kan se at hver krone investert i kultur, er en krone investert i livskvalitet.

Europeisk kulturhovedstadssøknaden har fått støtte fra de største byene i Norge. Det er ikke bare et Stavanger- og Sandnes-prosjekt, men det er en kultursatsing for hele landet. Vi kan bare minne om verdien av et vellykket OL-arrangement for snaut ti år siden, med den gode lillehammer- og norgeseffekten. På samme måte vil et vellykket prosjekt som europeisk kulturhovedstad ha stor markedsverdi for regionen og for landet for øvrig. Men aller mest vil og skal en kultursatsing som denne gi inspirasjon og honnør til kulturaktørene og gi økt livskvalitet til barn og unge – ja, til hele befolkningen.

La oss krysse fingre og håpe at Stavangers søknad når fram. Det vil bli en velfortjent seier og en flott utfordring for hele regionen!

Presidenten: Den reglementsmessige tiden for formiddagens møte er omme. Derfor heves nå formiddagens møte, og Stortinget settes igjen kl. 18.

Møte mandag den 16. juni kl. 18

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n :

Sakene på dagens kart (nr. 97)

Man fortsatte behandlingen av

s a k n r . 6

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om tilsagn om statstilskudd til Stavanger og Sandnes kommuner og Rogaland fylkeskommune til delfinansiering av driftsutgifter ved gjennomføring av det europeiske kulturhovedstadsåret (Innst. S. nr. 248 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 69 (2002-2003))

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): Dette er ein gledeleg dag både for Rogaland og for Noreg. Det er teke eit veldig spennande initiativ til ein søknad frå Stavanger og Sandnes kommunar og Rogaland fylkeskommune i fellesskap om status som europeisk kulturhovudstad for Stavanger-regionen i år 2008.

Det var inga sjølvfølge at Regjeringa følgde opp denne søknaden så utvetydig som ho gjorde. Det å vera kulturminister kan jo innebera at ein som ein del av eit kollegium må gjera smålege kutt, og her var det spørsmål om garanti for ein stor sum. 100 mill. kr i statleg støtte til kultur inneber jo at ein kan utløysa svært mykje, særleg i det fellesskapet som her er lagt. Her er altså 100 mill. kr lagt til grunn frå Stavanger og Sandnes kommunar og Rogaland fylkeskommune og eit tilsvarande beløp frå private aktørar. Regjeringa har lagt eit veldig godt grunnlag, og det er også kjekt at kulturkomiteen følgjer opp så tverrpolitisk som det her er gjort. Det har eg lyst til å understreka frå Senterpartiet si side.

Så kan vi då unna oss å minna kvarandre om at det hender det er nokre som føler seg litt ille ved fordi dei tykkjer at Noreg i for liten grad blir rekna med i Det europeiske fellesskapet. På dette punktet er det altså høve til å søkja EU om slik status anten ein er medlem i EU eller ikkje medlem.

Framstegspartiet har uttrykt si bekymring i dag – ja, ikkje berre bekymring, men også motstand. Eit av argumenta, slik eg forstod det, var at desse to kommunane som her er involverte, frå før ikkje løyser primær oppgåvene sine. Eg skjønar at slik tenking kan førekoma, men då går det jo faktisk an for Framstegspartiet å engasjera seg endå meir for at kommunane skal ha høve til å løysa primær oppgåvene sine. Akkurat i dag har kommunalkomiteen avgitt innstilling om kommuneproposisjonen for neste år, og dersom Framstegspartiet der hadde lagt endå meir pengar inn i forslaget sitt, hadde dei fått fleirtal i lag med parti som vil yta endå meir til kommunane. Det betyr at desse to kommunane og mange andre hadde hatt høve til å løysa fleire av primær oppgåvene sine utan å måtta venta til 2008.

Frå Senterpartiet si side ynskjer vi både å styrkja kulturen og å styrkja kommunane si moglegheit til å utføra primær oppgåvene sine. Kulturen er på mange måtar limet i samfunnet og ein plattform som det er godt for dei fleste å orientera livet sitt ut frå. I søknaden vart nemnt både litteratur, kunst, film, musikk, opera og vern av kulturminne. Det betyr fokus på fortida, på tradisjonelle verdier, på notida og på ei spennande framtid.

Det er sagt i proposisjonen at Stavanger-regionen lenge har vore møtestad både for heimlege tradisjonar og for framande impulsar. Det finst jo eit knippe med eksempel på det. Går vi til næringslivet og nemner skipsfart og sardinar, eller til notida og nemner oljen, så ser vi det. Ser vi på u-landsengasjement og at det fyrste misjonselskapet vart stifta i Stavanger, då tek vi med oss ein annan bit av historia. Og frå notida kan vi også nemna det internasjonale forfattarparlamentet sitt nettverk som fristad for forfølgde forfattarar – altså over lang tid både tradisjonar og nytenking. Dette vil jo fokusera på det ypparste. Det er viktig å ta vare på det folkelege. Dette betyr at vi tek for gitt at desse 100 mill. kr kjem i tillegg til den støtta som frå før er gitt til kultur.

Frå Senterpartiet ser vi på dette både som ein kulturell og ein økonomisk gevinst, og vi ser på det som viktig i ei tid der denne regionen missar tradisjonelle industriarbeidsplassar. Dette kan gi regionen ein opptur og danna eit grunnlag for nye arbeidsplassar for regionen og for landet.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: EUs kulturhovudstadsprogram, som vart etablert av kulturministrane i EU i 1985, har vore viktig for å synleggjera kulturen sin plass i Europa og styrkja oppfatninga av ein felles europeisk kulturtradisjon. Erfaringa viser at det å få status som europeisk kulturhovudstad har gitt både kulturell og økonomisk gevinst for dei aktuelle byane og også for vedkomande land. Programmet er også ope for land utanfor EU. Som kjent fekk Bergen status som europeisk kulturby saman med åtte andre byar i 2000.

Basert på ein søknad frå kommunane Stavanger og Sandnes og Rogaland fylkeskommune går Regjeringa inn for å søkja EU om at Stavanger-regionen får status som europeisk kulturhovudstad i 2008. Føresetnaden er at Stortinget sluttar seg til forslaget i denne proposisjonen. Svært mange kulturaktørar i Stavanger-regionen er involverte i prosjektet, og søknaden er støtta av dei største byane i Noreg. Stavanger by og Stavanger-regionen har dei beste føresetnader for å gjennomføra prosjektet på ein måte som vil gi positiv internasjonal merksemd, og som vil inkludera norsk kulturliv generelt. Stavanger-regionen har lenge vore ein møtestad både for heimlege tradisjonar og framande impulsar. Kontakten med dei britiske øyane, kontinentet og med landa rundt Auster-sjøen har vore tette og omfattande. Stavanger har sidan 1997 vore medlem av det internasjonale forfattarparlamentet sitt nettverk av fribyar for forfølgde forfattarar. Byen og regionen kan i dag visa til eit rikt kulturliv, med stor breidd og høg kvalitet.

Som fleire er kjende med, er Stavanger utpeikt av Norsk Kulturforum som Noregs kulturkommune i 2003. Status som europeisk kulturhovudstad vil gi ytterlegare drivkraft for å forsterka denne positive utviklinga.

På dette tidspunktet har søknaden frå Stavanger og regionen karakter av å vera ei meir generell ramme for arrangementet. Prosjektplanen vil bli vesentleg meir detaljert dei nærmaste åra dersom søknaden blir innvilga i Brussel. Verdiar som blir framheva i søknaden, er kunstnarleg fridom, kulturelt mangfald og fellesskap, og at den viktigaste målgruppa for arrangementet vil vera born og unge.

I medhald av rådsavgjerda av 25. mai 1999 med nye føresegner om dei europeiske kulturhovudstadene, er det Storbritannia blant EUs medlemsland som skal nominera kulturhovudstad i 2008. Stavanger-regionen har valt året 2008 på grunn av sine noverande og historiske band til Storbritannia. Stavanger har alt invitert til samarbeid med Liverpool, som nyleg vart nominert som kulturhovudstad.

Stavanger-regionen har søkt om eit statleg tilskot på 100 mill. kr av eit totalbudsjett på 300 mill. kr til gjennomføring av arrangementet. Resten vil bli dekt av dei tre regionale partane, private sponsorar og eigeninntekter. Regionen vil ha ansvaret for den inntektsdelen som skal koma frå private sponsorar og eigeninntekter. Aktiviteten i prosjektet vil bli redusert dersom dei ikkje greier å skaffa heile beløpet. Det vil med andre ord ikkje bli søkt om ekstra støtte frå staten for å dekkja inn eventuelle mindreinntekter. I denne proposisjonen blir det foreslått å gi tilsegn til Stavanger og Sandnes kommunar og Rogaland fylkeskommune om eit statstilskot på inntil ein tredjedel av driftsutgiftene ved gjennomføring av det europeiske kulturhovudstadsåret. Stønad er avgrensa oppetter til 100 mill. kr og vil bli fordelt over åra 2006–2008, dersom Brussel går inn for Stavanger.

Det er frå EU si side enno ikkje avklara om det på bakgrunn av utvidinga av EU frå 1. mai 2004 vil bli lagt opp til om det skal vera inntil to eller tre kulturhovudstader pr. år i tida framover. Eg meiner at ein søknad til EU om kulturhovudstadsstatus for Stavanger-regionen vil gi eit positivt signal om Noreg sin vilje til å delta aktivt i kultursamarbeidet i EU i åra framover. Dette er særleg viktig i samband med utvidinga av EU og EØS-avtalen. Eg er difor veldig glad for at fleirtalet i komiteen ser positivt på dette initiativet. Eg er òg glad for at komitefleirtalet, liksom eg sjølv, har lagt stor vekt på det regionale samarbeidet og den sterke viljen regionen har til å satsa på dette prosjektet. Så få vi håpa at vi får støtte i Brussel, slik at Stavanger verkeleg blir ein kulturhovudstad i 2008.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karin S. Woldseth (FrP): Vi hørte statsråden si at staten skulle dekke en tredjedel av driftsutgiftene, opptil 100 mill. kr. Vi vet også av erfaring at dette med Bergen som kulturby ikke gikk så bra økonomisk. Jeg lurer på hva statsråden har tenkt å si til Stavanger og Sandnes

hvis de faktisk ikke greier å holde seg innenfor dette budsjettet. Må de da ta midler fra egne kommuner, og går det da eventuelt ut over primær oppgavene?

En annen ting jeg kunne tenke meg å spørre statsråden om, er: Foreligger det på statsrådets bord en søknad om støtte til et nytt konserthus i Stavanger?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: For å ta det siste fyrst: Nei, det ligg ikkje nokon søknad om eit nytt konserthus i Stavanger på mitt bord førebels. Eg reknar med at det kjem ein søknad, for ein planlegg å byggja eit nytt konserthus i Stavanger. Men desse to sakene treng ein ikkje å sjå i samanheng. Det går an å få Stavanger som kulturby utan å få konserthus, og det går òg an å gi støtte til eit konserthus uavhengig av kva EU svarar på søknaden om Stavanger som kulturby.

At det ikkje gjekk så bra med Bergen som kulturby, er det vel kanskje delte meiningar om. Bergen la opp eit budsjett som var ca. ein tredjedel, litt meir, av det som Stavanger-regionen no gjer. Stavanger-regionen ynskjer å satsa større. Bergen var kulturby i 2000, og då var det veldig mange byar som var det. No er det snakk om to, kanskje tre. Det kjem an på om dei utvidar det til å ha ein frå søkjarlanda, ein frå utanfor EU og ein frå EU. Det er mange komponentar her som er ukjende, men eg er heilt sikker på at dei kjem til å ha økonomisk styring på prosjektet i Stavanger.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Bent Høie (H): Det er nå snart fem år siden ideen om at Stavanger-regionen skulle ha ambisjon om å bli europeisk kulturby, første gang ble lansert. Den gangen var det nok mange som lurte på om en hadde tatt seg vann over hodet. Det var imidlertid det som mange nå kaller for et stort hode til mål, og det skapte etter hvert oppslutning og begeistring. Med vedtaket i dag går prosjektet over fra å være Stavanger-regionens søknad til å bli Norges søknad. Nå er det Norge som søker om å gi Europa en kulturby i 2008, som Storbritannia med Liverpool.

Jeg er glad for at staten har valgt å understreke dette gjennom den solide økonomiske deltakelsen som Regjeringen har foreslått, og jeg vil benytte anledningen til å takke statsråden for det engasjementet hun har vist i denne saken. For dette er ikke bare et kulturelt løft for Stavanger-regionen, det gir oss en unik mulighet til å få norsk kultur ut i Europa, men ikke minst til også å la oss inspirere av andre.

Stavanger som kulturell frihavn er et begrep som en har knyttet til søknaden, og dette har en dobbel betydning. Stavanger har lange tradisjoner for sine internasjonale forbindelser gjennom både sjøfart, misjon og nå oljevirkosomhet. Og der mennesker møtes, der oppstår og utvikles kulturer. Men Stavanger har også en nyere tradisjon, som fristed for forfulgte forfattere. Dermed vil søknaden også være knyttet til at en ønsker å bruke denne anledningen til å markere ytringsfrihet, men ikke

minst åpenhet for uttrykk også i andre kunstarter enn litteratur, der en kan komme til Stavanger og vise hva en står for. I år 2000 var det en utstilling på Solastranden, som het «Another Place», ved Anthony Gormly. Den utstillingen var ekstremt omstridt lokalt før den kom på plass. Det var stor motstand, men den skapte, til å være en så alternativ utstilling, veldig stor begeistring og oppslutning i befolkningen etterpå. Det viser at med en slik utstilling åpnet en øynene og fikk et nytt perspektiv. Og på mange måter vil jeg tro at kanskje den utstillingen var med på å berede grunnen for at det var mulig å bære gjennom en såpass stor ambisjon som å bli en europeisk kulturby.

Vi har dessverre ikke et politisk medlemskap i Europa, men vi kan i hvert fall si og understreke at vi kulturelt er en del av Europa. Og det er kanskje viktigere enn noen gang å understreke det i disse dager når EU skal utvides, og at vi dermed benytter denne anledningen til å markere vår tilhørighet til Europa gjennom å søke om å bli europeisk kulturby.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 6. (Votering, se side 3282)

Vi kommer nå til en rekke saker som er forslag oversendt fra Odelstingets møte, med unntak av sak. nr. 17. Er det noen i salen som har noe imot at presidenten bare refererer sakens nummer, så kommer vi tilbake til navn på forslagsstiller under avstemningen? – Ingen ytrer seg mot det, og da vil presidenten bare referere sakens nummer. Da sparer vi tid.

S a k n r . 7

Forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at det avsettes en årlig andel på inntil 1,0 pst. av spilleoverskuddet til forskning, informasjon, forebygging og opplysningsvirksomhet i forhold til spillavhengighet.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 3282)

S a k n r . 8

Forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):

«Stortinget ber Regjeringen utforme reglene for lotteri på en slik måte at de humanitære og samfunnsnyttige formål gis likeverdige muligheter til å drive.»

Presidenten: Presidenten vil her gjøre oppmerksom på en rettelse. Forslaget er fra Fremskrittspartiet, ikke fra

Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti. Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3282)

S a k n r . 9

Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):

«Stortinget ber Regjeringen foreta en utredning av konsekvenser og de etiske sidene av markedsføringen av spill i Norge.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 3282)

S a k n r . 1 0

Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):

«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheter for å forby spill på Internett.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 3283)

S a k n r . 1 1

Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):

«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheter for å forby spill pr. mobiltelefon.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 3283)

S a k n r . 1 2

Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):

«Stortinget ber Regjeringen innføre øvre gevinstgrense på spilleautomater på kr 300.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 3283)

S a k n r . 1 3

Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):

«Stortinget ber Regjeringen om at spilleautomater kun skal utstyres med myntinnkast, slik at spill med sedler, ev. kredittkort ikke er mulig.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3283)

S a k n r . 1 4

Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at det maksimalt utplusseres 5 000 pengespillautomater i Norge.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3283)

S a k n r . 1 5

Forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):

«Stortinget ber Regjeringen utrede behovet for generell regel om aldersgrense for enkelte, eventuelt alle typer pengespill.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3283)

S a k n r . 1 6

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 124):

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide forskrifter som sikrer lokale lag og foreninger tildelinger av tippesoverskuddet som kompenserer for bortfall av inntekter fra dagens spilleautomater.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3283)

S a k n r . 1 7

Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 37/2003 av 14. mars 2003 om innlemmelse i EØS-avtalen av europa-parlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 om anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder (Innst. S. nr. 237 (2002-2003), jf. St.prp. nr. 64 (2002-2003))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3284)

S a k n r . 1 8

Forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 100):

«Stortinget ber Regjeringen utrede om den som er pålagt å rapportere om mulig hvitvasking bør kunne ha rett til å nekte å vitne i en eventuell retts sak.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3284)

S a k n r . 1 9

Forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 100):

«Stortinget ber Regjeringen på egnet måte fremme forslag om mulighet til deling av utbytte av inndratt gevinst av kriminell virksomhet, med andre land.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3284)

S a k n r . 2 0

Forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 100):

«Stortinget ber Regjeringen utrede tiltak som kan motivere politiet til å prioritere hvitvaskingssakene høyere enn i dag, der en av løsningene kan være at utgiftene i forbindelse med rettsforfølging av hvitvaskingssaker kompenseres i det beløpet som inndras i forbindelse med slike saker, og at resten eventuelt dekkes fra en sentral enhet.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3284)

S a k n r . 2 1

Forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 100):

«Stortinget ber Regjeringen på egnet måte fremme forslag om registreringsplikt ved pengespill.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3284)

S a k n r . 2 2

Forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 100):

«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten for å innføre et maksimalbeløp for tillatt kontant betaling.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3284)

S a k n r . 2 3

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 100):

«*Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av 2003 på egnet måte fremme nødvendige forslag for å sidestille skriftlig og elektronisk legitimasjon.*»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3284)

S a k n r . 2 4

Forslag fra stortingsrepresentant Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 101):

«*Stortinget ber Regjeringen fremme sak om endringer i sentralbankloven § 2, slik at foreleggelsesplikten oppheves.*»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3285)

S a k n r . 2 5

Forslag fra stortingsrepresentant Heikki Holmås på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«*Stortinget ber Regjeringen sørge for at det blir gitt barnetillegg i tillegg til introduksjonsstønden, som ved dagpenger ved arbeidsløshet.*»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3285)

S a k n r . 2 6

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«*Stortinget ber Regjeringen etter dansk modell utarbeide en håndbok for nyankomne flyktninger og innvandrere med introduksjon om det norske samfunnets grunnleggende normer, verdier og institusjoner.*»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3285)

S a k n r . 2 7

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«*Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at permanent oppholdstillatelse først gis etter 7-års lovlig opphold i landet. Personer som har lagt ned en vesentlig innsats for å integrere seg, kan etter søknad få permanent opphold etter 5-års lovlig opphold.*»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3285)

S a k n r . 2 8

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«*Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om å innføre krav før det gis permanent oppholdstillatelse, slik som at man: har vært i arbeid i minst tre av de siste fem år, viser en sterk tilknytning til det norske samfunnet, ikke har mottatt offentlig forsørgelse de siste tre år, har bestått norsktest, ikke har begått alvorlige kriminelle handlinger eller har utestående gjeld til det offentlige.*»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3285)

S a k n r . 2 9

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«*Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om krav om opphold i minst ti år, fra den dagen oppholdstillatelse er gitt for å få innvilget norsk statsborgerskap.*»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3285)

S a k n r . 3 0

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«*Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som har blitt idømt ubetinget fengselsstraff i ett år eller mer, kan ikke få norsk statsborgerskap.*»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3285)

S a k n r . 3 1

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«*Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som er idømt ubetinget fengselsstraff under ett år, etter endt soning må begynne på nye 10 år for å oppnå norsk statsborgerskap.*»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3286)

S a k n r . 3 2

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som søker om norsk statsborgerskap, må kunne vise til dokumenterte norskkunnskaper og kunnskap om norsk kultur, samfunnsforhold og kjenne til norsk arbeidsmoral.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3286)

S a k n r . 3 3

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som har visse typer gjeld til det offentlige, kan ikke få statsborgerskap før slik gjeld er betalt.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3286)

S a k n r . 3 4

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som søker norsk statsborgerskap, må avlegge løfte om troskap og lojalitet mot Norge og norsk lovgivning.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3286)

S a k n r . 3 5

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om 24-års grense for familiegjenforening med ektefelle.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3286)

S a k n r . 3 6

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om krav om egen bolig som forutsetning for familiegjenforening.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3286)

S a k n r . 3 7

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om innføring av forsørgelsesevne og depositum ved familiegjenforening.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3286)

S a k n r . 3 8

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring som forbyr ekteskap mellom fetter og kusine.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3286)

S a k n r . 3 9

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at familiegjenforening bare gis til ektefelle og barn under 18 år.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3287)

S a k n r . 4 0

Forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at familiegjenforening skal skje i det land man samlet sett har størst tilknytning til.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3287)

S a k n r . 4 1

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen fastsette retningslinjer om at kommunen kun har plikt til å tilby introduksjonsprogram etter introduksjonsloven til personer som er bostatt etter avtale mellom Utlendingsdirektoratet og kommunen.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3287)

S a k n r . 4 2

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen utrede introduksjonsprogram for familiegjenforente.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3287)

S a k n r . 4 3

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen gjeninnføre norskopplæring i asylmottakene for asylsøkere som ikke er i kategorien antatt grunnløse.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3287)

S a k n r . 4 4

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen sikre alle deltakere i introduksjonsprogrammet rett til å bli vurdert for Husbankens bostøtte fra 1. september 2003.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3287)

S a k n r . 4 5

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen sørge for en fullfinansiering av introduksjonslovsreformen. Kostnadene innarbeides i statsbudsjettet for 2004 og påfølgende år.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3287)

S a k n r . 4 6

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 103):

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2004 foreta en vurdering av hvordan bo-

støtten slår ut for barnefamilier med begge foreldre på introduksjonsprogram.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3288)

S a k n r . 4 7

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 102):

«Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang og evaluering av ordningen med velgerpåvirkning på personvalget ved fylkestingsvalget 2003 og forutsetter at resultatet av gjennomgangen fremmes for Stortinget på egnet måte.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3288)

S a k n r . 4 8

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 102):

«Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering av alternative løsninger når det gjelder hvilken instans som skal gis myndighet til å ta stilling til klagesaker før valget og før det nye Stortinget avgjør klagen med endelig virkning, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3288)

S a k n r . 4 9

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 102):

«Stortinget ber Regjeringen utrede problemstillinger knyttet til lokale folkeavstemninger. Utredningen skal både omfatte prinsipielle konsekvenser av bindende folkeavstemninger, og belyse hvilke virkninger en modell der et bestemt antall innbyggere i en kommune kan kreve en sak opp til folkeavstemning, kan ha for lokaldemokratiet.

Stortinget ber Regjeringen på egnet måte legge fram resultatet av utredningen.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3288)

S a k n r . 5 0

Forslag fra stortingsrepresentant Knut Storberget på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 92):

«Stortinget ber Regjeringa gjennomgå lovverket på nytt på områder FN's komité for barnets rettigheter anbefaler Norge å se nærmere på, med sikte på å synliggjøre Barnekonvensjonen flere steder.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3288)

S a k n r . 5 1

Forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 92):

«Stortinget ber Regjeringa fremme forslag for Stortinget om krav til formell barnefaglig kunnskap for yrkesgrupper som arbeider med barn, eller som trenger barnefaglig kompetanse i sin yrkesutøvelse.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3288)

S a k n r . 5 2

Forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 92):

«Stortinget ber Regjeringa utrede om kompetansen til å utvise og bortvise utlendinger etter utlendingslovens kapittel 5, bør overføres til domstolene.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3289)

S a k n r . 5 3

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 92):

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide et eget straffebud om barnepornografi som klart definerer at barnepornografi ikke er alminnelig pornografi, men en skildring av overgrep mot barn. Forslaget fremmes for Stortinget så raskt som mulig, uavhengig av fremleggelse av ny straffelov.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3289)

S a k n r . 5 4

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 92):

«Stortinget ber Regjeringen utrede behovet for endringer i strafferammen, basert på nødvendigheten av å skape rettsenhet med EU i bekjempelsen av organisert kriminalitet knyttet til barnepornografi.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3289)

S a k n r . 5 5

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 92):

«Stortinget ber Regjeringa foreta en gjennomgang av lovverk og praksis som angår barn med funksjonsnedsettelse, med sikte på å synliggjøre Norges forpliktelser etter FNs Barnekonvensjon.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3289)

S a k n r . 5 6

Forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 106):

«Stortinget ber Regjeringen opprette en internasjonal avdeling i barnevernet.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3289)

S a k n r . 5 7

Forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 106):

«Stortinget ber Regjeringen legge til grunn at vigsel kun skal utføres av notarius publicus (dommer i tingretten) med utgangspunkt i dagens borgerlige vigsel.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3289)

S a k n r . 5 8

Forslag fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003 (jf. Innst. O. nr. 117):

«Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovforslag slik at tap av retten til å føre motorvogn anses som straff.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3289)

S a k n r . 5 9

Innstilling fra Stortingets presidentskap om forslag fra utvalg nedsatt for å foreta en gjennomdrøfting av ulike forhold og godtgjørelser knyttet til vervet som stortingsrepresentant (Innst. S. nr. 255 (2002-2003), jf. Dokument nr. 17 (2002-2003))

Berit Brørby (A): Jeg beklager å måtte bryte denne rekken av taushet, men jeg er nødt til å si noe på vegne av Presidentskapet om den innstillingen som det utvalget som jeg har ledet en stund, har avgitt. Det vi har gjort, er å gjennomgå stortingsrepresentantenes godtgjørelser og andre forhold knyttet til vervet som stortingsrepresentant.

Jeg har aller først lyst til å vise til det utmerkede Dokument nr. 17, som er utvalgets rapport, og som anbefales lest. Det omhandler veldig mye viktig informasjon om arbeidsvilkårene våre og sammenlignbare arbeidsvilkår. Jeg synes at denne oppfordringen bør gå til stortingsrepresentantene for at ingen etter det som står i det dokumentet, skal kunne si at de ikke visste.

Vi fikk stor frihet til å ta opp ulike forhold som vi fant nødvendig, og derfor er også Dokument nr. 17 et godt og oversiktlig bilde på de ulike tingene vi har tatt opp.

Det ble gjort en stor ryddejobb i 1996 i godtgjørelsesordningene våre, så det utvalget som jeg nå har ledet, har i større grad hatt som oppgave å foreta enkelte justeringer og innstramminger på områder der man har sett behov for det, uten at det har vært lagt opp til omfattende endringer. Pensjonene er et slikt omfattende emne som vi ikke har tatt tak i. Skulle vi ha gjort det, måtte vi hatt mye mer tid. Men det kommer man helt sikkert tilbake til på et senere tidspunkt.

Hovedpunktene i det som er foreslått, er følgende:

Et flertall i utvalget, alle partier i utvalget unntatt Fremskrittspartiet, foreslår at stortingspresidentens godtgjørelse skal være den samme som statsministerens godtgjørelse, og at dette skal få virkning fra 1. januar 2004. Det skal videre kartlegges alternative modeller for tilleggs godtgjørelser til komiteledere og parlamentariske ledere. Der er det slik at Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti mener at begge disse funksjonene skal kunne ha en tilleggs godtgjørelse.

Ordnningen med ventelønn og førtidspensjon strammes inn i tråd med pensjonsstyrets vedtak. Jeg har lyst til å si her at pensjonsstyret tok tak i de uheldige utslagene som vi så i media, på et veldig tidlig tidspunkt, og de har gjort en omfattende god og ryddejobb. Det utvalget som jeg har ledet, og nå Presidentskapet, er veldig fornøyd med det pensjonsstyret har gjort, og det betyr at ordningen med ventelønn og førtidspensjon strammes inn i tråd med pensjonsstyrets vedtak. Avkortingsreglene i forhold til annen inntekt blir vesentlig skjerpet, og de som møter som varamedlemmer til Stortinget, skal ikke kunne motta både ventelønn eller pensjon og frammøt godtgjørelse samtidig. I tillegg vil vi utrede alternative modeller. Det skal jeg komme tilbake til, det er en annen sak.

Et flertall i utvalget går inn for at diettordningen i hovedsak videreføres som i dag, og hele utvalget støtter en skjerpet praksis når det gjelder utbetaling av høyeste diettsats. Det betyr at det innskjerpes at de som reelt sett bor fast i stortingsleiligheten sin, skal ha samme dagpengesats som representanter bosatt i Oslo-regionen, og vi foreslår at det legges opp til rapporteringsrutiner som ivaretar dette.

Så foreslår vi endringer i reglene som gjelder rett til dagpenger ved sykefravær over tre måneder. Etter tre måneder får man ikke dagpenger lenger.

Boligordningen videreføres som i dag, men utvalget og Presidentskapet foreslår at man innskjerper allerede gjeldende regler om at det er representanten som skal bo i stortingsleiligheten, og det foreslås at det ikke skal kun-

ne gjøres unntak for forbudet mot framleie som allerede er der.

Utvalget mener videre at representanter som vender tilbake til Stortinget etter å ha vært i regjeringen, og som har disponert pendlerbolig gjennom regjeringens boligordning, skal flytte over i stortingsleilighet innen rimelig frist, og da som hovedregel innen tre måneder.

Det foreslås videre å innføre en øvre grense for dekning av bruk av hjemmetelefon på 15 000 kr pr. år, som kommer i tillegg til dagens egenandel på 2 000 kr. Dekning av bruk av mobiltelefon foreslås på den annen side økt fra 7 000 kr til 9 000 kr pr. år, dette fordi mobiltelefonen blir et stadig viktigere arbeidsredskap for representantene, og utviklingen av nye mobiltjenester gjør det nødvendig å øke grensen for hva som regnes som tjenstlig bruk.

Vi har i dette utvalget vurdert permisjonsordningen og utbyttingsordningen. Et flertall foreslår at det som hovedregel innføres en nedre grense på fem dagers fravær for å kunne søke permisjon, med mindre fraværet skyldes egen eller barns sykdom eller deltakelse i delegasjon oppnevnt av Stortinget. Presidentskapet har presisert regelen slik at også deltakelse i delegasjon oppnevnt av Presidentskapet omfattes av unntaket.

Ellers vil det bli foreslått lovendringer i pensjonsloven, som vil bli tatt opp av Odelstinget knyttet til ventelønnsordningen.

Så til det at stortingspresidenten skal tjene det samme som statsministeren. Begrunnelsen for det er det formelle forholdet mellom storting og regjering, og det er en markering av at presidentembetet som leder for landets folkevalgte forsamling er en så viktig funksjon i vårt styringssystem at det bør være en forholdsmessighet også lønsmessig. Et flertall i Presidentskapet fremmer forslag til endringer i bestemmelsen om stortingsrepresentantenes godtgjørelse i § 1 i samsvar med dette. Tilsvarende regler gjelder i Sverige og Danmark, og også i de øvrige nordiske land har presidenten høyere godtgjørelse enn øvrige representanter. Stortingspresidentens representasjonstilskudd forutsettes å falle bort som følge av denne endringen. For øvrige medlemmer av Presidentskapet gjøres ingen endringer her.

Lønnskommisjonen skal fortsatt fastsette stortingsrepresentantenes og regjeringsmedlemmenes godtgjørelse, men med godkjenning av Stortinget. Dokument nr. 17, som jeg har nevnt flere ganger, inneholder mange interessante opplysninger angående sammenlignbare godtgjørelsesordninger. Jeg vil bare for ordens skyld veldig kort nevne: Stortingsrepresentantene tjener 545 000 kr i året, mens ordførere i gjennomsnitt i de ti største kommunene, unntatt Oslo, har en gjennomsnittlig lønn på 562 000 kr i året, altså litt mer enn stortingsrepresentantene. I Oslo tjener f.eks. ordføreren 800 000 kr, og snittet for fylkesordførerne er 586 000 kr. De har altså litt mer enn det stortingsrepresentantene får. Til orientering har f.eks. LO-lederen samme lønn som statsrådene, dvs. 800 000 kr pr. år – dette bare for sammenligningens skyld.

Det er dissens i utvalget og i Presidentskapet om videreføring av diettordningen, idet SV fremmer forslag om at den skal avvikles og delvis kompenseres i den faste godtgjørelsen.

Flertallet legger vekt på at dagens ordning gir en god løsning når det gjelder lønsmessig likebehandling av representantene, uavhengig av bosted, og den er også en praktisk ordning for representantene. Det er de samme satsene som ellers benyttes som pendlerfradrag for alle andre pendlere i Norge, som benyttes for representantenes dagpenger. Under revisjonen i 1996 ble diettordningen forenklet og ryddet opp i, og erfaringene etter omleggingen tilsier etter flertallets syn ikke noen endringer nå. SVs forslag ville også gitt en reallønnsnedgang for distriktsrepresentantene gjennom året, og flertallet ser ingen grunn til en slik forskjellsbehandling.

Ved sykdom er reglene for dagpenger i dag slik at dagpengene reduseres med 50 pst. ved sykefravær utover tre måneder. Og som jeg sa i stad, foreslår vi altså at retten til dagpenger skal falle helt bort hvis sykepermisjonen varer utover tre måneder.

Når det gjelder forslaget om en hovedregel om at permisjoner forbeholdes fravær over fem dager, har utgangspunktet for dette vært et ønske om at flere kortvarige fravær bør ordnes gjennom utbyttingssystemet, og at innkalling av varamedlemmer i størst mulig grad forbeholdes lengre fravær. Innkalling av varamedlemmer for helt korte fravær gir mye arbeid og ekstra kostnader for Stortinget, og medfører ofte også praktiske ulemper for varamedlemmene. Ved at varamedlemmer fortrinnsvis innkalles ved lengre fravær, vil dessuten deres mulighet til å gjøre en reell jobb som representant bli mye bedre.

I tillegg ønsker man å utrede muligheten for å innføre faste vøteringsstidspunkter.

I helt spesielle situasjoner skal det for øvrig kunne gis permisjoner også i andre tilfeller enn dem som i utgangspunktet er nevnt i bestemmelsen som foreslås i forretningsordenens § 27. Utvalget har da f.eks. tenkt på vøteringer over grunnlovsforslag eller forslag som kan føre til regjeringsskisse.

Det er mye å si om de ulike godtgjørelsesordningene vi har. Vi har ingen frynsegoder, vi har ingen skjulte ordninger, og det som Presidentskapet nå tilrår Stortinget å fatte vedtak om, kan jeg derfor anbefale på det varmeste.

Lodve Solholm (FrP): Leiaren for utvalet, representanten Brørby, har gjennomgått mesteparten på ein ryddig og grei måte. Eg skal berre kommentere litt dei punkta der eg har ei anna innstilling enn fleirtalet.

Lat meg likevel innleiingsvis seie at det er viktig at vi har ordningar for stortingsrepresentantar, for folkevalde, som er slik at i alle fall dei som ønskjer – eg trur det er dei aller, aller fleste av oss – å gjere ein best mogleg jobb for folk og land, har høve til det utan at dei skal føle seg som kjeltringar eller risikere å bli hengde ut i media utan grunn. Viss vi har ordningar som er rigide, er eg redd for at byråkratiet vil ete opp den eventuelle vinninga vi ville få. Men det er klart at vi også skal ha eit regelverk som mest mogleg hindrar misbruk og utnytting av eit system.

Det er difor ein i kommisjonen har prøvd å finne ein balanse mellom desse omsyna, slik at ein har ordningar som er så fleksible at ein føler at ein som stortingsrepresentant og ombodsmann og -kvinne for folket får høve til å gjere jobben sin.

Når det gjeld godtgjersler, har vi ei anna haldning når det gjeld stortingspresidentens lønsvilkår. Lat meg no seie at eg har full forståing for og stor respekt for argumentet til fleirtalet om å samanlikne Stortinget med Regjeringa. Eg har forståing for at stortingspresidenten er den høgste folkevalde personen i landet. Likevel synest vi at ein bør ha som utgangspunkt at ein samanliknar arbeidsmengd og press i så måte. Vårt argument for å behalde den ordninga vi har i dag, der stortingspresidenten har ei ekstra godtgjersle på om lag 100 000 kr, er at det er ei ordning vi ønskjer å vidareføre sett ut frå det.

Prinsipielt meiner vi at alle stortingsrepresentantane i utgangspunktet skal ha same løn, men så skal personar som får ein del tilleggsverv i Stortinget, ha enkelte ekstra godtgjersler. Der skil vi oss også ut frå fleirtalet. Vi synest at Presidentskapet og komiteleiarane bør få ekstra godtgjersle av Stortinget, fordi dei blir valde av Stortingets organ. Parlamentariske leiarar blir utpeika og valde av sine stortingsgrupper, og det er ikkje Stortinget som tilset og vel dei. Derfor er det vår meining at ein må finne ekstra godtgjersler til parlamentariske leiarar innan gruppene. Lat det også vere sagt at eg meiner at gruppene bør gi betre løn til parlamentariske leiarar.

Når det gjeld komiteleiarane, kan ein stort sett seie at dei aller fleste har det same presset, sjølv om vi veit at det er komitear der presset er noko større enn i andre. Men det er klart at når det gjeld presset for parlamentariske leiarar, er det eit atskilleg større press for ein som leier ei gruppe på 50–60 i forhold til ein som leier ei gruppe på to, og for ikkje å snakke om ei gruppe på ein! Då kunne ein sleppe den differensieringa ved at gruppene får organisere sjølve!

Når det gjeld etterløn, venteløn, førtidspensjonering, synest eg representanten Brørby gav ei veldig god forklaring, og eg støttar henne fullt ut når ho gir ros til pensjonsstyret for det dei har gjort. Når det gjeld diett eller dagpenger for dobbelt hushald, støttar eg fleirtalet og vil seie at eg synest argumentasjonen der var god.

Når det gjeld permisjonar, har vi den oppfatninga at den ordninga som meir eller mindre stillteiane har funget i Stortinget etter ei oppmoding frå Presidentskapet om at gruppene bør vere forsiktige med og kanskje la vere å søkje permisjonar for representantar for fråver på under ei veke, er ei god ordning. Eg trur at den ordninga som fleirtalet no legg opp til, gjer det vanskeleg for mange representantar å ta på seg ein del arbeidsoppgåver rundt om i landet og ha den ombodsrolla som er tiltenkt oss. Ho blir for rigid. Ordninga blir no så utvatna med unntak med det som fleirtalet foreslår, at i praksis vil det vel berre bli omtrent slik som vi har det i dag, fordi unntaka er så mange, så det blir det ikkje noko problem å gjennomføre.

Då vil eg berre til slutt seie at det er litt merkeleg at pressa, som har vore så interessert i desse ordningane

som dei har vore i lengre tid – dei elsker å hengje ut stortingsrepresentantar – ikkje er til stades i dag. Om ein hadde gått over gata til Tostrupkjelleren, hadde ein kanskje funne dei der. Eg har lyst til å nemne at då utvalet skulle innhente opplysningar om journalistane sine arbeidsvilkår og det som dei likar å kalle for «frynsegode», så kunne vi få dei under éin føresetnad, og det var at vi måtte behandle dei konfidensielt! Det var jo litt interessant å leggje merke til at når det gjaldt journalistane sine arbeidsvilkår, mobiltelefon, diettgodtgjersler og alt dette, var dei ikkje så interesserte i at offentlegheita skulle få greie på det. Men vi har her, som sagt, ei open og ærleg innstilling som viser kva vi har – ikkje noko er skjult.

Ågot Valle (SV): Jeg vil også takke utvalgslederen for en veldig ryddig gjennomgang og for en ryddig ledelse av denne gruppa. På de fleste områdene er vi også enig i de grepene som blir tatt.

Jeg vil si at det er utrolig viktig at våre ordninger oppfattes som ryddige og legitime, at vi som folkevalgte og tillitsvalgte ikke skal ha andre ordninger enn det folk flest har. Vi skal ikke være lavtlønte, og det er vi da heller ikke. Våre ordninger skal gjøre det mulig å rekruttere bredt, men det skal også gjenspeile at vi er folkevalgte – vi er ombudsfolk. Derfor skal vi ikke ha ordninger som fjerner oss fra folk. Politikken skal først og fremst rekruttere ut fra engasjement og ikke ut fra lukrative ordninger. Derfor er vi fornøyd med at Brørby-utvalget har gått gjennom ordningene – det er vel den tredje gjennomgangen. Det var nødvendig å gjøre det, til tross for at det bare er noen år siden det ble gjort sist.

Vi er fornøyd med at denne gjennomgangen har resultert i en del viktige innstramninger. Vi er særlig godt fornøyd med de innstramningene og presiseringene som er gjort i forhold til ventegodtgjørelse og førtidspensjon, sjølsagt fordi vårt medlem i pensjonsstyret tok opp dette på et tidlig tidspunkt. Men jeg vil også gi ros til pensjonsstyret for å ha foretatt denne gjennomgangen og gjort de innstramningene og den ryddejobben som de har gjort.

Vi er, som sagt, enig i de fleste grepene. Derfor vil jeg konsentrere meg om å si noe om det vi er uenig i, og der vi har andre forslag.

Vi er uenig i at dagens diettgodtgjørelse skal fortsette. Det ble gjort en del oppryddinger i 1996, men vi mener at det hadde vært ønskelig å ha gått gjennom dem på nytt og sett på om det ikke hadde vært rimelig å rydde enda mer opp i dem.

Hvorfor vil vi så avskaffe diettordningen? For det første fordi vi mener at ulike tilskudd i størst mulig grad skal inkluderes i den ordinære godtgjørelsen, slik at det blir tydelig hva som er representantenes reelle inntekt. For det andre fordi vi skal ha ordninger som det andre har. Mange av oss er pendlere, og det er rimelig at vi får kompensert for dobbel husholdning på en eller annen måte. Men andre pendlere får kompensert for det gjennom pendlerfradraget i forbindelse med skatten. En slik ordning som vi foreslår, ville dessuten være lett å administrere. Lik godtgjørelse ville bli utbe-

talt til alle representantene, og en ville slippe alle avveininger eller gråsoner om hvem som skal ha høy eller lav diettsats.

Når det så er sagt, har flertallet foreslått å gå inn for en del innstramninger. De innstramningene støtter vi når de foretas innenfor dagens ordning.

Videre er vi uenig i synet på at Lønnskommisjonen i praksis skal ha siste ord i forbindelse med fastsetting av representantenes godtgjørelse, og at Stortinget bare skal strø på litt sand. Vi var uenig i at kommisjonen ble opprettet i 1996, og det er vi fremdeles uenig i. Vi mener at Stortinget skal kunne ha muligheten til å ha andre meninger enn det kommisjonen har. Jeg sier «skal kunne ha muligheten til», for det skal heller ikke etter vår mening være noen automatikk i det. Det skal ikke være noen ren ryggmargsrefleks, men det kan altså være nødvendig at en f.eks. i noen år med krav til nullvekst for de store lønnstakergruppene skal kunne ha muligheten til å si noe annet enn Lønnskommisjonen.

Presidentskapet foreslår at vi skal foreta en utredning når det gjelder å gi ekstra godtgjørelse til komiteledere og parlamentariske ledere. Vi ser at det kan være argumenter for å gi denne ekstragodtgjørelsen ut fra ansvar og arbeidsmengde. Derfor støtter vi en utredning, men pr. i dag ser vi ikke gode nok grunner til å gå inn for en ekstragodtgjørelse verken til komiteledere eller til parlamentariske ledere. Når det gjelder parlamentariske ledere, støtter jeg helt og fullt det synet som Fremskrittspartiets representant har gjort seg til talsmann for. Derfor er vi heller ikke med på merknadene verken når det gjelder komiteledere eller parlamentariske ledere.

Så til det vi ikke behandler i dag: de generelle pensjonsordningene. Vi har ikke oppfattet det som vårt mandat å se på det heller. Det er, som utvalgslederen sa, et omfattende arbeid. Derfor har vi ikke fremmet forslag om det i denne omgang, men det er klart for alle i denne sal at vi mener at det må gjøres noe med de generelle pensjonsordningene. Konsekvensen av det synet er at vi vil komme tilbake med forslag om det på et senere tidspunkt. Jeg har registrert at Presidentskapet i 1996 også mente at man på et tidspunkt måtte utrede dette. Jeg går ut fra at Presidentskapet ikke mente at det skulle gå vinner og vår før man gjorde det.

Stort sett er vi fornøyd. Det foretas en del innstramninger som gjør ordningene våre både rimelige og mer oversiktlige.

Jeg tar så opp forslaget om å avskaffe diettordningen, som vi har i innstillingen.

Presidenten: Representanten Ågot Valle har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Marit Arnstad (Sp): Den gjennomgangen som man nå har hatt av ulike ordninger for stortingsrepresentanter om godtgjørelse, har vært en positiv gjennomgang, i den forstand at jeg mener at man har fått strammet inn på en del felt der det var nødvendig, og også fått klargjort en del forhold som det var riktig å få klargjort bedre enn i dag.

Senterpartiet er enig i de fleste betraktningene i innstillingen. Vi deler flertallets holdning når det gjelder godtgjørelse til stortingspresidenten og også når det gjelder å videreføre dagens diettordning. Vi er også enig i at man bør utrede videre spørsmålet om godtgjørelse til komiteledere og parlamentariske ledere. Men vi vil presisere at Senterpartiet ikke på noen måte har tatt stilling til realitetene i et eventuelt spørsmål om økte godtgjørelser til disse to gruppene, og at vi vil komme tilbake til det i forbindelse med en senere utredning.

Jeg vil gjerne understreke at vi fra Senterpartiets side tidligere har fremmet avvikende forslag i forhold til flertallet når det gjelder pensjonsordningene for stortingsrepresentanter. Vi har registrert at det ikke har vært en del av mandatet til det utvalget som nå har gått gjennom godtgjørelsene, og at det spørsmålet vil bli utredet videre og drøftet på et senere tidspunkt.

Senterpartiet synes det er et visst problem, særlig i forhold til de mindre gruppene, at man skal nedfelle i forretningsordenen at fravær må ha lengre varighet enn fem dager før det innvilges permisjon. Vi ser i likhet med representanten Solholm et problem i forhold til det når det gjelder vår oppgave også å kunne være ombudsmenn, og kunne reise rundt omkring i landet for å utøve den type virksomhet. Det vil særlig være et problem for mindre grupper, som i enda større grad vil være avhengig av et utbyttingssystem som vil måtte være fleksibelt for å kunne møte de utfordringene som mindre grupper har. Derfor vil jeg på bakgrunn av disse kommentarene tilrå at Senterpartiets gruppe stemmer imot II i innstillingen, men at vi for øvrig støtter flertallsforslagene.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 59.

(Votering, se side 3289)

S a k n r . 6 0

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om barnehage tilbud til alle – økonomi, mangfold og valgfrihet (Innst. S. nr. 250 (2002-2003), jf. St.meld. nr. 24 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 15 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet og Høyre 15 minutter, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet, Venstre og Kystpartiet 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil det bli foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Alt dette anses vedtatt.

Trond Giske (A) (ordfører for saken): Det er rett og slett en stor glede å kunne legge fram innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om barnehagepolitikken. Vi har i denne innstillingen kommet fram til et bredt forlik om barnehagepolitikken i årene framover. Det betyr at alle de sju partiene som i realiteten står bak dette forliket, hver for seg har gitt slipp på noen av sine primærstandpunkt. Men samtidig har vi fått en meget bred og solid enighet om en barnehagepolitikk som både vil gi forutsigbarhet og trygghet for dem som skal bygge, drive og ikke minst bruke barnehager i årene framover.

Målene i barnehagepolitikken har en lang historie. Det ble formulert et mål for ganske mange år siden om at innen århundreskiftet, år 2000, skulle vi klare full barnehagedekning. I Sem-erklæringen ble målet flyttet til 2003, og i det som vi nå legger fram, setter vi målet til at vi i løpet av 2005 skal oppnå full barnehagedekning, definert ved at alle som ønsker det, skal få en plass innen rimelig tid. Det hører med til det bildet at hva som er full barnehagedekning, også har forandret seg underveis. I utgangspunktet snakket man om 70 pst. dekning, så snakket man om 80 pst. dekning, og i barnehagemeldingen drøftes det også om behovet kanskje kommer til å være oppe i 87 pst. Det er jo slik at når noe blir billigere, er det også gjerne flere som benytter seg av et slikt tilbud.

Barnehagepolitikken har også en forhistorie her i huset, bl.a. med det vedtaket som ble gjort i fjor på bakgrunn av avtalen som ble inngått mellom Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, SV og Senterpartiet, og den innstillingen som ble lagt fram i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i juni i fjor. Den innstillingen og den avtalen reiste en rekke spørsmål, gav behov for en rekke utredninger og gav behov for å få flere svar. Den jobben har departementet gjort og kommet tilbake til, i den barnehagemeldingen som er blitt lagt fram. Resultatet ble en del vesentlige forandringer ikke bare på det som var avtalen i innstillingen fra i fjor, men også en del vesentlige forandringer på det som var Regjeringens innstilling. Min påstand er at det vi har kommet fram til, faktisk er bedre enn både det avtalen la opp til i fjor, og det meldingen la opp til. Det viser at kompromiss, det å arbeide seg sammen, faktisk kan gi et resultat som kan ta med seg de beste elementene fra ulike syn.

Regjeringen hadde satt som mål for barnehagepolitikken at alle som ønsker det, skulle få en plass, at man skulle innføre en økonomisk likebehandling av private og kommunale barnehager, at man skulle få ned foreldrebetalingen, og at man skulle ha en kvalitet og et mangfold i tilbudet. Komiteen slutter seg til alle disse målene, men har i sin innstilling gått et skritt videre, konkretisert og vært mer nøyaktig på en del områder. Vi konstaterer at Regjeringen mener at full behovsdekning er det viktigste målet. Komiteen er helt enig i at det er et avgjørende mål, men vi har etter beste evne prøvd å få til en barnehagepolitikk som gjør at vi kan oppnå alle de målene vi har for barnehagepolitikken samtidig, både lav betaling, mangfold og kvalitet, full utbygging og et skikkelig

tilbud til alle. God driftsøkonomi i barnehagene er selvsagt fundamentalt for det.

Utbyggingen har vi konkretisert ved å si at både i år og til neste år skal det bygges 12 000 nye barnehageplasser. Så får vi i statsbudsjettet for 2005 vurdere hvor mange plasser som trengs for å få full dekning. Det vet vi mer om da, for da ser vi hvordan etterspørselen utvikler seg, og vi kan endelig bestemme hvor mange plasser som trengs for å nå full behovsdekning. Vi ser nå at vi etter en bråstopp i barnehageutbyggingen da kontantstøtten kom i årene 1998–1999, har fått tempoet opp igjen. I fjor ble det bygd rundt 6 000 barnehageplasser, og i år ligger det foreløpig an til rundt 9 000 ifølge de siste tallene. Men det er grunn til å tro at det som foreslås i revidert, nemlig en kraftig økning i investeringstilskuddet, vil få det tallet enda høyere. Komiteen slutter seg også enstemmig til den omleggingen, at 280 mill. kr overføres til et økt investeringstilskudd, og mener at investeringstilskuddet bør holdes på et høyt nivå inntil vi når målet om full behovsdekning.

En viktig diskusjon i komiteen har vært hvilken finansieringsmodell vi skal ha for barnehagene. Regjeringen hadde foreslått en innlemming av barnehagetilskuddet i rammeoverføringene til kommunene fra 1. januar 2004. Barnehageavtalen fra i fjor la i prinsippet opp til at det aller meste av den offentlige støtten skulle komme gjennom et øremerket statstilskudd. Vi har funnet en modell som ligger mellom det, hvor kommunene fortsatt spiller en vesentlig rolle ved at de har et tilskudd som bygger på dagens bidrag – som vel ifølge de siste tallene fra de utregningene som ble gjort i forbindelse med barnehagemeldingen, utgjør rundt 4,5 milliarder kr – og så skal økningen av det offentlige tilskuddet komme gjennom de øremerkede statlige tilskuddene. Det betyr at etter hvert som vi skal opp på 80 pst., vil den relative andelen fra kommunene gå ned. Men det betyr samtidig at kommunene fortsatt vil spille en vesentlig rolle i barnehagepolitikken. Vi slutter også opp om forslaget om likebehandling mellom kommunale og private barnehager. Komiteen mener at det er naturlig å kombinere det med at også statstilskuddet blir likt. I revidert er det foreslått et ulikt statstilskudd, som får tilslutning i finanskomiteen. Men en «likeverdig behandling», som er den korrekte beskrivelsen i innstillingen, av private og offentlige barnehager i kommunene bør følges av et likt offentlig tilskudd. Det er opp til Regjeringen i statsbudsjettet for 2004 å komme tilbake med forslag til hvordan dette skal innføres på en måte som er praktisk og hensiktsmessig både for kommuner, for de private barnehagene og for brukerne. Vi sier også at innenfor den offentlige støtten på 80 pst. vil det være behov for en «fylkesmannsbuffer» for å utjevne kostnadsforskjellene mellom kommuner når det gjelder barnehager. Denne er forutsatt å være 200 mill. kr.

Ett område hvor vi ikke har kommet helt i mål når det gjelder enighet, er individuell lovfestet rett til barnehageplass. Et flertall i komiteen mener at det skal innføres når vi har fått full barnehagedekning, mens komiteens mindretall, Høyre og Kristelig Folkeparti, vil komme tilbake

til det spørsmålet når vi har oppnådd full barnehagedekning.

Makspris og regulering av foreldrebetaling har selvsagt vært en sak som brukerne av barnehager og foreldrene deres har vært mest opptatt av, kanskje mest foreldrene. Her har vi også jobbet oss fram til en enighet – vi sier at vi skal ha en maksimalgrense for foreldrebetalingen, men vi tar også noen forbehold og gjør maksimalprisen litt mer fleksibel. Vi lager rett og slett sikkerhetssystemer som skal passe på at ingen barnehager skal gå konkurs eller at kvaliteten skal rammes ved at driftsøkonomien blir skadelidende. Fra 1. mai neste år skal maksimalgrensen være på 2 500 kr, og fra 1. august 2005 skal den være på 1 500 kr. Begge tallene skal pris- og kostnadsjusteres fram til da. Vi har nærmere beskrevet hvilke forutsetninger som skal være på plass. Blant annet sier vi at Regjeringen våren 2005 må komme med en modell for hvordan maksprisen på 1 500 kr skal innføres, slik at man også kan ivareta målene om mangfold og kvalitet i tilbudet.

Vi sier også at inntekts- og søskenmoderasjonsordningen må beholdes på en slik måte at de er minst like gode som i dag, og ber Regjeringen komme tilbake med forslag om det.

Skattefritak for arbeidsgiverdekt barnehageplass har også vært et sentralt punkt i våre diskusjoner. Her har vi også kommet fram til enighet. Her skal satsene for egenandelen senkes fra 18 000 kr til 9 000 kr i år, og til neste år skal den senkes til null, samt at det skal gis fritak fra arbeidsgiveravgift. Vi må også gå igjennom vilkårene og komme tilbake til Stortinget med forskriften på en egnet måte.

Vi er ikke blitt enige om ansattes rettigheter. Her har et mindretall skrevet merknader om at det er viktig at også de private barnehagenes ansatte sikres gode og ordnede forhold, og Arbeiderpartiet fremmer et forslag om det.

Det var ingen selvfølge at vi skulle bli enige. Vi hadde ganske motstridende meninger. Noen var for en absolutt makspris, noen var absolutt mot makspris. Noen var for skattefritak, noen var mot skattefritak. Vi hadde ganske lang vei å gå for å bli enige. Men det er ganske historisk at vi klarte det. Sju partier – et enstemmig storting – gjennomfører en reform som i realiteten betyr at barnehager blir en like naturlig del av vårt velferdssystem som skoler, eldreomsorg og sykehus. Det er i så måte et historisk vedtak.

Jeg anbefaler komiteens innstilling og tar opp forslaget fra Arbeiderpartiet. Jeg vil også gi stor honnør til komiteen som jeg har samarbeidet med for å få denne innstillingen i havn.

K j e l l E n g e b r e t s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Trond Giske har tatt opp det forslaget han refererte til.

Sonja Irene Sjøli (H) (komiteens leder): Innledningsvis vil jeg som komiteleder benytte anledningen til å gi både saksordføreren og resten av komiteen honnør for godt utført arbeid, og for at avtalen ble loset trygt i havn, om enn på overtid. Jeg vil også takke saksordføreren for en grundig redegjørelse om komiteens innstilling. Det vil ikke være behov for for meg å gå inn i alle detaljer, det var en grundig gjennomgang.

Det er med stor glede og tilfredshet vi nå kan konstatere at det er bred enighet om en historisk reform om barnehagepolitikken. Et bredt forlik er en seier for barnefamilier, for likestillingen og for arbeidslivet. Vårt samfunn er basert på at både kvinner og menn er ute i arbeidslivet, og muligheten for å organisere trygge og gode barnepassordninger er en forutsetning.

Jeg vil sitere fra Dagens Næringsliv fredag 13. juni, som på lederplass sier følgende:

«Forliket om maksimalpris på barnehager er en seier for fornuften og et nederlag for stortingsregjeriet. Mange og billige barnehager er et gode for både barnefamilier og næringslivet. Det er forståelig at politikerne vil satse her. Men satsing må være mer enn vilje til å bruke penger. Det må også være en vilje til å bruke dem fornuftig.»

Det er en betraktning som jeg deler.

Ved starten av forhandlingene i komiteen stod opposisjonspartiene og regjeringspartiene langt fra hverandre – ikke i spørsmålet om målet om barnehageplass til alle som ønsker det og lavere foreldrebetaling, men om virkemidlene for å nå dette målet. Men vi klarte til slutt, riktignok etter til dels tøffe forhandlinger og utsettelse av avgivelsesfristen, å komme fram til et forlik som alle kan leve med, og som er realistisk og gjennomførbart.

Regjeringen har sagt at denne avtalen kan gjennomføres. Private Barnehagers Landsforbund har gitt uttrykk for at de er tilfredse med avtalen, det samme har Kommunenes Sentralforbund – og det er betryggende.

Som jeg var inne på, stod partene langt fra hverandre da forhandlingene startet. Regjeringspartiene viste utvetydig og kraftig motstand mot fjorårets barnehageavtale mellom opposisjonspartiene. Vi fryktet at et lokk på foreldrebetalingen i barnehagene ville stå i veien for målet om barnehageplass til alle. Vi advarte mot at den rigide maksprisen kunne føre til både over- og underfinansiering av barnehager, altså både sløsing og konkurser på én gang. Vi advarte mot den rigide maksprisen, fordi den kunne føre til redusert kvalitet og mangfold i barnehagene.

Regjeringens barnehagemelding viste at vi langt på vei hadde rett i våre advarsler. I løpet av kort tid fikk Regjeringen iverksatt og gjennomført et omfattende og helt nødvendig utredningsarbeid om konsekvensene, slik også opposisjonen hadde bedt om. De uavhengige utredningene viste klart og tydelig at en rigid makspris ville være kostnadsdrivende, den ville bli byråkratisk og true mangfoldet og kvaliteten i barnehagene. Verst av alt var at den rigide maksprisen stod i veien for målet om full barnehagedekning og plass til alle som ønsker det.

Som i de fleste forhandlinger har alle partier måttet fire på sine primærstandpunkter, som også saksordføreren var inne på. Og jeg legger ikke skjul på at det for Høyre har vært en betydelig innrømmelse å akseptere prinsippet om makspris, nettopp av de grunnene jeg har nevnt, og som er beskrevet i stortingsmeldingen. Til gjengjeld har opposisjonen tatt innover seg kunnskapene om de svært uheldige konsekvensene av en rigid ordning. De har tatt innover seg at maksprisen ikke kan være rigid, men må være fleksibel. Med en fleksibel makspris som sikkerhetsventil har vi forhåpentligvis sikret oss mot ensretting og redusert kvalitet i barnehagesektoren, vi har sikret oss mot konkurser, og vi har langt på vei sikret at målet om full barnehagedekning blir mulig å nå.

Plass til alle som ønsker det, er og skal i årene framover være mål nummer én i barnehagepolitikken. Jeg er derfor glad for at Stortinget gir sin fulle tilslutning til at maksprisen skal være fleksibel. Jeg er også svært tilfreds med at Stortinget gir sin støtte til Regjeringens forslag om en kraftig økning av investeringsstøtten med satser helt opp til 50 000 kr til hver ny ferdigstilt barnehageplass. Dette er en kraftsatsing på nye plasser, og det er grunn til å være optimistisk i forhold til å kunne nå måltallene.

Når det gjelder utbyggingstakten for nye plasser, er komiteen enig i at det vedtatte måltallet på 12 000 nye plasser blir stående for inneværende år. Målsettingen for neste år er at det skal bygges like mange nye plasser. For 2005 ber derimot komiteen om at Regjeringen vurderer anslagene for behovet for nye plasser på nytt, fordi det er grunn til å tro at lavere priser og flere barnehageplasser vil føre til forskyvninger i etterspørselsbildet. På det nåværende tidspunkt er det derfor vanskelig å gi noe presist anslag for behovet i og utover 2005. Men jeg har lyst til å presisere at målet om full dekning og plass til alle som ønsker det, ligger fast.

Denne dagen er først og fremst historisk for dem som bruker barnehagene: barna og foreldrene. Det er småbarnsforeldrene som først og fremst har grunn til å være fornøyd med at hele Stortinget nå slutter seg til barnehagepolitikken. Vi må nok samtidig ta innover oss at familiene ikke nødvendigvis har veldig stor tillit til at vi nå kan holde det vi lover, at alle skal få en plass, og at prisene skal ned. Barnefamilierne er blitt lovet mye veldig lenge av skiftende regjeringer og storting. Det blir derfor nå opp til alle partier som står bak denne reformen, å levere det vi nå har lovet, slik at tilliten mellom barnefamilierne og oss kan gjenreises.

Når det gjelder tariff- og avtalespørsmål, som saksordføreren var inne på, vil jeg for Høyres del understreke at dette først og fremst er et spørsmål for partene i arbeidslivet. Jeg er noe overrasket over Utdanningsforbundet, som i et oppslag i Nationen i dag sier de vil oppfordre sine medlemmer til ikke å jobbe i private barnehager fordi vi ikke her og nå er villig til å lovfeste retten til tariffavtaler. Det er litt spesielt av en fagforening, som nettopp er en av partene i arbeidslivet. Man kan faktisk spørre seg om Utdanningsforbundet her er i ferd med å sage over den grenen de sitter på.

Det blir vist til at lærere og skoleledere i private skoler etter privatskoleloven har hatt en lovfestet rett til lønns- og arbeidsvilkår tilsvarende dem som er inngått i offentlige skoler. Denne paragrafen er videreført i den nylig vedtatte friskoleloven. Det betyr altså ikke at de ansatte i private skoler *skal* ha en blåkopi av en kommunal tariffavtale, men at de skal kunne kreve en tilsvarende avtale.

Jeg har tidligere uttrykt sympati for kravet om at alle skal ha ordnede lønns- og arbeidsforhold uansett om de jobber i det offentlige eller private. Det skulle bare mangle. Det kan også være grunn til å gjøre oppmerksom på at svært mange private barnehager allerede i dag har godt fungerende tariffavtaler.

Jeg har med stor interesse notert meg at Sosialistisk Venstrepartist nestleder Øystein Djupedal i Nationen 13. juni sier følgende:

«Vi kan ikke pålegge noen å inngå tariffavtale.

Stortinget er ikke en fagforening, så spørsmålet om lønn må førskolelærerne forhandle fram med sine arbeidsgivere på samme måte som alle andre.»

Dette er et synspunkt jeg deler. Som jeg sa, er det naturligvis ikke vanskelig å være enig i at alle skal ha ordnede lønns- og arbeidsforhold. Etter vår oppfatning må de få det etter framsatte krav og gjennom forhandlinger mellom partene.

Men det viktigste nå er den brede enigheten om denne historiske reformen i barnehagepolitikken – barnehageplass til alle og redusert foreldrebetaling.

Karin S. Woldseth (FrP): Jeg slutter meg til hylingskoret!

Det er med stor glede vi behandler barnehagemeldingen, en melding hvor de politiske partier har klart å samle seg om en felles løsning for barnehagene. For en gangs skyld har de politiske partier funnet ut at det er langt lettere å nå et mål hvis alle ror i takt. Selv om det i mange år har vært bred enighet om ønsket om full behovsdekning, lavere pris og effektive løsninger, har det hittil vært vanskelig å få enighet om hvordan man skal nå disse målene.

Vi i Fremskrittspartiet har alltid vært av den oppfatning at det ikke nytter å vedta full dekning, hvis ikke de riktige virkemidlene også er på plass. For Fremskrittspartiet har alltid effektive markedsmessige løsninger med aktiv privat initiativ framstått som de riktige driverne for å oppnå målene.

Det er spesielt gledelig at det har blitt bred politisk enighet om en løsning for skattefrihet for bedriftsbarnehager. Det skal ikke stikkes under stol at enkelte har hevdet at provenyvirkningen av dette vil bli stor. Vi ønsker faktisk at flest mulig kommer til å benytte seg av ordningen. Det som er fint, er at ordningen er utformet slik at også små og mellomstore bedrifter skal kunne tilby sine ansatte denne muligheten. Dette vil bidra til en videre utbygging av barnehageplasser og økt arbeidsdeltakelse fra småbarnsforeldre. Ved å gjøre det lettere for småbarnsforeldre å få barnehageplass – i kombinasjon med skattefritak – vil flere kunne velge jobb, hvis de vil. Det er nemlig det som er nøkkelen: muligheten til valgfrihet.

Vi i Fremskrittspartiet er også veldig glad for at det nå skal bli lovfestet plikt for kommunene til å likebehandle private og kommunale barnehager. Kommunene vil etter dette ikke kunne virke som en brems for de private barnehagene. Det har i altfor lang tid vært slik at mange private barnehager har hatt vanskeligheter med det kommunale byråkrati, både i forbindelse med reguleringssaker og offentlige tillatelser og ikke minst fordi kommunale barnehager har hatt fordeler i økonomiske spørsmål.

Barn vet ikke om det er kommunen eller private som driver barnehagen deres. Ikke bryr barn seg om slikt heller. Det burde heller ikke voksne gjøre. Når det nå blir likebehandling av private og offentlige barnehager, vil vi se at det er de som er flinkest til å drive barnehager, som får mest igjen for pengene. Det vil ikke lenger være utslagsgivende om barnehagen er privat eller offentlig.

Med likebehandling av kommunale og private barnehager vil det endelig være stabile rammebetingelser for alle dem som ønsker å opprette barnehager. Vi i Fremskrittspartiet tror at dette er det viktigste tiltaket i det det er enighet om at Stortinget i dag skal vedta. Med stabile rammebetingelser også for de private barnehager vil Stortingets vedtak helt sikkert bidra til at det blir opprettet langt flere private barnehageplasser. Når de private plassene – gjennomgående – gir bedre «valuta» for hver eneste krone, er dette utelukkende til barnefamilienes beste.

Til slutt vil jeg si noen ord om den avtalen som gjorde det hele mulig. Som de fleste sikkert husker, var det Fremskrittspartiet som sammen med Sosialistisk Venstreparti tok initiativ til en bredere enighet om barnehager. Med dette initiativet forsøkte vi å se forbi den uenighet som lenge hadde gjort det vanskelig å nå målene om full behovsdekning, lavere kostnader og god kvalitet. Dette initiativet fikk etter hvert tilslutning også fra Senterpartiet og Arbeiderpartiet og ble kjent som barnehageavtalen. Når vi nå har et samlet storting bak en avtale, tilskriver jeg avtalepartnerens enighet æren for dette.

Vi vet at også framover vil det dukke opp spørsmål om hvordan ulike punkter i dagens vedtak skal forstås. Slike spørsmål er jeg ikke bekymret for. Et bredt flertall – faktisk et enstemmig storting, nesten – forplikter seg gjennom dagens vedtak til å bære dette fram. Samtidig ligger barnehagekameratens felles, bindende avtale fortsatt i bunnen. Alle fire avtalepartnerne, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Arbeiderpartiet, er helt til neste stortingsvalg bundet av denne avtalen. Det betyr at eventuelle uklarheter lett kan løses, og at vi alle kan jobbe fram mot en velfungerende barnehagesektor til barnefamilienes beste.

Jeg burde også selvsagt takke alle mine forhandlingspartnere – komiteemedlemmer, saksordføreren og komiteelederen – for at vi fikk dette i havn. Vi får håpe nå at dette gir forutsigbarhet for alle barnehagebarn i hele Norge.

Til slutt: Ved en inkurie står det at Fremskrittspartiet er medforslagsstiller til forslag nr. 2. Så er ikke tilfellet. Forslaget er fra Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet. Jeg forstår at vi alle er slitne, og at ting lett kan misforstås.

Men vi er altså ikke medforslagsstillere når det gjelder forslag nr. 2, fra May Hansen.

Presidenten: Den opplysningen er registrert.

May Hansen (SV): Først beklager jeg overfor Fremskrittspartiet at så har hendt. Vi kommer til å støtte Arbeiderpartiets forslag og tar ikke opp forslag nr. 2, som er omdelt på representantenes plasser.

Vi behandler i dag et historisk barnehageforlik i denne sal, som har blitt en realitet etter Dokument nr. 8:75 for 2001-2002, fra Kristin Halvorsen, Øystein Djupedal, Carl I. Hagen og Siv Jensen, som ble vedtatt etter en barnehageavtale mellom Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, SV og Senterpartiet 11. juni i fjor. Vi er veldig glad for at sju partier stiller seg bak dette forliket som behandles her i dag. Det har vært mye uro og usikkerhet etter vedtaket i fjor, og det er nødvendig at vi nå alle setter i gang jobben med å få bygd barnehageplass til alle som ønsker det. Makspris er viktig og bakgrunnen for SVs forslag og reformen. Det er nødvendig med en makspris, for det er først når den er på plass, man vil se behovet – hvor mange plasser det er bruk for. Det ser vi av det som har skjedd i Sverige. Det er prisen som for mange avgjør om de har muligheten for å benytte seg av en barnehageplass.

I SVs valgprogram står det at en barnehageplass skal ha en makspris, og at vi skal lovfeste retten til barnehageplass. Ved det forliket som de sju partiene nå har kommet fram til, har SV fått gjennomslag for det som var en av våre hovedsaker i valgkampen, og en sak vi har kjempet for i mange år. Alle barn skal ha rett til en barnehageplass, på samme måte som de har rett til en skoleplass. Vi er glad for at det er flertall i denne sal for denne retten.

SV har kjempet denne kampen i så mange år fordi barnehager er bra for barn. Barnehager er et godt omsorgstilbud, en god fellesarena og et godt pedagogisk tilbud. Barnehager gir også utsatte barn nødvendig supplerende omsorgstilbud parallelt med foreldre og andre omsorgspersoner. Barnehager er en god arena for språklig og kulturell integrering av barn med flerkulturell bakgrunn. Undersøkelser viser at barnehagebarn, også norske, har bedre språkutvikling enn de som ikke er i barnehage. Å utvikle språk og felles plattform gjennom barnehagene før skolegang er viktig.

Barnehagene skal være tilgjengelig for alle barn uavhengig av geografisk plassering og foreldres økonomiske, sosiale eller etniske bakgrunn. Stadig flere familier er utestengt fra å benytte dette tilbudet. Kontantstøtten har forverret dette, og vi har hatt en negativ utvikling når det gjelder likestilling mellom småbarnsmødre og småbarnsfedre.

Dette barnehageforliket gir foreldrene en større valgfrihet. Full barnehagedekning har vært en kampsak for kvinner, kvinnebevegelsen og arbeiderbevegelsen siden kvinnene gjorde sin entré i arbeidslivet. Muligheten for kvinners deltakelse i arbeidslivet og likestilling mellom kjønnene har ved dette forliket blitt styrket. Barnehageforliket er en stor og viktig reform. Forliket er en stor

seier for SV, som i over 20 år har kjempet for full barnehagedekning og lavere egenbetaling for foreldrene. Det jeg synes er litt trist, er at vi i dette forliket ikke har fått flertall for forslaget fra SV, Arbeiderpartiet og Senterpartiet om å gi likeverdige lønns- og arbeidsforhold for private og kommunale barnehager. Kvinner gjør denne viktige jobben med våre barn, og fordi de ikke er ansatt i en kommunal barnehage, har en stor del av dem ikke tariffavtale og ikke pensjonsordninger. Den offentlige støtten vi nå legger inn i de private barnehagene ved at kommunale og private barnehager likestilles, bør følges opp med dette kravet.

Til slutt vil jeg si at de som virkelig har vunnet det store loddet i dag, er barna selv og deres familier. Jeg vil gratulere dem. Jeg vil si én gang til, som jeg sa i forbindelse med oppvekstmeldingen tidligere i dag: Dette har vært en god prosess, vi har kommet fram til et forlik, og vi bør gratulere hverandre.

Dagrun Eriksen (KrF): Til orientering – bare siden SVs representant var før meg: Det var en litt underlig historiebeskrivelse som ble presentert, som jeg ikke helt kjenner meg igjen i. Jeg vil presisere at det ikke er sju partier som har stilt seg bak barnehageavtalen. Vi gikk inn i forhandlinger i håp om å endre punkter i avtalen som vi synes ville ha vært ganske ille for barnehager. Derfor har vi et forlik som vi alle står sammen om i dag – bare for å si det om prosessen.

For Kristelig Folkeparti er dette en gledelig dag. I dag har Stortinget til behandling tidenes største barnehage-reform. Veien hit har vært tung og vanskelig. Til tross for at et enstemmig politisk miljø stort sett har vært enig i målene

- barnehageplass til alle som ønsker det
- økonomisk likebehandling av private og kommunale barnehager
- lavere foreldrebetaling
- kvalitet og mangfold i tilbudet

har det vært stor uenighet om hvordan målene skal nås.

Før forhandlingene startet, var virkemidlene fra de forskjellige partiene så forskjellige at mange mente det var umulig for oss å bli enige. På den ene siden lå barnehageopposisjonens avtale, og på den andre siden lå Regjeringens barnehagemelding. Selv om målene var felles, vil jeg si at vi startet milevis fra hverandre i virkemiddel-bruken.

Jeg synes det er en seier for det politiske system at vi har funnet fram til en felles vei fram mot våre felles mål. Jeg tror at noe av grunnen til at vi klarte det, er at denne gangen lå behandlingen i fagkomiteen. Jeg vil berømme komitelederen, saksordføreren og resten av mine kolleger for at vi kom i havn – det var mange nattetimer og tidlige morgener. Dette er likevel ikke først og fremst en seier for oss; dette er en seier for barn og dernest for deres foreldre.

Alle som trenger barnehageplass, skal få plass. Kristelig Folkeparti ønsker å være et familie- og omsorgsparti. Vi vil derfor gi familier valgfrihet i omsorgsform. Vi vil ha en fleksibel familiepolitikk, slik at familier har valg-

muligheter som dekker ulike behov. Her må man også kunne kombinere gode verdier både i hjemmebasert omsorg og i barnehagens pedagogiske tilbud. Reell valgfrihet innebærer at man både har kontantstøtte og full barnehagedekning. Vi er derfor glad for at det er et bredt forlik om barnehagepolitikken på Stortinget. Valgfrihet er ikke å velge mellom barnehage og barnehage.

Kristelig Folkeparti har sagt at først må vi skaffe plasser, dernest må vi gjøre plassene billigere. Derfor var ett av målene våre i forhandlingene å få til full utbygging. Forskermiljøene fortalte oss at en rigid makspris ville hindre en utbyggingstakt som ville gi plasser nok til alle. Vi er glad for at komiteen har sluttet seg til den kraftige økningen i investeringstilskudd som Regjeringen hadde lagt opp til. Hvis vi skal få folk til å satse på å bygge barnehager, er det viktig at vi gir barnehagen vilkår som gjør det økonomisk mulig å drive. Myten om at det finnes en rik person – gjerne en kvinne – som eier og driver barnehager, og henter ut et overskudd som dekker vedkommendes luksusliv, mener jeg må erklæres død. Ca. 80 pst. av de private barnehagene er drevet av foreldre.

Kommunene har spilt og skal fortsatt spille en viktig rolle i barnehagepolitikken. Regjeringen ønsket å legge finansieringen av barnehager til kommunesektoren. Samtidig ville Regjeringen sikre de private barnehagene med en lovgivning og gode forskrifter som skulle sikre likebehandling. I den tiden jeg har arbeidet med barnehagepolitikk, er det blitt veldig synlig at det er en vesentlig tillitssvikt mellom private barnehager og kommunene. Dette er noe som både KS og Kommune-Norge må ta alvorlig. Private barnehager har slitt med etablering og drift i en god del kommuner. Arbeiderpartiet og regjeringens partiene går i kommuneøkonomiproposisjonen inn for at barnehagesektoren fra 2006 skal innlemmes i rammefinansieringen. Før den tid må de private barnehager, som mange steder er selve ryggraden i barnehagetilbudet, få oppleve en mer velvillig holdning fra deler av Kommune-Norge.

På ett punkt hvor vi skiller lag, sier flertallet at de ønsker en lovfestet rett til barnehageplass ved full utbygging. Vi ønsker å komme tilbake til dette, men vi synes det er en bedre måte å styre et samfunn på å si at samfunnet har plikt til å tilby plass.

Vår bekymring for avtalen var at barnehager måtte legges ned, og at ingen ville våge å satse på barnehager. Da ville målet om en plass til alle som ønsket det, bli umulig å nå. Med den innretningen som den fleksible maksprisen nå får, er de vesentligste problemene ryddet av veien. Når trinn 1 på 2 500 kr, pris- og kostnadsjustert til ca. 2 800 kr, innføres 1. mai 2004, vil man i samarbeid med foreldrene kunne ta en høyere pris hvis barnehagen trues av nedleggelse eller kvaliteten rammes. Før vi innfører trinn 2 på 1 500 kr, pris- og kostnadsjustert til ca. 1 750 kr, vil vi se om målet om tilnærmet full behovsdekning er nådd. Hvis ikke, må tidspunktet for innføringen vurderes på nytt. I tillegg skal det foretas en evaluering av de foreløpige erfaringene med trinn 1 før trinn 2 innføres. Dette er to viktige elementer som understreker at et samlet politisk miljø våger å se på er-

faringer og resultater før man turer i vei med egne prinsipper. Dette synes jeg er lovende for en politisk prosess og vitner om et politisk miljø som tar det ansvaret det er satt til. Også på dette trinnet, trinn 2, skal det gis muligheter for å ta en høyere pris, fortsatt med samtykke i Foreldreutvalget, hvis man tilbyr et tilbud utenom det ordinære. Dette er viktig for at vi skal kunne beholde et mangfold i barnehagesektoren. Det skal fortsatt være mulig å drive en musikkbarnehage. I tillegg ligger det også en sikkerhetsmargin ved trussel om nedleggelse også på dette trinnet.

For Kristelig Folkeparti vil det alltid være et mål at det ordinære barnehagetilbudet skal være kvalitativt godt, samtidig som det legges til rette for et mangfold av barnehager.

Når det gjelder skattespørsmålet for arbeidsgivere og bedriftsbarnehager, må jeg innrømme at jeg er ikke veldig glad for den utvidelsen som her skjer, men jeg aksepterer den. Jeg er veldig glad for at vi har begrenset en modell som kunne blitt utrolig usosial og dyr i sin fulle bredde.

Ansattes rettigheter er et annet tema som er tatt opp. Vi i Kristelig Folkeparti konstaterer at spørsmålet om tariff er et forhold mellom partene i arbeidslivet. Men vi mener at ved å bedre de økonomiske vilkårene til spesielt de private barnehagene vil man gjøre det betraktelig lettere for barnehagene å tilby dette. Jeg forventer med den bedringen som nå skjer, at de private barnehageeierne får en forgang i arbeidet med at de ansatte skal få ordnede forhold. Etter Kristelig Folkepartis syn må de som søker en tariffavtale, få det.

St.meld. nr. 27 for 1999-2000 hadde tittelen «Barnehage til beste for barn og foreldre». Dagens melding, St.meld. nr. 24 for 2002-2003, har tittelen «Barnehagetilbud til alle – økonomi, mangfold og valgfrihet». I dag mener jeg at vi har lagt et grunnlag for begge disse titlene.

Eli Sollied Øveraas (Sp): Mot alle odds, mot spådomane til dei fleste media, har dei sju partia på Stortinget greidd å bli einige om ein felles barnehagepolitikk. Og det er ein stor dag! For både dagens og morgondagens småbarnsforeldre må det opplevast som om Stortinget endeleg har teke innover seg at skal arbeidskvardagen for moderne småbarnsforeldre fungere, og skal småbarnsforeldre ha ein reell valfridom med omsyn til å kunne velje omsorgsform, må dei få eit reelt val. Reell valfridom kan ikkje understrekast sterkt nok.

Det har vore vist stor vilje frå alle parti, og når resultatorienterte politikarar har vist stor vilje, har også resultatet blitt bra. Eg meiner at det er viktigare å sjå framover og byggje vidare på det forliket som vi har fått, enn å minne kvarandre på kva vi i utgangspunktet var ueinige om.

Frå den aller første barnehagemeldinga vart lagd fram, har målet om full behovsdekning vore ein gjengangar i Stortinget, og tidspunktet har blitt forskuva gong etter gong. Mange har meint, og meiner framleis, at behovsdekning må gå føre lågare foreldrebetaling. Det sy-

net må eg vedgå at også eg delte for ti år sidan. Men med dagens småbarnsforeldre, som vil prioritere både barn og jobb, har eg blitt meir og meir overtydd om at dette må gå parallelt. Så lenge vi opererer med høgt prisnivå i barnehagen, har vi ikkje reell valfridom, og vi får heller ikkje fram det reelle behovet. Det er mange kommunar som ikkje har plassar til barn under tre år. Dermed eksisterer det inga venteliste. For mange foreldre er det prisen som set grense for søknad. Det blir rimelegare å nytte dagmamma og å få kontantstøtte. I slike tilfelle får vi heller ikkje fram behovet. Når foreldrebetalinga går ned, vil vi òg få fram det reelle behovet.

Vår største utfordring blir å få opp utbyggingstakta i tråd med intensjonane. Eg er glad for dei mange positive signala som kjem frå kommunane, der ein seier at dei vil prioritere barnehagar. Det lovar godt. At Private Barnehagers Landsforbund også har gitt positive tilbakemeldingar på forliket, er like viktig, for desse to partane blir våre viktigaste støttespelarar om vi skal realisere målet.

Den kraftige auken i investeringstilskotet vil vere ei god draghjelp både for kommunale og for private utbyggarar. Men vi veit alle at den største utfordringa i nye og store reformer er driftsutgiftene, og dette er ei stor reform.

Senterpartiet er svært godt nøgd med at det blir understreka at reforma skal fullfinansierast med statlege midlar, og at den delen kommunane bruker på barnehagar i dag, ikkje skal trekkjast ut frå ramma, men liggje att i kommunane for å bli brukt til barnehagar. Ei statleg fullfinansiering betyr at andre kommunale tenester ikkje blir skadelidande.

Senterpartiet forventar at vi vil nå målet om full behovsdekning i løpet av 2005. Senterpartiet ser då positivt på at dei barnehagepengane vi i dag nyttar til barnehagar, går inn i rammene til kommunane. Ein buffer frå fylkesmannen på 200 mill. kr vil verke som ei tryggleikssone med tanke på å utjamne kostnadsforskjellane mellom kommunane. Samordna opptak vil gi god utnytting av kapasiteten.

Eg vil også presisere at det er svært gledeleg at barn med spesielle behov kjem inn under den same kategorien som barn med funksjonshemming når det gjeld tilskott.

Den første barnehagen i landet fekk vi på slutten av 1800-talet. Han vart starta av Husmorforbundet og var forløparen til dei mange private barnehagane vi har i dag.

Dei private barnehagane har gjort ein kjempeinnsats som eg finn grunn til å rose. Utan deira innsats er eg redd at vi hadde hatt langt færre barnehageplassar enn det vi har i dag. Eg er derfor svært glad for at vi no får full likebehandling av kommunale og private barnehagar. Det er på tide, og det fortener dei private barnehagane.

Når så mange parti er involverte i forhandlingar, seier det seg sjølv at alle må gi noko i forhold til sitt primærstandpunkt. Det har òg alle gjort. Konsekvensen av det trur eg vil bli ro og ein føreseieleg situasjon for både brukarar og eigarar.

Så mi utfordring går no til kommunar og private barnehageeigarar: Set i gang og bygg! Stortinget har forpliktet seg til å fullfinansiere reforma, slik at vi skal nå målet

om ein barnehageplass til alle som ønskjer det, der pris ikkje skal vere noka hindring.

Så ei stemmeforklaring til slutt: Forslaget frå Arbeidarpartiet får også Senterpartiets stemme.

May Britt Vihovde (V): Venstre er ikkje representert i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, men vi støttar sjølvsagt innstillinga og alle dei komitemerknadane som ligg der. Vi har delteke i forhandlingane, om vi ikkje fysisk var til stades i forhandlingsrommet, så har vi delteke på alle formøte og ettermøte, både dei som gjekk føre seg tidleg på morgonkvisten, og dei som gjekk føre seg ved nattetid. I tillegg har det vore ganske tøft når ein òg har forhandla om revidert nasjonalbudsjett, men eg har fått veldig god innsikt i barnehagepolitikken.

Eg har ikkje tenkt å gå inn på Venstre sitt syn på det barnehageforliket vi fekk i fjor. Men eg har veldig lyst til å gi ros til dei som har sete og forhandla og klart å få fram eit så breitt forlik der alle partia er med. Den einaste som ikkje var med i dette, var Kystpartiet og Bastesen, men eg er overbevist om at han òg støttar forslaget.

For Venstre har den første biten vore viktig. Eg er veldig glad for at ein samla komite og eit samla storting no står bak og seier at det viktigaste er eit barnehage tilbud til alle dei som ønskjer det, eit barnehage tilbud med høg kvalitet og som sikrar mangfald. Sjølvsagt ønskjer vi alle at dette tilbodet skal vera til lågast mogleg pris, og det vonar eg på sikt vil skje, og òg det å få likestilt private og kommunale barnehagar. Men i det året vi har bak oss, har det nok blitt sådd stor usikkerheit blant dei som skal byggja desse barnehagane, for det er faktisk ikkje Stortinget som byggjer dei. Det er ikkje staten som byggjer dei. Og same kva vi meiner, og kva mål vi set oss om talet på barnehageplassar, er det nokre andre som skal ta den oppgåva. Difor er dette forliket eit så viktig forlik for å gi klarsignal til dei som skal gjera denne jobben. Det er òg viktig at eit slikt forlik er forankra i dei partia som har regjering, som skal administrera det Stortinget vedtek, som skal utføra dette, og som òg skal sjå det i heilskap når det gjeld økonomi. Når vi har regjeringspartia med, er det eit skikkeleg kraftig signal til alle dei der ute om at dette meiner vi faktisk noko med.

Eg vil òg seia at eg er veldig glad for at ein har fått ein fleksibel makspris som gjer at ein kan gi det mangfaldet og ha ein god kvalitet på barnehage tilbudet. Etter Venstre sitt syn var det kanskje det som var den største bøygen, dersom ein hadde hatt ein rigid makspris, for å sikra fleire barnehageplassar.

Så er eg veldig glad for at sjølv om vi ikkje fekk den finansieringsforma som Venstre ønskte seg, nemleg at dette skulle inn i rammene til kommunane – og Venstre stoler på kommunepolitikarane våre – meiner eg at dei ville nok prioritert barnehageutbygging. Ein har i alle fall fått ein avtale med Arbeidarpartiet i kommuneproposisjonen om at i 2006, når vi har sikra full barnehageutbygging, vil det vera kommunane som får ansvaret for å overføra pengane til barnehagane. Dette vil òg gjelda dei private barnehagane i kommunane i og med at dei blir likestilte.

Eg er glad for at Regjeringa har vist vilje til å satsa på barnehageutbygginga. Det har ein vist vilje til i det budsjettet som vi skal revidera på fredag. Med den satsinga som no kjem i tillegg, er det berre opp til dei andre aktørane der ute å starta utbygginga. Både Private Barnehagers Landsforbund og Kommunenes Sentralforbund – om dei ikkje tok «bølgen», var det ikkje så langt ifrå då dette barnehageforliket blei kjent. Vi har gitt dei rette signala frå dette hus om at dei kan satsa. Dei har fått tryggleik for at vi vil satsa pengar i dette, og vi har òg gitt signal til foreldra om at ein vil sikra full barnehageutbygging, og vi vil òg gå inn og sikra lågare pris. Så dette er ein god dag for alle småbarnsforeldre.

Øystein Djupedal (SV): Komiteen har prisverdig takket hverandre for innsatsen. Så la meg derfor takke noen andre som har bidratt til dette historiske løftet vi i dag tar. Det er Hill-Marta Solberg fra Arbeiderpartiet, det er Siv Jensen fra Fremskrittspartiet, det er Morten Lund fra Senterpartiet, og det er oss. Vi startet i fjor vår en prosess som har ledet fram til det forliket vi i dag ser. Uten det forslaget som SV og Fremskrittspartiet i utgangspunktet tok initiativet til, ville denne prosessen aldri ha gått som den har gått. Dette historiske forliket skyldes først og fremst at det var et flertall i Stortinget som ønsket og var utålmodige etter å innfri løfter gitt i valgkampen i 2001, som ellers aldri hadde blitt innfridd. Det i grunnen barnehageforliket i stor grad dreier seg om, i tillegg til dette historiske løftet for småbarnsforeldrene, er nemlig politikken anseelse. Det var altså slik at mange partier i valgkampen i 2001 lovte småbarnsforeldrene nok en gang at barnehager skulle være et satsingsområde. Det første statsbudsjettet etter valget viste at for de fleste partier var dette bare et munnhell, og særlig regjeringspartiene viste at de ikke hadde noen vilje til å satse på barnehage. Det var derfor dette forliket var nødvendig, og det var derfor dette forliket startet en prosess for å rette opp det som er politikken anseelse.

Mange har sagt at dette er en kamp mellom storting og regjering, og at dette dreier seg om en slags bakenforliggende dagsorden om en maktkamp mellom storting og regjering. Ingenting kunne vært mer feilaktig. Dette dreier seg først og fremst om å innfri løfter gitt av mange partier til velgerne, gjenvinne politikken anseelse og ikke minst gjenvinne tilliten fra disse mange hundretusen småbarnsforeldre som lenge har ønsket dette løftet. Det har vært en lang periode med usikkerhet fra i fjor vår og fram til dette vedtaket, og mye av usikkerheten ligger i at det var nødvendig å skape et flertall, et flertall bredere enn det flertallet vi hadde. Dessverre ville ikke Regjeringen være med i fjor vår, av ulike grunner. Det beklager jeg sterkt, for det ville vært veldig bra hvis vi hadde fått dette forliket for et år siden. Da ville mye av den usikkerheten svært mange har følt, vært ryddet av veien. Denne usikkerheten gjør at svært mange foreldre og svært mange barnehageutbyggere – det være seg private eller kommunen – fremdeles har litt vanskelig for å tro det: Dette er nesten for godt til å være sant, nesten for bra, vi tror ikke helt på det.

Det betyr at vi som utgjør flertallet, og det er i dag alle partier, ikke bare vi som utgjorde det fra gammelt av, har et felles ansvar for å rydde denne usikkerheten av veien. Det betyr at på Regjeringen hviler det et spesielt ansvar i de kommende budsjetter for å holde seg lojalt til den avtalen som her er innfridd: Ikke kutt litt svinger her og der, ikke prøv å spare 50 000 kr eller litt kroner her og der, slik som vi har erfaring med at man gjerne gjør. Poenget er at dette er nødvendig for at barnehageavtalen, det brede forliket vi nå har, skal kunne bli en realitet, og slik at foreldrene ser at man faktisk mener alvor.

Så litt til selve avtalen. Opprinnelig inneholdt den et virkemiddel som har vært mye omstridt, nemlig maksimalpris. Maksimalprisen er inspirert av en tilsvarende ordning i Sverige, som har vært en enestående suksess. Der står alle svenske foreldre og alle partier bak maksimaltaksten og vil ikke tenke på å ta den bort. Vårt håp og vår tro er at maksimalpris som virkemiddel i løpet av et par år vil være akkurat like selvfølgelig i Norge som den i dag er i Sverige, simpelthen fordi det er den eneste garantien vi har for at foreldrene får gevinsten av den satsingen vi gjør.

All erfaring viser dessverre at storstilt satsing på barnehageutbygging gjennom mange år ikke har gått til småbarnsforeldrene og til utbyggingen, men tvert imot har gått helt andre steder. Derfor er maksimalpris virkemiddelet som skal sørge for dette, og den står selvfølgelig ikke i veien for utbygging. Enkelte har prøvd å ha dette som et mantra også i denne debatten. Ingenting kunne vært mer feilaktig.

Spørsmålet er bare om man har vilje til å satse på dette. Hvis man har vilje til å satse, med de økonomiske og ulike virkemidler man har, er det selvfølgelig fullt mulig å få en forsert utbygging samtidig som prisen går ned. Det lå i vårt opprinnelige forslag til avtale fra i fjor, og det ligger der fortsatt.

Dette forliket som nå har samlet et stort flertall i Stortinget, er jeg svært glad for. Men dette ville jo aldri ha vært en realitet uten avtalen fra i fjor. Dette ville aldri ha vært en realitet uten de gode virkemidlene som vi har sørget for har blitt en del av det. Min siste, sterke oppfordring vil da være: Nå må Regjeringen slutte å så mer usikkerhet om dette. Vi skal gjøre dette løftet sammen for alle landets småbarnsforeldre, men det fordrer lojalitet til det som i dag vedtas, at man ikke driver med nye uendelige omkamper, som jeg dessverre frykter at vi kanskje vil oppleve.

Dette er en gledens dag. Vi i SV er svært stolte av at vi tok initiativet til dette.

Statsråd Laila Dævøy: Jeg er også svært glad for dette forliket vi har fått i stand. I likhet med alle andre vil jeg gjøre det så enkelt og si at jeg takker alle som har vært med. Det står mange bak.

Barnehager er et politikkområde hvor det er bred politisk enighet om hovedmålene. Det er også en felles forståelse av at det er viktig å satse på barnehager. Likevel har det særlig det siste halvannet året vært betydelig politisk uenighet knyttet til i hvilken rekkefølge målene skal

nås og prioriteres, og også til hvilke virkemidler som er best egnet til å nå målene. Det har til tider vært nok så harde fronter i den debatten som har vært ført.

Derfor er det spesielt gledelig for meg å fastslå at vi nå har klart å få til et bredt flertall for en god barnehagepolitikk som vil sikre barnehageplass til alle som ønsker det, og en foreldrebetaling som er på et akseptabelt nivå.

Da barnehageavtalen ble inngått mellom opposisjonspartiene for ett år siden, hadde Regjeringen betydelige motforestillinger. Særlig var vi bekymret for at en maksimalprisordning ville hemme utbyggingen. Vi mente også at det ville være uansvarlig å iverksette avtalen uten å ha utredet konsekvensene for sektoren. Utredningene bekreftet Regjeringens argumenter om de uheldige sidene ved en for rigid regulering av foreldrebetalingen.

Regjeringen har i barnehagemeldingen drøftet avtalen og barnehagepolitikken på bred basis, basert på kunnskapen og tilrådingene fra de eksterne utredningene. Jeg er glad for at også dette samlet har banet vei for nye forhandlinger om en bedre løsning for barnehagesektoren, som noen også har påpekt her tidligere i dag.

Særlig er jeg fornøyd med, i likhet med noen andre, at vi har blitt enige om en maksimalpris som er mer fleksibel. Dette sikrer redusert foreldrebetaling, men uten å true målet om full behovsdekning. Flexibiliteten ivaretar også kvaliteten og mangfoldet i sektoren ved at det åpnes for høyere foreldrebetaling dersom barnehagene gir et tilbud utover det ordinære. For å være sikre på at innføringen av en maksimalpris ikke går ut over de andre målene i sektoren, er det enighet om en evaluering av ordningen i 2005, før trinn 2 iverksettes. I denne evalueringen vil det særlig legges vekt på resultater i forhold til målet om full behovsdekning.

Opposisjonen har sluttet seg til Regjeringens forslag om et investeringstilskudd som er nær tredobbelte så høyt som dagens stimuleringsstilskudd. Dette vil være et viktig virkemiddel for å få fart på barnehageutbyggingen.

I Ot.prp. nr. 76 for 2002-2003 bes Stortinget gjøre vedtak om endringer i barnehageloven. Jeg mener det er grunn til å ha store forventninger til at også lovendringene vil føre til flere barnehageplasser. Jeg er glad for at Regjeringen og opposisjonen på Stortinget synes å være enige om å bruke disse juridiske virkemidlene i barnehagepolitikken.

Det er viktig å gi kommunen som barnehagemyndighet redskaper til å ivareta sine oppgaver. Ett av flere virkemidler er lovforslaget om samordnet opptaksprosess. Forslaget åpner for lokale løsninger på utfordringen å ivareta brukernes ønsker og behov, hensynet til effektiv tjenesteproduksjon og mangfoldet i barnehage tilbudet.

Jeg registrerer med stor glede, i likhet med andre, at flere av de store aktørene i barnehagesektoren sier seg fornøyd med avtalen. Både Kommunenes Sentralforbund og Private Barnehagers Landsforbund uttaler at forliket gir forutsigbarhet, og at det nå kan bli ro rundt barnehagene. Dette gir meg svært godt håp om at vi nå skal klare å ta det siste krafttaket for å nå målet om et godt og rimelig barnehage tilbud til alle som ønsker det.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Trond Giske (A): Et av de spørsmålene som komiteen ikke kom fram til full enighet om, var hvordan vi skal håndtere de ansattes rettigheter i private barnehager. Statsråden har selv fagforeningsbakgrunn. Mitt spørsmål til statsråden er: Synes ikke statsråden det er rimelig at når en privat virksomhet skal ha 80 pst. av sine driftsutgifter dekket av det offentlige, settes det også en del krav til hvordan de ansatte i disse virksomhetene behandles?

Regjeringen har selv fremmet en privatskolelov, hvor det nettopp er nedfelt at man skal ha en likebehandling mellom de private og de offentlige skolene som får støtte etter den loven. Jeg har forståelse for at dette har en kostnadsside, og at å nevne likebehandling uten å gå nærmere inn i regnestykket, kanskje kan være et langt steg å gå. Men i det forslaget som Arbeiderpartiet har fremmet, er det snakk om «ordnede arbeidsforhold». Vi har sett barnehager som har nektet å inngå tariffavtaler. Det må være en plikt også for oss å bidra til at så skjer.

Statsråd Laila Dævøy: Jeg tror vi alle er enige om at det er svært viktig at alle som jobber i barnehagene, får gode og ordnede lønns- og arbeidsforhold. Men på det nåværende tidspunkt vil jeg kun vise til det Regjeringen har sagt i sin egen melding, nemlig:

«Gjennom økonomisk likebehandling vil også private barnehager kunne tilby gode lønns- og pensjonsvilkår for sine ansatte. Spørsmålet om inngåelse av tariffavtaler er imidlertid et forhold mellom partene i arbeidslivet.»

Jeg tror at det viktigste vi kan gjøre for å tilrettelegge for muligheten for tariffavtaler, er at vi gjør økonomien i de private barnehagene som ikke har tariffavtaler, mye bedre enn den er pr. i dag. Det er altså et økonomisk spørsmål. Men jeg er ikke uenig med representanten Giske i at dette er viktig. Jeg håper, i likhet med en del andre, at de private barnehagene vil ta det skrittet vi alle er enige om at de bør ta.

Øystein Djupedal (SV): Det er en glede å kunne gjøre barne- og familieministeren til en budsjettvinner, litt motstrebende, for det var kanskje ikke det hun egentlig hadde ønsket. Men vi risler nå svært mange milliarder over hennes departement, til glede for landets småbarnsforeldre. Det er vi veldig glad for. Jeg håper også at barne- og familieministeren er glad for det.

Det har ikke vært en enkel prosess. Jeg skal ikke rippe opp i prosessen nå. Men jeg må nok si at en budsjettvinner som barne- og familieministeren faktisk er, i litt større grad burde ha vist entusiasme for det som faktisk ligger her, som det lenge var et flertall for, og som hun selv i større grad også kunne ha påvirket litt før det endelige resultatet. Men jeg vil la det ligge.

Mitt spørsmål til barne- og familieministeren er følgende: På to felt har det første forliket vi inngikk, allerede vist resultater. Det ene er stimuleringsstilskuddet, som nå gjør at man heldigvis bygger flere barnehager. Det forsterkes nå, og det er vi glad for. Det andre er ca.

700 mill. kr som barnehagene får fra 1. august i år. Det er en del av inneværende års budsjett. Hva har barne- og familieministeren tenkt å gjøre hvis barnehageeierne ikke reduserer kontingenten tilsvarende det vi har tenkt med disse bevilgningene?

Statsråd Laila Dávøy: Det kan godt hende at jeg skulle ha jublet mye mer på talerstolen enn det jeg gjorde. Jeg er fryktelig glad og prøver å si det på min måte. Jeg vil ikke fokusere noe særlig på at jeg er budsjettvinner. Jeg tror budsjettvinnerne er småbarnsforeldrene, foreldrene som skal ha barna i barnehage. Det er jeg særdeles glad for. Jeg håper at de jubler i hele det norske samfunnet i dag.

Når det gjelder investeringstilskuddet og stimulerings-tilskuddet, er jeg enig med representanten i at det er enormt viktig. Jeg er veldig glad for at vi vedtar at det øker med 150 pst. i relasjon til en full barnehageplass.

Når det så gjelder oppfølgingen av kommunene, for så vidt både av kommunale og private barnehager, vil vi gi et klekkelig tillegg. Jeg vil si det slik at jeg vil se den barnehagen som ikke vil redusere foreldrebetalingen ut fra de tilskuddene vil nå gir. Jeg har allerede hatt møter med KS og kommer til å ha det framover. Vi skal ta det opp i konsultasjonsordningen osv. Det er viktig at man følger opp dette.

Trond Giske (A): Lønns- og arbeidsforhold er en sak for partene i tariffavtalen. Der er vi enige. Det er ikke det jeg spør statsråden om. Det jeg spør statsråden om, er om hun vil vurdere å komme tilbake med tiltak som sikrer at de faktisk får komme til forhandlingsbordet om lønns- og arbeidsvilkår, altså de tilfellene der man ikke en gang vil inngå en tariffavtale. Vi har barnehager som har vært i konflikt i månedssvis, fordi man ikke respekterer de grunnleggende spillereglene. Ofte er disse virksomhetene heller ikke med i noen hovedorganisasjon på arbeidsgiversiden, slik at det er umulig å få tatt det opp på et høyere plan. Det er her jeg mener at det offentlige, med milliardtilskudd på driftssiden, også burde kunne sette noen helt grunnleggende krav. Det ville vært veldig flott om i hvert fall akkurat det kunne bli besvart positivt fra en tidligere fagforeningsleder.

Så til det andre spørsmålet mitt: Vi har nå skapt ro og trygghet rundt barnehagepolitikken. Det eneste som kan skape ny usikkerhet, er hvis ikke pengene kommer. Jeg håper statsråden kan bekrefte at fullfinansieringen vil bli fulgt opp, og at man også sørger for forpliktende avtaler med kommunesektoren om at de opprettholder sitt samlede bidrag til barnehagesektoren.

Statsråd Laila Dávøy: Når det gjelder lønns- og tarifforhold, har vi på det nåværende tidspunkt ikke tatt stilling til dette, og vi føler at vi heller ikke kan pålegge private eiere av barnehagene å gjøre dette, når man vet at de pr. i dag har en vanskelig økonomisk situasjon.

Til begge de to siste spørsmålene vil jeg egentlig si ja, Regjeringen kommer til å følge opp det som denne avtalen inneholder av elementer.

Øystein Djupedal (SV): Nå ser jeg at statsministeren er kommet – og det er jo hyggelig – for å være med og feire en så stor dag for landets småbarnsforeldre som dette store barnehageforliket innebærer.

Tilbake til mitt første spørsmål til statsråden: Det som vil skje nå fra 1. august, er en del av det som er dilemmaet i barnehagepolitikken. Da bruker vi altså 700 mill. kr – som allerede er bevilget – som vi gir til barnehageeierne. Men vi har ingen garanti for at barnehageeierne legger dette over på kontingenten, som jo er Stortingets forutsetning. Det viser hele det dilemmaet som vi gjentatte ganger fra Stortingets side har vært i, nemlig at det er en eksplisitt vilje til å gi barnehageforeldrene gevinsten, men gevinsten kommer ikke fram fordi barnehagene er underfinansiert, og kommunene er underfinansiert. Dermed bruker man det på noe annet. Derfor er makstaksten garantien for at pengene kommer fram dit de skal.

Mitt poeng er at nå vil vi ikke få makstakst fra 1. august i år, det får vi først fra 1. mai neste år. Men hva har statsråden tenkt å gjøre hvis det viser seg at både kommunale og private barnehager ikke reduserer kontingenten med 500–1 000 kr? Skal det være rom for en reduksjon med den bevilgningen Stortinget allerede har gitt?

Statsråd Laila Dávøy: Jeg er enig med representanten Djupedal i at dette til nå har vært vanskelig for oss alle, fordi det har vært gitt ganske store statlige overføringer til kommunene, og vi har sett at det ikke alltid har vært fulgt opp i den grad stortingsflertallet kanskje skulle ønske når det gjelder å redusere foreldrebetalingen.

Vi kan gjennom de virkemidlene vi har i dag, gjennom en konsultasjonsordning med kommunene søke å gjøre dette så forpliktende som mulig. I tillegg ligger det også i avtalen at man skal øremerke det videre statlige tilskuddet, både med hensyn til nye plasser og med hensyn til å fortsette med det statlige tilskuddet til de barnehagene vi har pr. i dag. Det vil i seg selv tilsi at foreldrebetalingen vil gå ned. Og det er jeg ganske sikker på at den vil gjøre i større grad i framtiden enn det som har vært tilfellet til nå.

May Hansen (SV): Da vi gjennomførte eldrereformen, ble det laget en forpliktende avtale mellom stat og kommune. For at kommunene skal få opprettholdt sitt bidrag og ikke få redusert det som nå ligger ute i kommunene, lurer vi på om statsråden vil gå inn i en slik forpliktende avtale med kommunene. KS er positiv til en slik avtale, og dette er jo en stor reform med mange statlige midler.

Statsråd Laila Dávøy: Gjennom konsultasjonsordningen kan vi også gjøre avtaler med kommunesektoren, og konsultasjonsordningene er det kommunal- og regionalministeren som primært har ansvaret for, men vi andre statsråder er også med på våre områder. Og det er klart at det å få KS med på en helt klar og forpliktende avtale kan være en vei å gå. Så det tar jeg med meg videre når vi skal jobbe med hvordan vi skal få kommunene til å bruke de midlene vi nå overfører fra statens side.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme. Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 60. (Votering, se side 3290)

J ø r g e n K o s m o gjeninntok her presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da skulle vi være klare til å gå til votering over sakene nr. 1–60 på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram seks forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Bendiks H. Arnesen på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 3, fra Bendiks H. Arnesen på vegne av Arbeiderpartiet
- forslag nr. 4, fra Åsa Elvik på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 5, fra Åsa Elvik på vegne av Sosialistisk Venstreparti, og
- forslag nr. 6, fra Steinar Bastesen på vegne av Kystpartiet.

Steinar Bastesen har bedt om ordet til stemmeforklaring.

Steinar Bastesen (Kp): Vi har litt strid i gruppen, så det er nødvendig med en stemmeforklaring! (Munterhet i salen) Neida, jeg er blitt anmodet om å trekke forslaget. Men forslaget mitt går på behandlingen av denne saken. Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiets forslag går på hvordan saken skal gå etter behandlingen i Stortinget. Jeg vil jo at saken ikke skal behandles nå, så det er en motstrid mellom de to forslagene. Men jeg er jo glad hvis Arbeiderpartiet vil stemme for det.

Presidenten: Det voteres da først over forslag nr. 6, fra Kystpartiet. Forslaget er levert inn etter fristen, men presidenten foreslår likevel at vi voterer over forslaget. – Det anses vedtatt.

Forslaget lyder:

«Stortingets behandling av sak 1 Innst. S. nr. 271 (2002-2003) Strukturmeldingen, utsettes inntil det er fremlagt en konsekvensutredning av hva kystfisket betyr for bosettingen langs kysten.»

Presidenten forstår det slik at Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Arbeiderpartiet støtter forslaget.

Votering:

Forslaget fra Kystpartiet ble med 53 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift, kl. 20.16.26)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 5, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringa leggje fram forslag til korleis ein i løpet av ein tiårsperiode kan fase ut fabrikktråflåten.»

Votering:

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 80 mot 19 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift, kl. 20.16.42)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 4, fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringa utrede nye tiltak som kan bidra til å betre den bedriftsøkonomiske og samfunnsøkonomiske lønsemda i fiskeria. Slike tiltak kan vere utviding av samlekvotemodellen, regional forvaltning av kvotane, nye vilkår for tildeling av støtte frå SND som stimulerer til lønnsom drift ut frå ressursgrunnlaget, samt opning for overføring av kvoterettar frå havfiskeflåten til kystflåten.»

Votering:

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 77 mot 20 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift, kl. 20.16.57)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 3, fra Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«Retten til å utnytte de sammenslåtte kvotene tidsavgrenses til ti år.»

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 70 mot 28 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift, kl. 20.17.14)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 1 og 2, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Staten skal bidra med like stor økonomisk andel i strukturfondet som det næringa bidrar med.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede en regional modell for forvaltning av fiskeriressursene, herunder regionale kvotefond/kvotebanker.

Stortinget ber også om at de samfunnsmessige konsekvensene ved å gjennomføre strukturtiltak for kystfiskeflåten blir utredet. Slike utredninger må foreligge før strukturtiltak kan iverksettes.»

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 54 mot 45 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift, kl. 20.17.30)

Komiteen hadde innstillet:

I

Stortinget ber Regjeringen sette et kvotetak på 3 kvoter pr. fartøy.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 63 mot 35 stemmer. (Voteringsutskrift, kl. 20.17.50)

Videre var innstillet:

II

St.meld. nr. 20 (2002-2003) om strukturtiltak i kystfiskeflåten – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:88 (2002-2003) – forslag fra stortingsrepresentant Marit Arnstad om at det innføres rekrutteringskvoter for ungdom i fiskerinæringen – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten er det satt fram 10 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra May Hansen på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 2, fra May Hansen på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 3, fra May Hansen på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 5, fra Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 6–11, fra May Hansen på vegne av Sosialistisk Venstreparti

Forslag nr. 4 er så vidt presidenten har registrert, ikke tatt opp.

Forslag nr. 6 er gjort om til et oversendelsesforslag. Forslaget lyder i endret form:

«Det henstilles til Regjeringen å komme tilbake med et forslag om at det skal gjennomføres et barne- og ungdomsregnskap i all offentlig forvaltning på alle politikkområder.»

Presidenten foreslår at forslaget oversendes Regjeringen uten realitetsbehandling. – Det anses vedtatt.

Forslagene nr. 7–11, fra Sosialistisk Venstreparti, tas opp til votering.

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med et forslag om en barne- og oppvekstlov.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til tiltak som stimulerer norske kommuner til å opprette egen kontaktperson/talsperson for barn og unge.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere å opprette et ungdomsråd som skal ha representanter i den tverrdepartementale gruppen.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med et forslag om et generelt forbud mot reklame rettet mot barn.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake i budsjettet for 2004 med en finansiering som øker bevilgningene til KSO for å sikre videreutvikling av opplæring og veiledning av helsepersonell, og drive fram nye viktige tiltak innenfor seksualundervisning bl.a. for å nå nye målgrupper.»

V o t e r i n g

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 85 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift 20.19.23)

Presidenten: Forslag nr. 5, fra Fremskrittspartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en sak om opprettelse av et oppvekststilsyn.»

V o t e r i n g

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 84 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift 20.19.37)

Presidenten: Forslag nr. 3, fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til et samarbeid med internettbransjen, med sikte på å innføre et regelverk som bidrar til å bekjempe spredning av barnepornografi.»

V o t e r i n g

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 78 mot 21 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift 20.19.53)

Presidenten: Forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere å opprette en tverrdepartemental gruppe som skal ha ansvar for en helhetlig koordinering av politikk som angår barn og unge.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 60 mot 39 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.20.09)

Presidenten: Forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med helhetlige og konkrete tiltak mot fattigdom i barnefamilier.»

V o t e r i n g

Forslaget ble med 54 mot 45 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.20.26)

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 39 (2001-2002) – Oppvekst og levekår for barn og ungdom i Norge – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:39 (2002-2003) – forslag fra stortingsrepresentantene May Elisabeth Hansen og Sigbjørn Molvik om tiltak som stimulerer norske kommuner til å etablere egen kontaktperson/talsperson for barn og unge – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget gjev samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 9/2003 av 31. januar 2003 om endring av vedlegg II til EØS-avtala ved innlemming av europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/95/EF om alminneleg produktryggleik.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet gir tilsagn til Stavanger og Sandnes kommuner samt Rogaland fylkeskommune om et statstilskudd på inntil en tredjedel av driftsutgiftene ved gjennomføring av det europeiske kulturhovedstadsåret, dersom Stavanger-regionen tildeles status som europeisk kulturhovedstad i år 2008. Støtten er begrenset oppad til 100 mill. kroner og fordeles over årene 2006-2008.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 83 mot 16 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 20.22.15)

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at det avsettes en årlig andel på inntil 1,0 pst. av spilleoverskuddet til forskning, informasjon, forebygging og opplysningsvirksomhet i forhold til spillavhengighet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 68 mot 31 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.23.15)

Votering i sak nr. 8

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen utforme reglene for lotteri på en slik måte at de humanitære og samfunnsnyttige formål gis likeverdige muligheter til å drive.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 84 mot 15 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.24.09)

Votering i sak nr. 9

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en utredning av konsekvenser og de etiske sidene av markedsføringen av spill i Norge.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 85 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.24.27)

Votering i sak nr. 10

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheter for å forby spill på Internett.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 84 mot 15 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.24.46)

Votering i sak nr. 11

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheter for å forby spill pr. mobiltelefon.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 85 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.25.03)

Votering i sak nr. 12

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen innføre øvre gevinstgrense på spilleautomater på kr 300.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 84 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.25.22)

Votering i sak nr. 13

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk

Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen om at spilleautomater kun skal utstyres med myntinnkast, slik at spill med sedler, ev. kredittkort ikke er mulig.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 85 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.25.41)

Votering i sak nr. 14

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at det maksimalt utplasseres 5 000 pengespillautomater i Norge.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 85 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.25.57)

Votering i sak nr. 15

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Magnar Lund Bergo på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen utrede behovet for generell regel om aldersgrense for enkelte, eventuelt alle typer pengespill.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 85 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.26.16)

Votering i sak nr. 16

Presidenten: Det votes over forslag oversendt fra Odelstingets møte 12. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide forskrifter som sikrer lokale lag og foreninger tildeling av tippeoverskuddet som kompenserer for bortfall av inntekter fra dagens spilleautomater.»

Alle partier unntatt Fremskrittspartiet står opprinnelig bak forslaget.

Karin S. Woldseth (FrP): I og med at loven om enerett til Norsk Tipping nå er vedtatt, vil jeg anbefale at våre medlemmer stemmer for dette forslaget. Det vil bli helt meningsløst å stemme mot når man ser på tidligere forslag vi har fremmet.

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 17

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 37/2003 av 14. mars 2003 om innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1606/2002 om anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 18

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen utrede om den som er pålagt å rapportere om mulig hvitvasking bør kunne ha rett til å nekte å vitne i en eventuell retts sak.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet ble med 63 mot 36 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.28.21)

Votering i sak nr. 19

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen på egnet måte fremme forslag om mulighet til deling av utbytte av inndratt gevinst av kriminell virksomhet, med andre land.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet ble med 63 mot 36 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.28.39)

Votering i sak nr. 20

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen utrede tiltak som kan motivere politiet til å prioritere hvitvaskingssakene høyere enn i dag, der en av løsningene kan være at utgiftene i forbindelse med rettsforfølging av hvitvaskingssaker kompenseres i det beløpet som inndras i forbindelse med slike saker, og at resten eventuelt dekkes fra en sentral enhet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet ble med 63 mot 36 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.29.00)

Votering i sak nr. 21

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen på egnet måte fremme forslag om registreringsplikt ved pengespill.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet ble med 64 mot 35 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.29.24)

Votering i sak nr. 22

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Heidi Grande Røys på vegne av Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten for å innføre et maksimalbeløp for tillatt kontant betaling.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet ble med 78 mot 21 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.29.47)

Votering i sak nr. 23

Presidenten: Det voteres over forslag oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av 2003 på egnet måte fremme nødvendige forslag for å sidestille skriftlig og elektronisk legitimasjon.»

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 24

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 3. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen fremme sak om endringer i sentralbankloven § 2, slik at foreleggelsesplikten oppheves.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 77 mot 14 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.30.24)

Votering i sak nr. 25

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Heikki Holmås på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at det blir gitt barnetillegg i tillegg til introduksjonsstøtten, som ved dagpenger ved arbeidsløshet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 78 mot 19 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.30.42)

Votering i sak nr. 26

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen etter dansk modell utarbeide en håndbok for nyankomne flyktninger og innvandrere med introduksjon om det norske samfunnets grunnleggende normer, verdier og institusjoner.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.30.59)

Votering i sak nr. 27

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at permanent oppholdstillatelse først gis etter 7-års lovlig opphold i landet. Personer som har lagt ned en vesentlig innsats for å integrere seg, kan etter søknad få permanent opphold etter 5-års lovlig opphold.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.31.14)

Votering i sak nr. 28

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om å innføre krav før det gis permanent oppholdstillatelse, slik som at man: har vært i arbeid i minst tre av de siste fem år, viser en sterk tilknytning til det norske samfunnet, ikke har mottatt offentlig forsørgelse de siste tre år, har bestått norsktest, ikke har begått alvorlige kriminelle handlinger eller har utestående gjeld til det offentlige.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.31.34)

Votering i sak nr. 29

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om krav om opphold i minst ti år, fra den dagen oppholdstillatelse er gitt for å få innvilget norsk statsborgerskap.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.31.51)

Votering i sak nr. 30

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som har blitt idømt ubetinget fengselsstraff i ett år eller mer, kan ikke få norsk statsborgerskap.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.32.09)

Votering i sak nr. 31

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som er idømt ubetinget fengselstraff under ett år, etter endt soning må begynne på nye 10 år for å oppnå norsk statsborgerskap.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 81 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.32.25)

Votering i sak nr. 32

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som søker om norsk statsborgerskap, må kunne vise til dokumenterte norsk-kunnskaper og kunnskap om norsk kultur, samfunnsforhold og kjenne til norsk arbeidsmoral.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.32.54)

Votering i sak nr. 33

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som har visse typer gjeld til det offentlige, kan ikke få statsborgerskap før slik gjeld er betalt.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.33.11)

Votering i sak nr. 34

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at personer som søker norsk statsborgerskap, må avlegge løfte om troskap og lojalitet mot Norge og norsk lovgivning.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.33.28)

Votering i sak nr. 35

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om 24-års grense for familieegjenforening med ektefelle.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.33.47)

Votering i sak nr. 36

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om krav om egen bolig som forutsetning for familieegjenforening.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.34.05)

Votering i sak nr. 37

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring om innføring av forsørgelsesevne og depositum ved familieegjenforening.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.34.24)

Votering i sak nr. 38

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring som forbyr ekteskap mellom fetter og kusine.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.34.43)

Votering i sak nr. 39

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at familiegjenforening bare gis til ektefelle og barn under 18 år.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.34.59)

Votering i sak nr. 40

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til lovendring slik at familiegjenforening skal skje i det land man samlet sett har størst tilknytning til.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.35.16)

Votering i sak nr. 41

Presidenten: Det votes over forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen fastsette retningslinjer om at kommunen kun har plikt til å tilby introduksjonsprogram etter introduksjonsloven til personer som er bosatt etter avtale mellom Utlendingsdirektoratet og kommunen.»

Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet står opprinnelig bak forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes med 60 mot 39 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 20.35.59)

Votering i sak nr. 42

Presidenten: Det votes over forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen utrede introduksjonsprogram for familiegjenforente.»

Her er det Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet som opprinnelig står bak forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget ble med 54 mot 45 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.36.29)

Votering i sak nr. 43

Presidenten: Det votes over forslag oversendt fra Odelstingets møte den 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen gjeninnføre norskopp-læring i asylmottakene for asylsøkere som ikke er i kategorien antatt grunnløse.»

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet står opprinnelig bak forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget ble med 54 mot 45 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.36.52)

Votering i sak nr. 44

Presidenten: Det votes over forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen sikre alle deltakere i introduksjonsprogrammet rett til å bli vurdert for Husbankens bostøtte fra 1. september 2003.»

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet står opprinnelig bak forslaget.

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at det var avgitt 46 stemmer mot og 45 stemmer for forslaget.

(Voteringsutskrift kl. 20.37.15)

Presidenten: Dermed er forslaget forkastet – så vidt det var. Det var ikke alle som var helt med her. Det var så mange som av en eller annen grunn ikke fikk stemt at kanskje vi skal ta den avstemmingen om igjen, hvis ingen har noe imot det.

– Da vil avstemmingen bli tatt om igjen.

V o t e r i n g :

Forslaget ble med 54 mot 45 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.38.04)

Votering i sak nr. 45

Presidenten: Det votes over forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for en fullfinansiering av introduksjonslovsreformen. Kostnadene innarbeides i statsbudsjettet for 2004 og påfølgende år.»

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet står opprinnelig bak forslaget. Dette forslaget vil også Fremskrittspartiet stemme for.

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes med 60 mot 39 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 20.38.44)

Votering i sak nr. 46

Presidenten: Det voteres over forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2004 foreta en vurdering av hvordan bostøtten slår ut for barnefamilier med begge foreldre på introduksjonsprogram.»

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet står opprinnelig bak forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget ble med 55 mot 44 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.39.09)

Votering i sak nr. 47

Presidenten: Det voteres over forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang og evaluering av ordningen med velgerpåvirkning på personvalget ved fylkestingsvalget 2003 og forutsetter at resultatet av gjennomgangen fremmes for Stortinget på egnet måte.»

Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti står opprinnelig bak forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes med 55 mot 44 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 20.39.42)

Votering i sak nr. 48

Presidenten: Det voteres over forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering av alternative løsninger når det gjelder hvilken instans som skal gis myndighet til å ta stilling til klagesaker før valget og før det nye Stortinget avgjør klagen med endelig virkning, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 49

Presidenten: Det voteres over forslag oversendt fra Odelstingets møte 4. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen utrede problemstillinger knyttet til lokale folkeavstemninger. Utredningen skal både omfatte prinsipielle konsekvenser av bindende folkeavstemninger, og belyse hvilke virkninger en modell der et bestemt antall innbyggere i en kommune kan kreve en sak opp til folkeavstemning, kan ha for lokaldemokratiet.

Stortinget ber Regjeringen på egnet måte legge fram resultatet av utredningen.»

Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti står opprinnelig bak forslaget. Fremskrittspartiet støtter også dette forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes med 55 mot 44 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 20.40.20)

Votering i sak nr. 50

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Knut Storberget på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringa gjennomgå lovverket på nytt på områder FNs komité for barnets rettigheter anbefaler Norge å se nærmere på, med sikte på å synliggjøre Barnekonvensjonen flere steder.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 61 mot 38 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.40.44)

Votering i sak nr. 51

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringa fremme forslag for Stortinget om krav til formell barnefaglig kunnskap for yrkesgrupper som arbeider med barn, eller som trenger barnefaglig kompetanse i sin yrkesutøvelse.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 83 mot 16 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.41.03)

Votering i sak nr. 52

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstinget møte 10. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringa utrede om kompetansen til å utvise og bortvise utlendinger etter utlendingslovens kapittel 5, bør overføres til domstolene.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 85 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.41.30)

Votering i sak nr. 53

Presidenten: Det voteres over forslag oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide et eget straffebud om barnepornografi som klart definerer at barnepornografi ikke er alminnelig pornografi, men en skildring av overgrep mot barn. Forslaget fremmes for Stortinget så raskt som mulig, uavhengig av fremleggelse av ny straffelov.»

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 54

Presidenten: Det voteres over forslag oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen utrede behovet for endringer i strafferammen, basert på nødvendigheten av å skape rettsenhet med EU i bekjempelsen av organisert kriminalitet knyttet til barnepornografi.»

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 55

Presidenten: Det voteres over forslag oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringa foreta en gjennomgang av lovverk og praksis som angår barn med funksjonsnedsettelse, med sikte på å synliggjøre Norges forpliktelser etter FNs Barnekonvensjon.»

Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet står opprinnelig bak forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes med 59 mot 39 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 20.42.10)

Votering i sak nr. 56

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen opprette en internasjonal avdeling i barnevernet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 83 mot 16 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.42.31)

Votering i sak nr. 57

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen legge til grunn at vigsel kun skal utføres av notarius publicus (dommer i tingretten) med utgangspunkt i dagens borgerlige vigsel.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 85 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.42.50)

Votering i sak nr. 58

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 10. juni 2003:

«Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovforslag slik at tap av retten til å føre motorvogn anses som straff.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 83 mot 16 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.43.10)

Votering i sak nr. 59

Presidenten: Under debatten har Ågot Valle satt fram et forslag på vegne av Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Diettordningen for stortingsrepresentanter utvikles. Deler av dagens diettgodtgjørelse legges inn i representantenes faste godtgjørelse, jf. merknadene fra Sosialistisk Venstreparti i Dokument nr. 17 (2002-2003) pkt. 4.4.8.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 84 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.43.51)

Presidentskapet hadde innstillet:

I

I Bestemmelser om stortingsrepresentanters godtgjørelse mv. fastsatt av Stortinget 10. november 1966, med senere endringer, gjøres følgende endringer:

§ 1 bokstav a skal lyde:

- a) En årlig godtgjørelse som fastsettes av Stortingets lønnskommisjon med Stortingets samtykke. Kommisjonen skal fastsette den samme godtgjørelsen til alle stortingsrepresentanter med unntak av Stortingets president som tilkommer samme godtgjørelse som statsministeren. Godtgjørelsen utbetales med 1/12 hver måned. Innkalt vararepresentant tilkommer godtgjørelse i forhold til den tid han har gjort tjeneste.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Presidentskapets innstilling bifaltes med 81 mot 17 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 20.44.30)

Videre var innstillet:

§ 5 annet ledd første strekpunkt annet punktum skal lyde:

Varer permisjonen ut over 3 måneder i samlingstiden, bortfaller likevel for den gjenværende del av denne, godtgjørelsen etter § 1 bokstav b.

V o t e r i n g :

Presidentskapets innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

II

I Stortingets forretningsorden gjøres følgende endring:

§ 27 første ledd andre og tredje punktum skal lyde:

Permisjon kan innvilges ved deltakelse på reise som medlem av delegasjon oppnevnt av Stortinget eller Stortingets presidentskap, ved representantens sykdom, når vilkårene i regler gitt av Presidentskapet for permisjoner i forbindelse med fødsel, omsorg mv. er oppfylt, eller ved fravær av lengre varighet enn 5 dager. I andre tilfeller enn nevnt i andre punktum kan permisjon bare innvilges dersom det foreligger særlige omstendigheter.

Nåværende andre og tredje punktum blir fjerde og femte punktum.

Presidenten: Fremskrittspartiet og Senterpartiet har varslet at de ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Presidentskapets innstilling bifaltes med 76 mot 22 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 20.45.04)

Videre var innstillet:

III

1. Endringen under I i Bestemmelser om stortingsrepresentanters godtgjørelse mv. § 1 trer i kraft fra 1. januar 2004. Fra samme tidspunkt bortfaller årlig godtgjørelse for representasjonsutgifter for Stortingets president.
2. Endringen under I i Bestemmelser om stortingsrepresentanters godtgjørelse mv. § 5 trer i kraft fra 1. oktober 2003.
3. Endringen under II trer i kraft fra 1. juli 2003.

V o t e r i n g :

Presidentskapets innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 60

Presidenten: Under debatten har Trond Giske satt fram et forslag på vegne av Arbeiderpartiet. Forslaget er omdelt på representantenes plasser i salen.

Trond Giske (A): Under debatten har statsråden uttrykt forståelse for intensjonene med forslaget, men har sagt at hun ikke var rede til å konkludere her og nå. Så jeg foreslår at det gjøres om til et oversendelsesforslag.

Presidenten: Forslaget fra Arbeiderpartiet er foreslått omgjort til et oversendelsesforslag. Forslaget lyder da med endret tekst:

«Det henstilles til Regjeringen å fremme forslag som sikrer ordnede arbeidsforhold for ansatte i private barnehager som får offentlig støtte.»

Presidenten foreslår at dette forslaget oversendes Regjeringen uten realitetsvotering. – Det anses bifalt.

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 24 (2002-2003) – Barnehagetilbud til alle – økonomi, mangfold og valgfrihet – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 6 1

Referat

1. (283) Tariffar for overføring av kraft og tovegskommunikasjon (St.meld. nr. 41 (2002-2003))
Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen.
2. (284) Forslag fra stortingsrepresentantene Magnar Lund Berge, May Hansen og Audun Bjørlo Lysbakken om å forby salg av billetter på svartebørs (Dokument nr. 8:124 (2002-2003))
Enst.: Sendes familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.
3. (285) «Ei blot til Lyst» Om kunst og kultur i og i tilknytning til grunnskolen (St.meld. nr. 39 (2002-2003))
Enst.: Sendes kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for familie-, kultur- og administrasjonskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
4. (286) Forslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Andersen, Per Sandberg og Gjermund Hagesæter om å innføre fritt kommunalt skattøre og en statlig stykkprisfinansiering av de primære velferdstjenestene (Dokument nr. 8:123 (2002-2003))
Enst.: Sendes kommunalkomiteen.
5. (287) Forslag fra stortingsrepresentantene Geir Ketil Hansen, May Hansen, Tor Arne Strøm, Torny Pedersen, Kenneth Svendsen og Karin Woldseth om at hurtigruteskipet «Gamle Finnmarken» gis status som hurtigrutemuseum under Samferdselsdepartementets ansvarsområde (Dokument nr. 8:121 (2002-2003))
Enst.: Sendes samferdselskomiteen.
6. (288) Nedbygging av funksjonshemmende barrierer. Strategier, mål og tiltak i politikken for personer med nedsatt funksjonsevne (St.meld. nr. 40 (2002-2003))
Enst.: Sendes sosialkomiteen.
7. (289) Samtykke til at Norge deltar i den sjette kapitalpåfyllingen i Det internasjonale fondet for jordbruksutvikling (IFAD) (St.prp. nr. 77 (2002-2003))
Enst.: Sendes utenrikskomiteen.
8. (290) Forslag fra stortingsrepresentantene Trond Helleland, Inga Marte Thorkildsen, Jon Lilletun og Trine Skei Grande om å oppheve vedtak i Innst. S. nr. 245 (2002-2003) fra justiskomiteen om flere effektive tiltak for å forhindre barne bortføring og gjøre det lettere å bringe barnet tilbake til rette omsorgsperson (vedtak nr. 482 den 10. juni 2003) (Dokument nr. 8:125 (2002-2003))
9. (291) Forslag fra stortingsrepresentantene Trond Helleland, Inga Marte Thorkildsen, Jon Lilletun og Trine Skei Grande om å forby ulvehybrider, amerikansk staffordshire terrier, og blandinger der disse rasene inngår (Dokument nr. 8:126 (2002-2003))

Presidenten: Nr. 290 og nr. 291 foreslås tatt opp til avgjørelse straks, jf. forretningsordenens § 28 tredje ledd d, med den bakgrunn at da disse forslagene ble vedtatt av

Stortinget i plenum, var det etter det som er blitt opplyst, feil voteringsgrunnlag på grunn av feil ved utbyggingen. Forslagenes vedtak vil dermed ikke være i samsvar med Stortingets virkelige flertall og velgernes sammensetning av Stortinget.

Stortingets forretningsordens § 47 bestemmer:

«Når en sak er endelig avgjort, må den ikke bringes fram igjen, eller tas opp på nytt i samme samling. Er det påtrengende nødvendig, eller fremmer regjeringen proposisjon eller melding innenfor samme saksområde for Stortinget, kan vedkommende ting likevel fatte vedtak om dette, forutsatt at saken igjen blir komitebehandlet.»

§ 64 i Stortingets forretningsorden bestemmer:

«I særskilte tilfelle kan Stortinget vedta å sette enkelte bestemmelser i Forretningsordenen ut av kraft. Et slikt vedtak krever 2/3 flertall, hvis ikke forslaget er satt fram av presidenten. I så fall avgjøres det med alminnelig flertall.»

I dette tilfellet mener presidenten at en ny behandling må sies å være «påtrengende nødvendig», fordi de tidligere vedtakene ikke er i samsvar med det virkelige flertallet i Stortinget. Ny komitebehandling av disse to forslagene er etter presidentens oppfatning helt opplagt unødvendig. Derfor foreslår presidenten at Stortinget vedtar å fravike bestemmelsen om ny komitebehandling i dette tilfellet, noe det etter presidentens oppfatning er hjemmel for i § 64 i forretningsordenen.

Carl I. Hagen (FrP): La meg først vise til presidentens eget referat av § 47. Det står ikke der: forutsatt at saken igjen blir komitebehandlet med mindre det av presidenten anses for å være unødvendig. Det er ikke åpnet for en slik hjemmel. Men det er helt riktig som presidenten sier, at man kan fravike forretningsordenen med simpelt flertall når det er fremmet forslag av presidenten.

Derfor har jeg bare et spørsmål til presidenten om han mener det er et slikt særskilt tilfelle, og om det er dokumentert helt utvetydig at voteringsresultatet som fremkom for en tid siden om dette, var i strid med Stortingets egentlige holdning – dette er saker som var sterkt omdiskutert, og vi har jo aldri noen garanti, med mindre man har gått nøye gjennom voteringsresultatet og spurt hver enkelt som har stemt, om de har stemt etter sin egen overbevisning, eller om de har stemt feil. Det skjer av og til at det blir fattet vedtak som er forbausende for de fleste, uten at det i seg selv åpner grunnlag for en ny votering i samme møtet, eller en ny behandling av saken i samme sesjon. Hvis jeg ikke husker helt feil, har bl.a. Fremskrittspartiet blitt nektet å ta opp spørsmål som har vært avgjort tidligere i samme sesjon. Selv når vi har ment at vi har ordlagt forslaget annerledes enn det som var tidligere, har det blitt fortolket som det samme, og vi er blitt avvist i forsøk på å omgjøre beslutninger.

Vi vil stemme imot å bruke § 64 i disse to sakene. Vi vil stemme for at disse behandles i henhold til forretningsordenens § 28 tredje ledd e, altså at begge saker avvises tatt opp til ny behandling.

Presidenten: Før presidenten gir ordet videre, vil presidenten selvsagt svare på det spørsmål som representanten Carl I. Hagen stilte.

Det er helt åpenbart at det ikke er opp til presidenten å skjønne om en sak bør sendes en komite eller ikke. Men presidenten har anledning til å foreslå for Stortinget at forretningsordenen settes ut av kraft, og det er den muligheten presidenten nytter. Presidenten har for øvrig ikke noen personlig interesse av at saken tas opp til ny votering, hvilket voteringsresultatet fra sist vil kunne dokumentere.

For øvrig er det slik at presidenten selvsagt ikke har spurt hver enkelt stortingsrepresentant om de stemte rett eller galt. Jeg har forholdt meg til de signaler som er kommet fra de partier som deltar i den normale avstemningen her i salen, og da er presidentens konklusjon at vedtaket helt åpenbart er i strid med det flertall som folket har bestemt gjennom valg. Derfor foreslår presidenten det han foreslår.

Oddvard Nilsen (H): På vegne av regjeringspartiene vil jeg bare understreke at vi støtter presidentens tolkning av dette, for det er ikke tvil om at det dessverre var en utbyttefeil i Stortinget. Det har også blitt bekreftet.

I tillegg til det må det være slik at vi har et system i Stortinget som gjør at ikke nødvendigvis alle representanter må være her samtidig. Vi har et utbyttingsystem som ikke er hjemlet i forretningsordenen. Men respekten for utbyttingsystemet er helt avgjørende for at dette huset skal kunne arbeide fornuftig. Det betyr også at vi alle sammen, uansett hvilket parti det er, må ha respekt for utbyttingsystemet. Hvis det skulle være slik at man har gjort feil underveis, tar jeg det som selvsagt at de partiene som har gjort feil – om det i en annen situasjon skulle være Høyre – retter opp de feilene som er begått, i respekt for de folk som har valgt oss, og for Stortingets sammensetning.

Vi støtter fullt og helt presidentens tilnærming til dette, fordi det vil gi uttrykk for hva Stortinget skulle ha ment, og mener.

Øystein Djupedal (SV): Vi deler fullt ut presidentens anvendelse av § 64 i dette tilfellet. Etter vårt skjønn er det åpenbart at det har skjedd en feil ved utbytting som gjør at resultatet har blitt annerledes enn det burde ha vært. Vi mener at den prosedyren som presidenten har angitt, er helt riktig.

Inga Marte Thorkildsen (SV): Jeg har bare lyst til å tillate meg å komme med en saksopplysning.

Vi behandlet et Dokument nr. 8-forslag i justiskomiteen som var framsatt av Fremskrittspartiet, og som ble avvist. Deretter ble det fremmet på nytt med tilnærmet den samme ordlyden. Det gjaldt et forslag bl.a. fra representanten Karin S. Woldseth om vandelsattest. Dette forslaget tok vi opp til behandling til tross for at vi hadde fått bekreftelse på at vi kunne avvise det. Dette var altså et forslag fra Fremskrittspartiet. Så her mener jeg at man ikke er konsekvent.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til presidentens forslag til avvikling av denne del av møtet.

For at alle skal få stemt over det som det er viktig å få stemt over, foreslår presidenten at vi først setter presidentens forslag om å fravike forretningsordenens bestemmelser om at en sak skal til komite for behandling, under votering. – Det anses vedtatt.

Presidenten foreslår altså at bestemmelsen i forretningsordenens § 47 om ny komitebehandling fravikes for disse to forslagene.

V o t e r i n g :

Presidentens forslag bifaltes med 84 mot 15 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 20.57.13)

Presidenten: Presidenten foreslår så at referatsakene nr. 290 og 291 tas opp til avgjørelse straks, jf. forretningsordenens § 28 tredje ledd d.

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at det var avgitt 89 stemmer for og 4 stemmer mot presidentens forslag. (Voteringsutskrift kl. 20.57.53)

Carl I. Hagen (FrP) (fra salen): Jeg tror det her er en misforståelse – jeg fremmet et konkret forslag om å ta det under § 28 tredje ledd e.

Presidenten: Ja, det er riktig. Men presidenten tenkte at hvis vi først stemte over det som var presidentens forslag, og representanten Carl I. Hagen stemte imot, var det helt åpenbart at det var presidentens forslag som ble vedtatt, og da slapp vi å stemme mer. Kan det være i orden?

Carl I. Hagen (FrP) (fra salen): Ja.

Presidenten: Eller det kan votes alternativt.

Carl I. Hagen (FrP) (fra salen): Nei, det er greit!

Presidenten: Det votes igjen over presidentens forslag om at sakene tas opp til avgjørelse straks, jf. forretningsordenens § 28 tredje ledd d.

V o t e r i n g :

Presidentens forslag bifaltes med 93 mot 3 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 20.58.51)

Presidenten: Presidentens forslag er dermed vedtatt, og det skulle da være unødvendig å ta opp Carl I. Hagens forslag.

Det votes så over de to angjeldende forslag.

Forslaget i referatsak nr. 290, Dokument nr. 8:125 for 2002-2003, lyder:

«Vedtatt i Innst. S. nr. 245 (2002-2003) fra justiskomiteen om flere effektive tiltak for å forhindre barne bortføring og gjøre det lettere å bringe barnet tilbake til

rette omsorgsperson (vedtak nr. 482 den 10. juni 2003)
oppheves.»

Carl I. Hagen (FrP) (fra salen): Jeg ønsker å stemme
imot.

V o t e r i n g :

Forslaget i Dokument nr. 8:125 bifaltes med 76 mot 21
stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.00.08)

Presidenten: Da har vi bestemt at det tidligere vedta-
ket er opphevet.

Vi er så klar til votering i referatsak nr. 291. Forslaget
i Dokument nr. 8:126 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om snarest mulig å for-
by ulvehybrider, amerikansk staffordshire terrier, og
blandinger der disse rasene inngår.»

V o t e r i n g :

Forslaget i Dokument nr. 8:126 bifaltes med 60 mot 39
stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.01.45)

Møtet hevet kl. 21.05.
